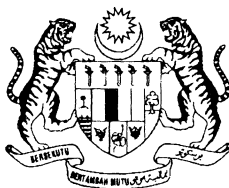

Jilid III
Bil. 49

Hari Khamis
16hb November, 1989

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT

House of Representatives

PARLIMEN KETUJUH

Seventh Parliament

PENGGAL KETIGA

Third Session

KANDUNGANNYA

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 8837]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan 1990

Jawatankuasa—

Jadual:

Maksud B. 1 hingga B. 12 [Ruangan 8883]

USUL:

Angaran Pembangunan 1990

Jawatankuasa—

Maksud P. 7 dan P. 8 [Ruangan 8883]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KETUJUH

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KETIGA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATO' MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL,
P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, DATO' SERI DR
MAHATHIR BIN MOHAMAD, D.K.I., D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J.,
D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M., P.I.S. (KUBANG
Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Negara dan Luar
Bandar, TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan DATO' SERI DR LING LIONG SIK, S.P.M.P., D.P.M.P.
(Labis).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' SERI S. SAMY VELLU, S.P.M.P.,
S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' SERI DR LIM KENG YAIK, S.P.M.P.,
D.P.C.M. (Beruas).

„ Menteri Pertahanan, Y.B.M. TENGKU DATO' AHMAD RITHAUDDEEN AL-HAJ
BIN TENGKU ISMAIL, S.P.M.P., S.S.A.P., P.M.K. (Kota Bharu).

„ Menteri Kerjaraya, DATUK LEO MOGGIE ANAK IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

„ Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' SERI RAFIDAH AZIZ, S.P.M.P.,
D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

„ Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Kehakiman, DATO' DR
HAJI SULAIMAN BIN HAJI DAUD, S.I.M.P., P.N.B.S., J.B.S. (Santubong).

„ Menteri Pertanian, DATUK SERI SANUSI BIN JUNID, D.S.D.K., D.G.S.M., S.M.K.
(Jerlun-Langkawi).

„ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, DATUK AMAR STEPHEN YONG
KUET TZE, D.A., P.N.B.S. (Padawan).

„ Menteri Pendidikan, TUAN ANWAR BIN IBRAHIM (Permatang Pauh).

„ Menteri Luar Negeri, DATO' HAJI ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, S.P.M.S.,
S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).

„ Menteri Kewangan, DATO' PADUKA DAIM ZAINUDDIN, D.H.M.S., S.S.A.P.
(Merbok).

„ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN LEE KIM SAI, P.P.N.
(Hulu Langat).

Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan, DATO' SERI HAJI MOHD. NAJIB BIN TUN HAJI ABDUL RAZAK (Orang kaya Indera Shahbandar), S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P. (Pekan).

- „ Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATUK KASITAH BIN GADDAM, P.G.D.K. (Kinabalu).
- „ Menteri Kesihatan, TUAN NG CHENG KIAT (Klang).
- „ Menteri Penerangan, DATO' MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.I.M.P., S.S.I.J., P.N.B.S., D.P.M.S., K.M.N. (Pulau).
- „ Menteri Kebudayaan dan Pelancongan, DATO' HAJI SABBARUDDIN CHIK, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.S. (Temerluh).
- „ Menteri Perusahaan Awam, DATO NAPSIAH BINTI OMAR, D.S.N.S. (Kuala Pilah).
- „ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DR MOHAMAD YUSOF BIN HAJI MOHAMED NOR, D.P.M.T., J.M.N., S.M.T., P.P.T. (Setiu).
- „ Menteri Kebajikan Masyarakat, DATO MUSTAFFA BIN MOHAMMAD, D.P.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I. (Sri Gading).
- „ Menteri Buruh, DATO' LIM AH LEK, D.S.A.P., S.M.T., J.P. (Bentung).
- „ Timbalan Yang di-Pertua, DATO HAJI MOHAMED AMIN BIN HAJI DAUD, D.I.M.P., J.M.N., A.M.N., A.M.P. (Rompin).
- „ Timbalan Yang di-Pertua, TUAN D. P. VIANDRAN (Kapar).
- „ Timbalan Menteri Buruh, DATO' K. PATHMANABAN, D.S.N.S., K.M.N. (Telok Kemang).
- „ Timbalan Menteri Pertahanan, DATO' ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, D.S.A.P., P.N.B.S., J.M.N. (Paloh).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya, TUAN LUHAT WAN (Baram).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN MOHD. KASSIM BIN AHMED (Machang).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, DATO' S. SUBRAMANIAM, D.S.N.S., D.P.M.J., S.M.J. (Segamat).
- „ Timbalan Menteri Dalam Negeri, DATO' MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB, D.P.C.M., A.M.P., A.M.K. (Pasir Salak).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Awam, TUAN HAJI DAUD BIN DATO' HAJI TAHA, S.M.J. (Batu Pahat).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan dan Pelancongan, DATO' NG CHENG KUAI, D.P.M.P., A.M.P. (Lumut).
- „ Timbalan Menteri Pembangunan Negara dan Luar bandar, DATO, MOHD. TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI, D.P.M.P., A.M.P. (Gerik).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya, DATO' ALEXANDER YU LUNG LEE, D.P.M.P. (Batu).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMED, D.I.M.P. (Jerantut).

Yang Berhormat Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DR SITI ZAHARAH BINTI SULAIMAN, D.I.M.P. (Mentakab).

- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' KOK WEE KIAT, A.M.N. (Selandar).
- „ Timbalan Menteri Pendidikan, TUAN WOON SEE CHIN, S.M.J., A.M.N., P.I.S. (Senai).
- „ Timbalan Menteri Buruh, TUAN KALAKAU UNTOL (Tuaran).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' LOKE YUEN YOW, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN OSU BIN HAJI SUKAM (Papar).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, TUAN RAILEY BIN HAJI JAFFREY (Silam).
- „ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, K.M.N., P.B.S. (Sarikei).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DATIN PADUKA HAJAH ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, DATO' ALIAS BIN MD. ALI, D.P.M.T., S.M.T., K.M.N., P.J.K. (Hulu Terengganu).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, RAJA DATO' ARIFFIN BIN RAJA SULAIMAN, D.S.D.K., S.M.S. (Baling).
- „ Timbalan Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATO HAJI MOHD. KHALID BIN MOHD. YUNUS, D.S.N.S. (Jempol).
- „ Timbalan Menteri Pendidikan, DR LEO MICHAEL TOYAD (Mukah).
- „ Timbalan Menteri Luar Negeri, DATO' DR ABDULLAH FADZIL BIN CHE WAN, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, TUAN ABDUL GHANI BIN OTHMAN, S.M.J. (Ledang).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DRS SULEIMAN BIN MOHAMED (Titiwangsa).
- „ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, CIK TENG GAIK KWAN, A.M.N., P.P.N. (Raub).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DR TING CHEW PEH (Gopeng).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Belia dan Sukan, TUAN HAJI AWANG BIN JABAR, S.M.T., A.M.N., P.J.K. (Dungun).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, DATO' HAJI AHMAD DUSUKI BIN HAJI AHMAD, D.I.M.P. (Tumpat).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Masyarakat, TUAN PETER CHIN FAH KUI (Lambir).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian, TUAN ONG TIN KIM (Teluk Intan).

Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan, TUAN ABDUL RAMAN BIN SULIMAN, P.M.P., A.M.P. (Parit Buntar).

- „ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN OTHMAN BIN ABDUL, A.M.P., P.P.T. (Pendang).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar, TUAN MOHAMED BIN JAMRAH, A.M.P., P.P.T., J.P. (Bagan Datok).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, TUAN ADAM BIN ABDUL KADIR (Kuantan).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, TUAN CHUA JUI MENG, P.I.S. (Bakri).
- „ TUAN ABDOL MULOK BIN AWANG DAMIT (Labuan).
- „ DATO' ABDUL AJIB BIN AHMAD, D.G.S.M., D.P.M.J., B.S.I. (Mersing).
- „ DR ABDUL HADI BIN DERANI, K.M.N., A.M.K. (Kota Setar).
- „ DATO' ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR, D.S.D.K., A.M.K. (Kulim Bandar Baharu).
- „ TUAN HAJI ABDUL MANAF BIN HAJI AHMAD, A.M.N., A.M.P., P.J.K. (Sungai Petani).
- „ TUAN HAJI ABDUL RAHMAN BIN BAKAR (Marang).
- „ TUAN HAJI ABDUL RAZAK BIN HAJI ABU SAMAH, D.S.M., A.M.N., P.J.K. (Lembah Pantai).
- „ DATUK PATINGGI TAN SRI HAJI ABDUL TAIB MAHMUD, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K. (Samarahan).
- „ DATO' ABDULLAH AHMAD, S.J.M.K., D.P.M.K., P.N.B.S., A.D.K. (Kok Lanas).
- „ DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).
- „ TUAN HAJI NIK ABDULLAH BIN HAJI ARSHAD, S.M.K. (Pengkalan Chepa).
- „ DATO' DR AFFIFUDIN BIN HAJI OMAR, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N., B.C.K. (Padang Terap).
- „ TUAN AHMAD BIN OMAR, P.P.N. (Pagoh).
- „ TUAN HAJI BASRI BIN BAJURI, K.M.N., S.M.S., P.J.K. (Kuala Langat).
- „ DATUK BERNARD GILUK DOMPOK, P.G.D.K. (Penampang).
- „ TUAN HAJI BUJANG BIN HAJI ULIS (Simunjan).
- „ DR CHEN MAN HIN (Seremban).
- „ TUAN CHEW KAM HOY, A.M.K., J.P. (Padang Serai).
- „ TUAN CHIAN HENG KAI (Bukit Mertajam).
- „ TUAN SAMSON CHIN CHEE TSU (Tawau).
- „ DR V. DAVID (Puchung).
- „ TUAN DOUGLAS UGGAH EMBAS, A.B.S., P.B.S. (Betong).

Yang Berhormat DR ENG SENG CHAI (Petaling Jaya).

- „ TUAN FUNG KET WING (Sandakan).
- „ TUAN GERARD MATH LEE MIN, A.S.D.K. (Gaya).
- „ TUAN HAJI GHAZALI BIN AHMAD, A.M.N., P.C.K. (Jerai).
- „ DR GOH CHENG TEIK (Nibong Tebal).
- „ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- „ TUAN HASHIM BIN SAFIN @ SHAFAIN, A.M.N. (Tanah Merah).
- „ TUAN HSING YIN SHEAN (Tanjong Aru).
- „ TUAN HAJI HUSSEIN BIN HAJI TAIB, P.P.N., P.J.K. (Sabak Bernam).
- „ TUAN HU SEPANG (Rasah).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN ALI (Pasir Mas).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM AZMI BIN HASSAN (Kuala Nerus).
- „ DATO' ISMAIL @ MANSOR BIN SAID, D.P.M.T., S.M.T., A.M.N. (Kemaman).
- „ TUAN JAWAH ANAK GERANG (Lubok Antu).
- „ TUAN JAMES JIMBUN ANAK PUNGGGA, P.B.S. (Kapit).
- „ TUAN JUSTINE ANAK TEMENGGONG JINGGUT (Ulu Rajang).
- „ DATUK KADOH AGUNDONG, P.G.D.K. (Padas).
- „ DATO' HAJI KAMARUZAMAN BIN HAJI AHMAD, D.P.M.S., J.M.N., A.M.N., J.P. (Tanjung Karang).
- „ TUAN R. KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN LAINUS ANAK ANDREW LUWAK (Serian).
- „ TUAN LAU DAK KEE (Pasir Pinji).
- „ TUAN LAW LAI HENG @ GOH LAI HENG, P.I.S., B.S.I., K.M.N., A.M.N. (Pontian).
- „ TUAN LEE LAM THYE (Bukit Bintang).
- „ DATO' PAUL LEONG KHEE SEONG, D.P.C.M. (Taiping).
- „ TUAN LIEW AH KIM (Seputeh).
- „ TUAN LIM GUAN ENG (Kota Melaka).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Tanjong).
- „ PUAN LING CHOOI SIENG (Kluang).
- „ TUAN MADATANG BIN MOREJAL (Bandau).
- „ TUAN MAIDOM P. PANSAL (Kota Belud).
- „ TUAN MICHAEL ASANG, B.S.K. (Jambongan).
- „ TUAN HAJI MOHAMAD BIN ABDULLAH, P.J.K. (Maran).
- „ DATO' HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, D.J.M.K., K.M.N., A.M.N., P.B. (Nilam Puri).

Yang Berhormat TUAN HAJI MOHAMED BIN HAJI ISA, A.M.N., P.S. (Kuala Kerai).

- „ TUAN HAJI MOHAMED SAM BIN HAJI SAILAN, A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Muar).
- „ TUAN MOHAMED TAWFIK BIN TUN DR ISMAIL (Sungai Benut).
- „ TUAN HAJI MOHAMED BIN YAAKOB (Rantau Panjang).
- „ DATO' HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM, D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).
- „ TUAN MOHAMMAD SUBKY BIN HAJI ABDUL RAOF, A.M.N., P.J.M. (Balik Pulau).
- „ TUAN HAJI MOHAMMED YUSOFF BIN HAJI ABDUL LATIFF, J.P. (Tasek Gelugor).
- „ DATUK SERI HAJI MOHD. ADIB BIN HAJI MOHD. ADAM, D.G.S.M. (Alor Gajah)
- „ TUAN MOHD. NOH BIN RAJAB (Tampin).
- „ TUAN HAJI MOHD. SHARIF BIN JAJANG, A.M.N., P.J.K. (Sepang).
- „ TUAN MOHD. TAMRIN BIN ABDUL GHAFAR (Batu Berendam).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH, S.M.K. (Bachok).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZIHIN BIN HAJI MOHD. HASSAN (Larut).
- „ DATO' MUSA BIN HITAM, S.P.M.J., S.S.I.J., S.P.M.S., D.U.N.M., S.P.N.S. (Kota Tinggi).
- „ TUN DATU HAJI MUSTAPHA BIN DATU HARUN, S.M.N., S.P.D.K., S.I.M.P., P.N.B.S., S.P.M.J., S.P.M.P., S.P.C.M., K.C.R.L., K.ST.J. (Limbawang).
- „ TUAN MUTANG TAGAL (Bukit Mas).
- „ TUAN NASRUDDIN BIN HAJI ALANG SAIDIN, A.M.P. (Parit).
- „ TUAN NGOI THIAM WOH (Kampar).
- „ DR NICHOLAS MUNONG ANAK IBAU (Rajang).
- „ TUAN NURNIKMAN BIN ABDULLAH (Kimanis).
- „ TUAN JOE OJIHI SUPIRING (Marudu).
- „ TUAN ONG TEE KEAT (Ampang Jaya).
- „ DATO' OO GIN SUN, D.S.D.K., S.D.K., A.M.K., J.P. (Alor Setar).
- „ DATUK JOSEPH PAIRIN KITINGAN (Keningau).
- „ TUAN M. G. PANDITHAN, K.M.N. (Tapah).
- „ DR PATAU RUBIS, P.B.S. (Mas Gading).
- „ TUAN P. PATTO (Ipoh).
- „ TUAN PETER PAUL DASON (Bayan Baru).
- „ DATUK PETER TINGGOM ANAK KAMARAU, P.N.B.S., P.C., K.M.N., A.M.N. (Saratok).
- „ TUAN PITTING BIN HAJI MOHD. ALI (Kinabatangan).

Yang Berhormat DATO' RADZI BIN SHEIKH AHMAD, D.P.M.P. (Kangar).

- „ DATIN PADUKA HAJAH RAHMAH BINTI OTHMAN, D.P.M.S., J.S.M., S.M.S., A.M.P., P.J.K. (Shah Alam).
- „ DATO' RAIS YATIM, D.S.N.S. (Jelebu).
- „ Y.B.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang).
- „ DATO' HAJI SAIDIN BIN HAJI MAT PIAH, D.P.M.P., P.M.P., A.M.N., P.J.K. (Tasik Chenderoh).
- „ DATUK HAJI SAKARAN BIN DANDAI, S.P.D.K., J.P. (Semporna).
- „ TUAN SHAHIDAN BIN KASSIM, A.M.P. (Arau).
- „ DATO SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD, D.P.M.J., P.I.S. (Johor Bahru).
- „ PUAN HAJAH SHARIFFAH DORAH BINTI DATO' SYED MOHAMMED, S.M.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Parit Sulong).
- „ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).
- „ TUAN S. S. SUBRAMANIAM, P.J.K., A.M.S. (Hulu Selangor).
- „ TUAN TAIMAN BIN LUMAING (Pensiangan).
- „ DATUK DANIEL TAJEM ANAK MIRI, P.N.B.S., J.M.N. (Batang Lupar).
- „ TUAN TAN KOK WAI (Sungei Besi).
- „ DR TAN SENG GIAW (Kepong).
- „ TUAN TEOH TEIK HUAT (Bagan).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN TIEU SUNG SENG @ TIU SIING SENG (Sibu).
- „ TUAN TING CHEK MING (Batu Gajah).
- „ TUAN TING LING KIEW (Bintulu).
- „ TUAN HAJI WAN OMAR BIN WAN MAJID, S.M.K., P.P.N. (Pasir Puteh).
- „ TUAN WANG CHOON WING, A.M.N. (Lipis).
- „ DATUK HAJI YAHAYA BIN MOHD. SHAFIE, P.S.D., P.M.P., A.M.P., A.M.N., J.P. (Tambun).
- „ PUAN SITI ZAINABON BINTI ABU BAKAR (Tebrau).
- „ DATO' ZAINAL ABIDIN BIN JOHARI, D.S.D.K., K.M.N., P.P.N., B.K.M., P.J.K., J.P. (Sik).
- „ DATO' ZAINAL ABIDIN BIN ZIN, D.P.M.P., P.M.P. (Bagan Serai).
- „ DATO' HAJI ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N., P.J.K. (Besut).
- „ TUAN ZUBIR BIN EMBONG (Kuala Terengganu).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Dato' Haji Wan Zahir bin Sheikh Abdul Rahman, D.P.M.P., J.S.M.

Ketua Penolong Setiausaha: Haji Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid, A.M.N.

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Ketua Penyunting: Haji Yahya Manap.

Penyunting Kanan: P. B. Menon.

Penyunting Kanan: Haji Osman bin Sidik.

Penolong Penyunting: N. Ramaswamy.

Penolong Penyunting: Amran bin Ahmad.

Pelapor Perbahasan Parlimen:

Suhor bin Husin.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Hajjah Kalsom binti Ghazali.

Mohamed bin Osman.

Norishah binti Mohd. Thani.

Zaharah binti Naim.

Su Soon Chuan.

Norwahidah binti Azizi.

Rozita binti Abdul Samad.

Jainah binti Sakimin.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Mohd. Kassim bin Hashim

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Khamis, 16hb November, 1989

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Timbalan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Mesyuarat*)

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT
BAGI PERTANYAAN-
PERTANYAAN

PEKERJA-PEKERJA KESIHATAN
TEMPATAN

1. Tuan Jawah Anak Gerang minta
Menteri Kesihatan menyatakan:

- (a) jumlah pekerja-pekerja kesihatan tempatan (village health promoters) terdapat di kawasan yang terpencil yang sudah dilatih di Sarawak setakat hari ini;
- (b) sejauh manakah peranan mereka berkesan;
- (c) sama ada mereka ada diberi elaun atau gaji; dan
- (d) sama ada bekalan ubat adalah cukup atau tidak.

Timbalan Menteri Kesihatan (Tuan Mohamed Farid bin Ariffin): Tuan Yang di-Pertua, bagi soalan—

- (a) Konsep penggunaan pekerja kesihatan tempatan atau, dengan izin, village health promoters, berasaskan kepada falsafah "Primary Health Care", dengan izin, di mana sumber-sumber yang masyarakat digunakan sebagai tambahan kepada sumber-sumber yang dibekalkan oleh Kerajaan.

Di negeri Sarawak sebanyak 865 pekerja kesihatan tempatan atau, dengan izin, village health promoters telahpun diberi latihan. Pekerja kesihatan tempatan berasal daripada kawasan tempatan dan dipilih oleh masyarakat tempatan sendiri. Kemudian mereka diberi latihan, penyeliaan dan sokongan oleh kakitangan kesihatan Kerajaan. Perkhidmatan mereka adalah sangat bernilai di kawasan-kawasan pendalaman yang terletak jauh dari perkhidmatan bandar dan klinik Kerajaan kerana mereka tinggal di kawasan berkenaan dan mampu memberi perkhidmatan berterusan dan mudah diperolehi.

- (b) Perkhidmatannya meliputi pendidikan kesihatan, pertolongan cemas, nasihat kepada ibu mengandung, kanak-kanak dan pesakit lain untuk mengguna perkhidmatan kesihatan, penjagaan sistem bekalan air luar bandar, menyelaraskan aktiviti gotong-royong berkaitan dengan kebersihan kampung dan pertanaman sayur-sayuran.
- (c) Pekerja kesihatan tempatan yang dimaksudkan di atas tidak dibayar gaji ataupun elaun.
- (d) Ubat seperti Panadol, vitamin, ubat batuk dan antiseptik yang dibekalkan kepada pekerja kesihatan tempatan adalah mencukupi.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat Tuan Mohd. Noh bin Rajab.

(Soalan No. 2 Y.B. Tuan Mohd. Noh bin Rajab tidak hadir)

PENDATANG HARAM FILIPINA—LAWATAN DUTA

3. **Tuan Fung Ket Wing** minta Menteri Luar Negeri menyatakan apakah tujuan Duta Filipina di Malaysia melawat kem-kem pelarian-pelarian dan pendatang-pendatang haram dari Filipina di Sabah pada bulan lalu; apakah tindakan yang akan diambil untuk menyelesaikan masalah pelarian-pelarian dan pendatang-pendatang haram Filipina di Sabah dan sama ada Kerajaan Malaysia akan membangkitkan soal pengusiran mereka dengan Kerajaan Filipina; jika tidak, mengapa.

Timbalan Menteri Luar Negeri (Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan): Tuan Yang di Pertua, tujuan sebenar lawatan Duta Besar Filipina ke Sabah pada bulan September lalu adalah untuk membuat kunjungan hormat ke atas Ketua Menteri Sabah dan bukanlah untuk melawat kem-kem pelarian dan pendatang-pendatang haram dari Filipina. Sebagaimana Ahli Yang Berhormat mungkin tahu, adalah menjadi kebiasaan bagi Duta-duta Besar asing di negara ini melakukan lawatan penyesuaian sedemikian, dengan izin, "familiarization tour" ke atas pembesar-pembesar negeri selepas penauliahian mereka diterima secara rasmi di sini.

Walau bagaimanapun, semasa lawatan beliau ke Sabah, satu kebakaran telah berlaku di kawasan setinggan di Tawau yang melibatkan ramai pendatang haram dari Filipina dan Indonesia. Oleh yang demikian, Duta Besar Filipina tersebut telah mengambil kesempatan untuk melawat tempat kebakaran dan menyampaikan bantuan kecemasan yang diterima dari orang ramai, terutamanya dari orang Filipina di Sabah. Perjumpaan di antara Duta Besar tersebut dengan pendatang haram Filipina ini bukanlah dirancang tetapi adalah secara kebetulan.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai bahagian kedua soalan Ahli Yang Berhormat tersebut, saya sudahpun menjawab di Dewan yang mulia ini beberapa hari yang lalu dan saya tidak ada apa-apa tambahan lagi.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Memandangkan bahawa Duta Besar Filipina telah melawat Ketua Menteri Sabah, saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri sama ada Kerajaan akan menggalakkan Ketua Menteri Sabah membuat lawatan muhibah ke Filipina supaya beliau sendiri dapat menerangkan kepada anggota-anggota Kongres dan anggota-anggota pemerintah di Filipina bahawa penduduk-penduduk Sabah berpuas hati dengan kedudukan mereka di Persekutuan Malaysia?

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di Pertua, secara rasmi Kerajaan Malaysia tidak menggalakkan Ketua Menteri Sabah atau mana-mana Ketua Menteri dengan secara rasmi untuk melawat dengan rasminya ke negeri Filipina sebab keadaan Penarikan balik tuntutan ke atas negeri Sabah itu belum lagi dibuat.

Tuan Ngoi Thiam Woh: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Apabila Duta Filipina mengunjungi Ketua Menteri Sabah, adakah masalah pendatang haram Filipina dibincangkan bersama antara Ketua Menteri dengan Duta Filipina? Kalau tidak, mengapa tidak, sebab masalah ini adalah masalah yang mendesak dan masalah yang amat serius di negeri Sabah? Kalau tajuk ini tidak bincangkan, apakah perbincangan yang telah mengambil tempatan di perjumpaan itu?

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, kunjungan hormat yang dibuat oleh Duta Besar Filipina ke Sabah seperti yang dikatakan tadi oleh Yang Berhormat ataupun "familiarisation tour" oleh Duta Besar Filipina ke Sabah tentunya lebih bertumpu pada tujuan suaikenal dan mengeratkan perhubungan dan saya percaya banyak bidang ataupun perkara dibincangkan. Sementara itu saya percaya perkara khusus, yang tetap, tidak dibincangkan dengan rasminya dan itu mungkin dibuat dengan secara memberitahu lebih dahulu, tidak dalam masa majlis "familiarisation tour".

Tuan Madatang bin Morejal: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Pertama, adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri mengakui bahawa lawatan kehormat ataupun kunjungan kehormat daripada Duta Besar Filipina ke atas Ketua Menteri Sabah itu khusus untuk berbincang dengan Ketua Menteri Sabah tentang penubuhan sebuah Consulate Filipina di negeri itu?

Kedua, mengikut jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi, tidak digalakkan Ketua-ketua Menteri ataupun pegawai-pegawai tinggi Kerajaan untuk melawat Filipina. Adakah itu bercanggah dengan lawatan bekas Presiden Filipina ke Sabah? Kalau saya tidak silap, Presiden Marcos pada suatu ketika telah melawat negeri Sabah secara rasmi. Adakah pendirian Kerajaan bercanggah dengan tindakan-tindakan Kerajaan Filipina?

Dato' Dr Abdullah Fadil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, bagi (a), jawabnya tidak ada. Bagi (b), kita tidak melarang atau tidak menyekat mana-mana pemimpin Filipina yang hendak melawat Malaysia, cuma kita tidak menggalakkan pemimpin Kerajaan Malaysia lawat ke Sabah. Tetapi secara persendirian mereka boleh pergi.

HASIL TANAMAN PETANI— DASAR PERLINDUNGAN INSURANS

4. Dato' Haji Mohammad Abu Bakar bin Rautin Ibrahim minta Menteri Pertanian menyatakan adakah Kerajaan sedar bahawa petani-petani Malaysia senantiasanya menghadapi risiko tinggi apabila berlaku bencana seperti banjir, kemarau, serangan musuh-musuh tanaman dan lain-lain yang menjejaskan mata pencarian mereka dan oleh itu adakah Kerajaan akan menggubalkan satu dasar perlindungan insurans kepada hasil tanaman petani-petani seperti yang diamalkan di beberapa buah negara lain.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian (Tuan Ong Tin Kim): Tuan Yang di-Pertua, pihak Kerajaan sedar bahawa petani-petani Malaysia adakalanya menghadapi risiko tinggi apabila berlaku bencana seperti banjir, kemarau, serangan musuh-musuh tanaman dan lain-lain yang menjejaskan mata pencarian mereka. Sehubungan dengan itu, Kementerian Pertanian telah menjalankan kajian mengenai kemungkinan mengadakan skim perlindungan insurans kepada petani-petani di negara ini. Dari kajian yang dibuat oleh Kementerian Pertanian didapati cadangan insurans tidak dapat dilaksanakan pada masa ini.

Sebab-sebab adalah seperti berikut:

- (1) keadaan pertanian di negara ini dijalankan secara kecil-kecilan dan bertaburan di seluruh negara;
- (2) kos pengendalian dalam keadaan demikian adalah tinggi;
- (3) premium yang terpaksa dikenakan atas insurans dalam keadaan sedemikian adalah tinggi;
- (4) kemampuan dan minat petani menyertainya adalah rendah;
- (5) risiko yang dihadapi oleh syarikat insurans adalah tinggi dan keuntungan yang akan diperolehi rendah;
- (6) ketiadaan kepakaran untuk melaksanakannya; dan
- (7) ketiadaan kemudahan, dengan izinnya, reinsurance.

Oleh itu, Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan buat masa kini tiada cadangan untuk menggubal suatu dasar perlindungan insurans kepada hasil tanaman petani-petani seperti yang diamalkan di beberapa buah negara lain. Walau bagaimanapun, kajian seperti ini akan terus dijalankan oleh Kementerian Pertanian.

Tuan Mutang Tagal: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin tahu daripada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, mengenai laporan yang telah dikendalikan

oleh Kementerian itu, negara manakah yang menjalankan "crop" insurans kepada petani-petani dan sebutkan negara tersebut dan apakah perkara-perkara yang penting yang telah dipelajari daripada negara tersebut? Kalau tidak ada rancangan untuk mengadakan skim insurans untuk petani di seluruh Malaysia, saya ingin tahu apakah sama ada Kerajaan bercadang supaya membuat satu price support system, dengan izin, untuk semua kategori hasil daripada petani-petani ini supaya dapat menentukan harga barangan mereka itu tidak jatuh kepada suatu paras yang rendah. Dan adakah Kerajaan bercadang supaya mengadakan satu pakar perunding sama ada daripada dalam negeri ataupun luar untuk mengendalikan satu skim "crop" insurans pada masa yang akan datang. Kalau Kementerian sahaja yang buat pengendalian, saya rasa tidak mencukupi. Kita perlu satu pakar perunding insurans daripada luar untuk membantu kita dalam menentukan sama ada ini adalah perlu. Saya rasa satu insurans pertanian adalah perlu. Sekian.

Tuan Ong Tin Kim: Tuan Yang di-Pertua, setahu saya insurans atas hasil petani-petani itu adalah dilaksanakan di Amerika Syarikat, Jepun dan mungkin juga di Korea Selatan. Tetapi berkenaan matlamat yang terpencil itu, saya tidak ada detail pada saya.

Berkenaan soalan yang kedua itu, Kerajaan tidak ada satu cadangan seperti yang disebutkan oleh Yang Berhormat ataupun price supporting system tetapi pada masa ini sekiranya berlaku apa-apa bencana, Kerajaan sedia memberikan bantuan untuk memulihkan kegiatan pertanian mereka. Bentuk bantuan itu adalah dengan kewangan ataupun benih-benih tanaman dan juga untuk membajak tanah mereka itu supaya mereka dapat memulihkan tanaman pertanian semula. Selain daripada itu, Kerajaan juga sentiasa mengambil tindakan untuk mengurangkan masalah bencana alam yang dihadapi oleh petani-petani seperti mengelakkan banjir, kita menyeliakan dan memperbaiki kemudahan perairan dan salinan yang lebih sempurna.

Berkenaan dengan mengadakan satu pakar perunding insurans, memang Kementerian kita ada rundingan dengan syarikat insurans-insurans berkenaan hal ini dan perundingan ini akan diteruskan tetapi Kementerian pada masa ini tidak cadang untuk mengadakan satu pakar perunding insurans setakat ini.

Tuan Haji Hussein bin Haji Taib: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Berdasarkan kepada jawapan yang diberikan oleh Setiausaha Parlimen sebentar tadi bahawa Kementerian tidak bercadang untuk menggubal dasar perlindungan insurans kepada hasil-hasil pertanian iaitu beliau telah menyatakan tadi bahawa Menteriannya bercadang untuk mengadakan dasar premium insurans kepada petani-petani tetapi tidak dapat dilaksanakan atas beberapa sebab, saya tertarik hati sebab yang dinyatakan tadi, yang diutarakan tadi, salah satu ini ialah kerana kurang mendapat sambutan daripada petani-petani.

Saya ingin tahu di sini apakah Kementerian tidak bercadang untuk menginsuranskan seluruh petani-petani tanpa menunggu sambutan daripada petani-petani sendiri. Kalau hendak ditunggu sambutan petani memang lambat kerana maklumlah petani-petani dengan pendapatannya, dengan ideanya serta ilmu pengetahuan yang terbatas tidak akan menerima sesuatu perubahan tetapi inisiatif hendaklah daripada Kementerian sendiri.

Yang kedua, saya tertarik hati pertanyaan ini, kalau Kementerian Pertanian tidak ada cadangan, tidakkah Bank Pertanian sendiri yang memberikan bantuan pinjaman kepada petani-petani itu sendiri menginsuranskan kepada seluruh pinjaman-pinjamannya termasuk hasil pertanian petani-petani itu sendiri, kerana yang bertanya itu Pengerusi Bank Pertanian. *(Ketawa)*

Tuan Ong Tin Kim: Tuan Yang di-Pertua, cadangan Kerajaan mengambil inisiatif menginsuranskan semua hasil tanaman petani-petani itu, jikalau hendak dijalankan itu akan memakan belanja yang

sangat besar. Jadi buat masa ini kita sedang mengkaji dalam perkara ini tetapi tidak ada suatu keputusan yang dapat diambil pada masa ini. Tetapi saya ucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat tadi dari Sabak Bernam itu. Kita akan bincang dan ambil perhatian tentang hal ini.

Berkenaan dengan soalan kedua itu, Bank Pertanian menginsuranskan petani-petani itu saya akan bawa perkara ini ke Bank Pertanian (*Ketawa*) untuk mereka menimbangkan cadangan ini.

TABUNG PEMULIHAN USAHAWAN—BANTUAN

5. Tuan Lim Guan Eng minta Menteri Kewangan menyatakan mengenai Tabung Pemulihan Usahawan Bumiputera:

- (a) syarat-syarat kelayakan;
- (b) jumlah yang dipinjamkan dan kadar faedah yang dikenakan; dan
- (c) sama ada tabung ini akan diberikan kepada usahawan-usahawan lain yang menghadapi masalah perniagaan.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed): Tuan Yang di-Pertua, bagi bahagian—

- (a) kepada pertanyaan Ahli Yang Berhormat itu iaitu mengenai syarat-syarat kelayakan bagi mendapat bantuan daripada Tabung Pemulihan Usahawan atau TPU telah berapa kali dijelaskan di Dewan ini. Penjelasan terbaharu mengenai perkara ini adalah dibuat oleh Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri pada 17hb Oktober 1989 iaitu semasa menjawab pertanyaan mulut Ahli Yang Berhormat dari Bachok. Walau bagaimanapun, untuk tidak menghampakan Ahli Yang Berhormat, saya akan menjelaskan

sekali lagi syarat-syarat utamanya iaitu seperti berikut:

- (i) sesebuah syarikat itu hendaklah menghadapi masalah disebabkan oleh kemelesetan ekonomi dan bukan kerana penipuan atau salah pengu-rusan;
 - (ii) projek yang dijalankan hendaklah berdaya maju dan mempunyai potensi untuk dipulihkan;
 - (iii) syarikat hendaklah 100% milik bumiputera; dan
 - (iv) syarikat berkenaan hendaklah masih beroperasi dan benar-benar menghadapi masalah kewangan.
- (b) Jumlah bantuan yang diluluskan sehingga ini adalah sebanyak \$82.0 juta. Kadar faedah yang dikenakan ke atas pinjaman daripada tabung itu adalah tidak melebihi 2% setahun.
- (c) Pihak Kerajaan tidak bercadang untuk memperluaskan skim tabung ini kepada usahawan-usahawan yang lain.

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar:

Tuan Yang di-Pertua, saya cukup tertarik dengan nama Tabung Pemulihan Usahawan Bumiputera. Saya ingin bertanya selain daripada memberikan bentuk pinjaman, apakah bentuk-bentuk pemulihan yang lain, jika ada.

Yang kedua, dinyatakan tadi bahawa setakat hari ini diberikan pinjaman sebanyak \$82 juta. Bolchkah saya tahu berapa banyak baki yang belum dibelanja dan berapa ramai yang meminta supaya diberikan pertolongan tetapi masih di dalam pertimbangan? Berapa banyak yang ditolak, kalau ada?

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, bagi bahagian pertama itu, selain daripada bantuan berbentuk pinjaman, ada dicadangkan untuk memulihkan dengan diberikan

kontrak ataupun projek-projek untuk memulihkan usahawan yang menghadapi masalah ini. Tetapi sehingga setakat ini belum dilaksanakan skim itu selain daripada memberikan bantuan pinjaman.

Bagi bahagian kedua ini, soalan daripada Yang Berhormat, sehingga 31hb Oktober 1989 terdapat 1,057 permohonan. Dari jumlah itu, 876 permohonan iaitu kira-kira 82.9% telah dibincangkan. Keputusan daripada 876 permohonan itu, permohonan yang diselesaikan ialah 447 iaitu 51%; yang ditolak ialah 342 permohonan iaitu 39%; yang ditangguh ialah 87 iaitu 10%. Permohonan yang ditolak ini adalah kerana tidak mematuhi syarat, permohonan yang ditangguh ini kerana tidak cukup maklumat diberikan oleh pemohon itu sendiri.

Berkenaan dengan baki yang belum dibelanjakan, seperti Yang Berhormat sedia maklum kita sudah mengeluarkan \$82 juta. Tabung ini diperuntukan pada asalnya \$500 juta. Jadi, bakinya tolak yang itulah.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri tentang apakah badan yang diberikan tugas untuk menguruskan Tabung Pemulihan Usahawan Bumiputera dan sama ada badan itu mempunyai apa-apa mekanisme untuk memastikan bahawa bantuan yang disalurkan ini kepada usahawan-usahawan yang berkaitan ini tidak akan disalahgunakan dan benar-benar digunakan dengan cara yang betul untuk memulihkan perniagaan yang berkenaan?

Yang kedua ialah tentang soalan mengapa Tabung itu tidak digunakan untuk membantu usahawan yang lain. Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri memberitahu apa sebabnya?

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, sehingga setakat ini urusetia Tabung TPU ini masih lagi diuruskan oleh MIDF dengan kerjasama Bank Negara. Kita bercadang untuk memindahkan urusetiannya kepada sebuah syarikat yang baru yang akan diwujudkan

dengan dinamakan PRF Sendirian Berhad untuk melicinkan lagi pelaksanaan skim ini tetapi masih lagi dalam peringkat cadangan dan belum lagi diumumkan.

Tentang bagaimana jaminan supaya bantuan ini diberi dan tidak disalahgunakan, Bank Negara akan menetapkan sebuah firma juruaudit ataupun firma akauntan untuk meneliti pengurusan dalam syarikat yang kita bantu itu yang mana syarikat yang berkenaan terpaksa memberi gaji sepenuh masa kepada beberapa orang kakitangan firma ini untuk melihat pelaksanaan pinjaman ini dapat diuruskan dengan baik. Malahan ada kita mengenakan syarat bahawa pegawai daripada firma ini juga terpaksa bersama-sama menandatangani cek pengeluaran wang syarikat itu.

Soalan yang kedua, mengapa tidak diberikan bantuan kepada usahawan selain daripada bumiputera, seperti Dewan yang mulia ini maklum bumiputera baru sahaja menceburi dalam perniagaan dan mereka menghadapi masalah berikutan dengan kemelesetan ekonomi. Bumiputera tidak biasa dengan urusan bank. Oleh sebab itu, untuk memulihkan perniagaan mereka bila berjumpa dengan bank akan mengalami masalah, berbanding dengan peniaga-peniaga bukan bumiputera yang telah lama berpengalaman, mereka boleh menyusun pinjaman mereka dengan bank oleh kerana pengalaman mereka dan mereka mempunyai penjamin yang lebih baik ataupun mempunyai cagaran maka pihak bank biasa membantu tetapi kepada peniaga bumiputera pihak bank kurang dapat membantu. Sebab itulah skim ini diadakan, itupun berikutan dengan permohonan Persatuan dan juga Dewan-dewan Perniagaan daripada kalangan peniaga bumiputera. Tetapi yang saya hendak tekankan di sini sebab utamanya ialah kerana kurang pengalaman dan juga kerana keadaan peniaga bumiputera itu yang terlalu lemah dalam masa mereka menghadapi masalah yang menyebabkan Kerajaan terpaksa mengadakan Tabung ini.

Walau bagaimanapun saya suka juga memaklumkan kepada Ahli Yang Berhormat, bagi usahawan-usahawan yang lain

masih ada peluang oleh kerana Kementerian Perdagangan dan Perindustrian akan menubuhkan satu tabung yang dinamakan "Tabung Penyusunan Industri" sebanyak \$500 juta. Dalam perkara ini penubuhannya sedang diuruskan dan jika sekiranya diluluskan oleh Kerajaan nanti bolehlah sesiapa sahaja memohon daripada tabung ini daripada semua kalangan ahli-ahli perniagaan.

KURSUS MATRIKULASI BAGI PELAJAR-PELAJAR

6. Tuan Law Lai Heng minta Menteri Pendidikan:

- (a) bilangan pelajar yang mengikuti kursus matrikulasi untuk sesi-sesi 1986/87; 87/88 dan 88/89;
- (b) pusat-pusat matrikulasi; dan
- (c) peratusan pelajar matrikulasi yang berjaya memasuki universiti untuk sesi-sesi yang tersebut di atas.

Timbalan Menteri Pendidikan (Tuan Woon See Chin): Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, purata bilangan yang mengikuti kursus matrikulasi bagi sesi 1986/87, 87/88, 88/89 adalah dalam lingkungan 2,500 orang pelajar bagi setiap sesi.

Pusat-pusat matrikulasi kebanyakannya ditempatkan di sekolah-sekolah menengah dan hanya dua buah pusat sahaja ditempatkan untuk sementara waktu di dalam kampus universiti. Pusat-pusat Matrikulasi tersebut adalah, untuk Universiti Kebangsaan di Kampung Pilah, Negeri Sembilan; untuk Universiti Malaya, di Kampus Universiti; untuk Universiti Pertanian, di Kampus Universiti Pertanian juga dan untuk Universiti Sains Malaysia, di Sekolah Menengah, Tun Syed Sahabudin, Bukit Mertajam Sekolah Menengah Sultan Mohamad Jiwa, di Sungai Petani; Sekolah Menengah Tuanku Syed Putra di Kangar, Perlis; Sekolah Menengah Tuanku Abdul Rahman di Ipoh dan Sekolah Menengah Raja Tun Azlan Shah di Taiping dan MRSM

di Kulim Kedah. Untuk Universiti Utara Malaysia, di Sekolah Menengah Sultan Abdul Halim, Jitra, Kedah dan MRSM Kulim, Kedah. Rancangan bersama antara Kementerian Pendidikan, Instituti Teknologi MARA dan Jabatan Perkhidmatan Awam dipusatkan di Seksyen 17, Shah Alam, Selangor.

Peratusan pelajar-pelajar Matrikulasi yang berjaya memasuki universiti-universiti tempatan adalah lebih kurang 90% pada tiap-tiap sesi.

Tuan Ong Tee Keat: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri dalam pengambilan pelajar-pelajar ke kursus Matrikulasi tersebut, adakah keutamaan diberi kepada mereka yang berasal dari kawasan luar bandar yang termasuk kampung-kampung tradisi, kampung-kampung baru dan estet.

Kedua, apakah mata pelajaran yang dipelajari oleh mereka dalam kursus-kursus tersebut.

Tuan Woon See Chin: Tuan Yang di-Pertua, tekanan diberi kepada pelajar-pelajar dari kawasan pengalaman dan mata pelajaran yang diberikan adalah mengikut aliran atau fakulti yang mereka pilih dan ditimbang sewajarnya oleh universiti-universiti tertentu. Ada yang diberi tekanan di bidang perubatan dan ada di bidang kejuruteraan ataupun bidang-bidang lain mengikut pilihan murid-murid dan juga pihak berkuasa universiti-universiti berkenaan.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Tuan Yang di-Pertua, soalan saya ini ringan sahaja. Pertama saya ingin bertanya kepada Timbalan Menteri, apakah pelajar matrikulasi ini diajar bahasa baku, sebab saya dengar Timbalan Menteri menjawab tadi tidak menggunakan bahasa baku; universiti-universiti.

Tuan Woon See Chin: Tuan Yang di-Pertua, apabila pelajar sudah sampai

ke universiti, mereka sudah dapat menguasai Bahasa Malaysia Baku dan sekiranya mereka tidak hendak menggunakan Bahasa Malaysia Baku ini, sebab mereka diberi sedikit kebebasan apabila mereka sudah sampai ke universiti.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Dia belajar bahasa buku.

Tuan Woon See Chin: Ya.

PELABURAN ASING— KEUNTUNGAN

7. Tuan Ahmad bin Omar minta Menteri Kewangan menyatakan jumlah keuntungan dari pelaburan asing yang telah dibawa keluar dari negara ini semenjak tahun 1987. Sebutkan jenis industri apakah yang terlibat; sama ada pelaburan mereka di sini untuk tujuan jangka pendek atau jangka panjang.

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, jumlah keuntungan yang meliputi untung dan dividen dari pelaburan asing yang telah dibawa keluar adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>\$ Juta</i>
1987	2,874
1988	3,510
1989	3,908
Jumlah	<u>10,292</u>

Kerajaan tidak mempunyai data terperinci mengenai jenis industri yang terlibat. Namun begitu, berasaskan Laporan Penyiasatan Kewangan Syarikat-syarikat Berhad yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan, jenis perusahaan yang terlibat adalah seperti perkilangan, perlombongan, bank dan institusi kewangan, perniagaan jualan borong, pertanian dan perniagaan jualan runcit.

Berasaskan punca maklumat yang sama, serta pengalaman Malaysia dengan pelabur

asing kebanyakan daripada pelaburan asing di Malaysia adalah untuk tujuan jangka panjang. Namun begitu, tidak dapat dinafikan terdapat juga pelaburan asing yang berbentuk jangka pendek seperti pembelian saham untuk tujuan spekulasi dan pengambilan untung serta pelaburan dalam pasaran wang.

Tuan S. S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Sejauh yang saya dapat tahu ada beberapa jenis pelaburan yang terlibat di dalam Downstream Value-Added Activity, dengan izin, Tuan Yang di-Pertua, di bawah mana mereka menggunakan barang-barang mentah yang telah dikeluarkan oleh negara kita, umpamanya, dengan latex (Rubber-based industries). Saya ingin dapat tahu apakah rasional bagi Kerajaan untuk menggalakkan kilang-kilang dan juga industri-industri yang dipunyai 100% oleh orang-orang asing yang sedang menggunakan barang-barang mentah yang telah diadakan di dalam negara kita. Bukankah ini satu jenis pelaburan yang kita harus mengelakkan oleh kerana apabila kita lihat keadaan di bawah mana kita menggunakan barang-barang mentah kita dalam pelaburan yang 100% ekuitinya dipegang oleh orang-orang asing, ini merupakan satu jenis, seperti yang telah digunakan di zaman penjajah. Saya ingin dapat tahu apakah rasional yang digunakan oleh Kementerian untuk menggalakkan industri asing seperti ini.

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, walaupun saya tahu jawapannya, tetapi soalan ini menyentuh Kementerian Perdagangan dan Perindustrian. Saya fikir ia terkeluar daripada soalan asal.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Jumlah keuntungan yang telah dibawa keluar oleh pelabur asing ialah \$10,292,000,000, satu angka yang begitu besar. Tetapi sebagai peniaga dan pelabur sudah tentu mereka hendak untung, tetapi keuntungan ini begitu besar. Saya ingin bertanya daripada

Yang Berhormat Timbalan Menteri apakah keuntungan ini disebabkan keputusan Kerajaan setahun, dua yang lalu melonggarkan syarat-syarat kerana hendak membawa pelabur asing sehingga syarat yang ditetapkan dalam Dasar Ekonomi Baru dahulu, dari segi penyertaan ekuiti untuk pelabur-pelabur tempatan, terutamanya bumiputera sendiri sudahpun diubah demi untuk mencari pelabur asing.

Akibat daripada itu, mereka ini datang dan mengaut keuntungan yang begitu besar yang nyata sekali bertentangan dengan semangat Dasar Ekonomi Baru yang digubal selepas tragedi 13 Mei dahulu.

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, tidak kena-mengena keuntungan yang besar ini dengan keputusan Kerajaan dari segi melonggarkan syarat-syarat kepada pelabur-pelabur asing untuk membuat pelaburan di dalam negara kita ini. Sebenarnya untuk makluman Yang Berhormat, kelonggaran ini dibuat tidak kena mengena dengan unsur-unsur keuntungan yang kita terima ataupun keuntungan yang syarikat ini terima. Kelonggaran itu dibuat kepada beberapa peraturan yang sangat ketat yang menyebabkan pelabur-pelabur asing tidak berminat. Walaupun kelonggaran ini menyentuh ataupun terpaksa menarik beberapa syarat yang ditetapkan dahulunya atas DEB ataupun Dasar Ekonomi Baru tetapi ia terpaksa dibuat kerana jika tidak ada pelaburan asing maka ekonomi kita tidak berkembang dengan pesat. Jadi, walaupun kita ada DEB, DEB ini tidak ada maknanya kalau sekiranya negara kita miskin, tidak ada apa yang kita hendak berikan. Jadi, kalau ada pelaburan asing, negara kita maju, industri maju, perniagaan, peluang pekerjaan bertambah, maka banyaklah perkara yang boleh diberikan.

Jadi, saya tidak nampak bagaimana perkara ini boleh merugikan bumiputera dengan Dasar Ekonomi Baru itu.

JALANRAYA BESAR UTAMA SARAWAK—PEMBINAAN DAN PENURAPAN

8. Tuan Sim Kwang Yang minta Menteri Kerjaraya menyatakan:

- (a) jadual kerja yang disediakan di bawah Kementerianannya untuk siap membina dan mengetarkan First Trunk Road System di negeri Sarawak keseluruhannya; dan
- (b) kemajuan yang dicapai untuk mengetarkan jalanraya tersebut dari Batu Lintang ke Betong;
- (c) kemajuan yang sedang dicapai untuk mengetarkan jalanraya tersebut dari Stapang ke Tatau;
- (d) kemajuan yang sedang dicapai dalam mengetarkan jalanraya dari Suai ke Niah; dan
- (e) kemajuan yang sedang dicapai dalam mengetarkan jalanraya dari Lundu ke Kuching termasuklah pembinaan Jambatan Batu Kawa.

Timbalan Menteri Kerjaraya (Dato' Alexander Yu Lung Lee): Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

- (a) Kerajaan berhasrat untuk menyiapkan pembinaan dan penurapan projek Jalanraya Besar Utama Sarawak atau First Trunk Road Syatem, dengan izin, dalam jangka masa Rancangan Malaysia Keenam.
- (b) Mengenai projek pembinaan dan mengetarkan jalan-jalan dari Simpang Batu Lintang ke Betong adalah dibahagikan kepada dua pakej iaitu:
 - (i) Dari Simpang Batu Lintang ke Simpang Lubuk Antu sepanjang 21 kilometer. Kemajuan fizikal projek ini ialah 8% dan mengikut tempoh jadual kontrak akan siap pada akhir Mac, 1991.

- (ii) Dari Simpang Lubuk Antu ke Betong sepanjang 20 kilometer pakej ini telah ditawarkan kepada kontraktor yang berjaya pada 3hb November, 1989 dan kerja-kerja dijangka bermula pada 17hb November tahun ini dan mengikut tempoh jadual kontrak dijangka siap pada bulan Ogos, 1991.
- (c) Berkenaan dengan projek jalan dari Ulu Batang Oya ke Tatau ianya dibahagikan kepada 4 pakej iaitu:
- (i) Stapang ke Ulu Batang Mukah sepanjang 28.8 kilometer kemajuan sebenar projek sehingga sekarang ialah lebih kurang 25%, iaitu 75% kebelakangan, berbanding dengan kemajuan yang dijadualkan sebanyak 100%. Oleh itu kontrak telah ditamatkan dan tawaran semula akan dipelawa akhir tahun ini.
 - (ii) Ulu Batang Mukah ke Ulu Batang Balingian sepanjang 28.8 kilometer. Kerja-kerja pembinaan baru sahaja bermula pada bulan Oktober, 1989. Mengikut tempoh jadual kontrak pembinaan dijangka siap pada akhir Disember, 1991.
 - (iii) Ulu Batang Balingian ke Sungai Arip sepanjang 27.4 kilometer. Kerja-kerja pembinaan sedang dilaksanakan oleh JKR Sarawak sendiri dan kemajuan sehingga sekarang ialah 41.6% bagi kerja-kerja formation, dengan izin, dan 8% kerja-kerja stoning. Projek ini dijangka siap dalam bulan Jun, 1991.
 - (iv) Sungai Arip ke Tatau sepanjang 28 kilometer. Kemajuan kerja sehingga sekarang ialah 31%. Mengikut tempoh jadual kontrak pembinaan dijangka siap dalam April, 1990.
- (d) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kontrak asal pembinaan jalan dari Sungai Suai ke Sungai Niah sepanjang 27 kilometer telahpun ditamatkan dan tawaran semula akan dipelawa akhir tahun ini. Kemajuan projek tersebut sehingga tarikh penamatan kontrak ialah lebih kurang 14%.
- (e) Berkaitan dengan projek mengetar jalanraya dari Lundu ke Kuching, sukacita dimaklumkan bahawa penurapan jalan Bau/Lundu dari Bau ke Jambatan Batang Kayan sedang dilaksanakan oleh pihak JKR Sarawak sendiri dan dijangka siap awal tahun 1990. Mengenai cadangan projek Jambatan Batu Kawa, Jalan Batu Kawa, Jalan Batu Kawa/Tondong dan Jalan Bau/Sematan dari Jambatan Batang Kayan ke Sematan, pihak perunding sedang membuat kerja-kerja ukur dan rekabentuk.
- Untuk makluman Ahli Yang Berhormat seterusnya, tawaran-tawaran untuk pembinaan jalan-jalan berkenaan dan Jambatan Batu Kawa dijangka akan dapat dipelawa dalam bulan Mei, 1990.
- Tuan Sim Kwang Yang:** Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Memandangkan bahawa Jalanraya Besar Utama di negeri Sarawak itu merupakan talian darah untuk pembangunan sosio-ekonomi negeri Sarawak dan memandangkan bahawa buat ketika itu pelaksanaan projek-projek adalah selalu lewat, selalu terganggu, kontrak ditamatkan dan dipanggil semula, maka soalan saya ialah apakah prestasi kewangan sudah dicapai oleh JKR di negeri Sarawak? Apakah kesesuaian dan kekesanan pihak jentera pelaksanaan untuk melaksanakan, untuk memastikan supaya semua wang yang diperuntukkan itu dapat digunakan dengan sepenuhnya?
- Yang keduanya, adakah pihak Kerajaan bercadang untuk sekurang-kurangnya menyiasat kemungkinan untuk menubuh jalanraya besar kedua menghubungi

Jalanraya Besar Utama dengan kawasan-kawasan mendalam? Contohnya di antara Bintulu ke Belaga supaya membuka kawasan besar mendalam dan mundur di Bahagian 4 dan Bahagian 7 supaya kemunduran ekonomi negeri Sarawak dapat dibasmikan.

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, prestasi kontrak-kontrak yang ditawarkan atau yang dijalankan untuk menurun tar kepada jalanraya Sarawak tidak memuaskan dan oleh sebab itu adalah kontrak-kontrak yang ditamatkan dan juga dikebelakangan. Oleh sebab itu Kementerian saya akan mengkaji semula bagaimana kita boleh meningkatkan prestasi supaya jalanraya Sarawak ini kita boleh siapkan dalam tempoh Rancangan Malaysia Keenam.

Satu langkah Kementerian iaitu bagi menubuhkan satu pasukan khas JKR untuk menolong dan memberi bantuan di segi teknikal dan di segi kewangan kepada JKR Sarawak supaya JKR Sarawak boleh menilaikan atau evaluate, dengan izin, tender-tender yang dikeluarkan.

Keduanya, kita menyatukan kontrak-kontrak besar di Sarawak supaya kontraktor-kontraktor besar termasuk kontraktor antarabangsa boleh menyertai dalam tender-tender yang dikeluarkan bagi membina jalan-jalan raya di Sarawak. Kita harap langkah-langkah ini boleh meningkatkan prestasi pembinaan jalanraya di Sarawak.

Berkenaan soalan kedua, memanglah jalanraya pertama ini belum siap dan akan mengambil masa lebih kurang 5 tahun lagi dan kita tidak ada kemungkinan untuk menyediakan jalanraya kedua. Kita memanglah siap dahulu jalanraya pertama, tetapi ini bukan menahankan kita mengkaji jalan-jalan yang lain seperti apa yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat itu. Dan kita pun ada mengkaji pembinaan satu jalan, sepertimana yang dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat tadi, iaitu Bintulu ke Belaga dan bukan sahaja ke Belaga tetapi masuk mendalam lagi ke Balui. Kajian ini

belum siap dan inipun satu pakatan di antara JKR pusat dan JKR negeri Sarawak.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Yang Berhormat Timbalan Menteri menyebut tadi kontraktor-kontraktor besar boleh menyertai tender-tender untuk jalan-jalan di Sarawak. Saya hendak tanya kenapa jalan-jalan ini tidak dibuat secara penswastaan seperti di Semenanjung ini, takkanlah tidak ada syarikat yang minat, seperti Syarikat Seri Angkasa yang dapat Kepong Interchange itu. Tentulah dapat dibuat dengan cepat kerana Kementerian Kerjaraya nampaknya tidak boleh melaksanakan kerja-kerja macam ini, terpaksa diberi kepada pihak swasta. Walaupun Kerajaan ada duit, terpaksa bergantung kepada pihak swasta. Kenapakah tidak diberi berjalan secara penswastaan?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, kalau Ahli Yang Berhormat ada kontraktor dan kontraktor yang boleh cadangan menswastakan jalan-jalan, silalah menawarkan dan kita boleh timbang. Tetapi mengikut pandangan kita, kalau kita hendak menswastakan jalan-jalan itu mesti secara komersial dan mesti ada cukup kereta. Saya rasa di Sarawak ini negeri begitu besar dan penduduk-penduduk pun tak cukup ramai. Kalau sekiranya Ahli Yang Berhormat ada syarikat-syarikat yang boleh ambil risiko ini, silalah beri nama kepada kita dan kita boleh timbang.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat Tuan Maidom P. Pansai.

(Soalan No. 9 Y.B. Tuan Maidom P. Pansai tidak hadir)

PENERBANGAN ASING MENDARAT DI LAPANGAN TERBANG BAYAN LEPAS

10. Tuan Teoh Teik Huat minta Menteri Pengangkutan menyatakan nama-nama syarikat penerbangan yang telah diberi hak

mendarat di Lapanganterbang Antarabangsa Bayan Lepas dan sama ada beliau sedar bahawa lapanganterbang di Pulau Pinang ini tidak digunakan sepenuhnya. Jika ia, kenapakah lapanganterbang ini tidak dibuka bagi membenarkan lebih banyak lagi syarikat-syarikat penerbangan membuat daratan.

Menteri Pengangkutan (Dato' Seri Dr Ling Liong Sik): Tuan Yang di-Pertua, pada masa sekarang sebanyak 12 buah syarikat penerbangan asing telah pun diberikan hak-hak mendarat di Lapanganterbang Antarabangsa Bayan Lepas. Syarikat-syarikat penerbangan asing ialah Qantas Airways, Myanmar Airways, Garuda Indonesia, Japan Airlines, Philippines Airlines, Singapore Airlines, Thai International Airlines, Gulf Air, British Airways, Federal Express Corporation, Vietnam Airlines dan Civil Aviation Administration of China. Dalam hal ini, sebanyak 3 syarikat penerbangan asing iaitu Singapore Airlines, Cathay Pacific Airways dan Thai International Airways pada masa sekarang mengadakan perkhidmatan berjadual ke Pulau Pinang, sementara sebuah lagi syarikat penerbangan asing, iaitu Myanmar Airways mempunyai rancangan untuk mengadakan perkhidmatan berjadual ke Pulau Pinang secara usahasama dengan Penerbangan Malaysia (MAS) menjelang penghujung tahun ini.

Lapanganterbang Antarabangsa Bayan Lepas masih mempunyai ruang tambahan untuk meningkatkan kegunaannya dan Kerajaan menggalakkan syarikat-syarikat penerbangan asing membuat pendaratan di Pulau Pinang. Terpulanglah kepada mereka untuk menentukan perkhidmatan ke Pulau Pinang berasaskan "economic viability", dengan izin, dan dasar penerbangan masing-masing.

Tuan Teoh Teik Huat: Tuan Yang di-Pertua, tadi Yang Berhormat Menteri sebut bahawa 12 buah syarikat penerbangan ada diberi hak mendarat, tetapi hanya 3 sahaja ada perkhidmatan sekarang. Bolehkah Menteri memberitahu sebab-sebab

mengapa 8 syarikat penerbangan itu tidak mahu mendarat di Lapanganterbang Bayan Lepas dan beri butir-butir usaha yang dibuat untuk menggalakkan syarikat-syarikat itu untuk mendarat di Pulau Pinang?

Dato' Seri Dr Ling Liong Sik: Tuan Yang di-Pertua, seperti saya sebutkan tadi, keputusan sama ada hendak mendarat di satu lapangan terbang ada bergantung kepada "economic viability" pendaratan itu dan ini bergantung kepada adakah atau tidak cukupnya penumpang-penumpang di lapanganterbang itu. Oleh kerana itu, terpulanglah kepada kelapan-lapan syarikat penerbangan asing sama ada mereka hendak datang ke Pulau Pinang atau tidak. Walaupun demikian, Kerajaan telah, sedang dan akan berusaha dengan menggalakkan lebih syarikat penerbangan asing untuk mendarat, bukan sahaja di Lapangan terbang Pulau Pinang tetapi di seluruh pintu masuk-pintu masuk di Malaysia.

Usaha-usaha seperti mengadakan Tahun Melawat Malaysia 1990 di mana pengiklanan-pengiklanan mengenai Malaysia telah dibuat di seluruh dunia di mana kita memikirkan ada pelancong-pelancong yang sentiasa keluar dari negara masing-masing. Dan juga Kerajaan telah mengadakan CHOGM di mana seluruh dunia telah menengok atau dapat pengetahuan mengenai Malaysia dan Kuala Lumpur dan juga Pulau Langkawi, Pulau Pinang dan lain-lain.

Saya diberitahu untuk Tahun Melawat Malaysia, beberapa anjuran istimewa seperti "Miss World" akan dianjurkan di negara ini yang akan menarik banyak pelancong datang ke sini. Bukan sahaja pertandingan-pertandingan seperti Miss World, tetapi pertandingan-pertandingan antarabangsa yang lain juga, seperti "Mr. Universe" juga akan dianjurkan di negara ini. Inilah usaha-usaha Kerajaan untuk menarik lebih banyak penerbangan asing dan juga pelancong-pelancong ke negara ini.

Tuan Mohd. Tamrin bin Abdul Ghafar: Tuan Yang di-Pertua, saya berasa lega apabila mendengar penerangan yang

disampaikan oleh Yang Berhormat Menteri Pengangkutan sebentar tadi, iaitu rancangan-rancangan Kerajaan untuk membanyakkan lagi syarikat-syarikat penerbangan asing mendarat bukan sahaja di Pulau Pinang tetapi di lapanganterbang lain, khususnya di Kuala Lumpur. Saya ingin bertanya adakah benar bahawa salah satu sebab mengapa syarikat-syarikat penerbangan asing tidak berminat untuk mendarat di lapanganterbang sama ada di Bayan Lepas ataupun khususnya di Subang kerana landing fee, dengan izin, yang dikenakan oleh Kerajaan adalah agak tinggi. Saya ingin tahu berapakah landing fees yang dikenakan tiap-tiap kali kapalterbang asing mendarat di Lapanganterbang Bayan Lepas dan Subang. Sama ada untuk menggalakkan lagi lebih banyak penerbangan asing untuk mendarat di Lapanganterbang kita ini adakah Kerajaan boleh memberi pertimbangan, sebagai contoh, untuk menghapuskan sahaja landing fees ini buat sementara waktu sehingga kita mendapat faedah daripada pendaratan-pendaratan kapalterbang asing itu.

Dato' Seri Dr Ling Liong Sik: Tuan Yang di-Pertua, tidak benar iaitu landing fee di lapanganterbang di Malaysia adalah tinggi. Sebenarnya landing fee di lapanganterbang-lapanganterbang di Malaysia adalah terendah di rantau ini. Itu adalah benar. Walaupun demikian, jikalau landing fee adalah tinggi juga, ini tidak menjadi satu sebab iaitu syarikat itu tidak akan mendarat di sini oleh kerana landing fee adalah satu punca atau satu faktor yang hanya menggunakan selebih-lebihnya 3% sahaja dari segi jumlah perbelanjaan satu syarikat penerbangan.

TELEVISYEN KABEL— MEMPERKENALKAN

11. Dr Chen Man Hin minta Menteri Penerangan menyatakan sama ada beliau akan memperkenalkan televisyen kabel dan juga menambahkan bilangan stesen-stesen televisyen kerana tiga saluran yang sedia ada adalah tidak mencukupi berbanding

dengan kira-kira 50 hingga 80 saluran yang terdapat di negara-negara lain.

Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan (Dato' Haji Ahmad Dusuki bin Haji Ahmad): Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Penerangan rasa puas hati dengan kemudahan-kemudahan televisyen yang sedia ada sekarang. Ianya dapat memenuhi selera penonton. Oleh itu, masalah mewujudkan stesen-stesen baru atau mengadakan kabel televisyen bagi negara ini tidak dapat dipertimbangkan sekarang.

Dalam hubungan ini, saya ingin pengesahan daripada Yang Berhormat mengenai negara manakah yang dikatakan mempunyai 50 hingga 80 saluran televisyen bagi keperluan rakyat. Setakat yang saya tahu tidak ada sebuah negara pun di atas dunia ini yang mempunyai 50 hingga 80 saluran televisyen dan sekiranya perkara ini betul, nampaknya rakyat negara itu tidak ada kerja lain, tetapi tonton TV sahaja (*Ketawa*). Saya fikir, Tuan Yang di-Pertua, bukanlah hendaknya Parti DAP supaya rakyat hanya kerja menonton TV dan tidak membuat kerja lain, selain daripada menonton TV. Ini sudah tentu bertentangan dengan matlamat pembangunan negara dari segi produktiviti untuk meniggikan kemakmuran dan kesejahteraan rakyat.

Dr Chen Man Hin: Soalan tambahan. Saya harap kalau Menteri berkenaan pergi ke Amerika Syarikat atau Kanada dan tuning kepada stesyen itu ada choice selection. 80 stesyen untuk selection, itu benar. Kalau tidak, saya cabar dia pergi sana tengok. Di sini saya mahu minta, dalam negara kita juga banyak orang nampak stesyen kita tidak cukup untuk beri entertainment kepada dia. Apa yang dikemukakan oleh pihak RTM 1, 2 dan 3 tidak mencukupi. Sebab itu banyak orang tanya apa sebab kita tidak ada lebih stesyen 4 dan 5 stesyen.

Dato' Haji Ahmad Dusuki bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana saya sebutkan tadi bahawa

Kementerian Penerangan merasai saluran-saluran yang sudah ada, 1, 2 dan 3 itu sudahpun mencukupi. Untuk sekarang ini tidak bercadang untuk menambah saluran yang berkenaan.

Tuan Haji Mohamed Yusoff bin Abdul Latiff: Tuan Pengerusi soalan tambahan. Sehingga hari ini nampaknya RTM dan TV3 semakin rancak bersaing dalam cara persembahan masing-masing. Saya ingin tahu daripada Setiausaha Parlimen, sejauh manakah kekuasaan RTM ke atas TV3 dan juga peralatan-peralatannya?

Dato' Haji Ahmad Dusuki bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya agak sulit hendak diakui tentang wujudnya persaingan di antara RTM dengan TV3. Tetapi walau bagaimanapun dengan adanya saluran TV3 atau dengan kata lain, saluran 1, 2 dan 3 itu, sudah tentu dapat meningkatkan mutu penyiaran masing-masing saluran yang berkenaan.

Yang kedua, berhubung dengan penguasaan TV3 ini, saya suka hendak memaklumkan bahawa lesen yang dipegang oleh TV3 hari ini adalah lesen yang dikeluarkan oleh Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos. Kementerian Penerangan hanya menyediakan syarat-syarat lesen yang berkenaan ketika lesen itu hendak dikeluarkan oleh Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos, mereka meminta kita menyediakan syarat. Tetapi dari segi mengeluarkan lesen adalah dikeluarkan oleh Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos. Jika ada syarat-syarat tidak dipenuhi, maka tindakan-tindakan adalah tertakluk kepada Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos. Kementerian Penerangan hanya boleh membuat laporan kepada Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos. Walau bagaimanapun, kita mempunyai komiti bersama bagi tujuan membimbing ataupun bagi tujuan untuk melihat perkara-perkara yang kita fikir perlu.

Tuan Mohd. Tamrin bin Abdul Ghafar: Tuan Yang di-Pertua, baru-baru

ini terdapat di dalam akhbar yang menyatakan sebuah syarikat telah memohon untuk mendapatkan satu lagi stesyen TV. Kemudian telah diterangkan bahawa stesyen TV ini adalah untuk kawasan Kuala Lumpur atau Wilayah Persekutuan. Sebentar tadi Yang Berhormat mengatakan buat setakat ini Kementerian Penerangan tidak bercadang untuk memberi lesen lagi kepada mana-mana syarikat yang memohon, sedangkan pada masa yang sama juga Yang Berhormat mengatakan lesen ini dikeluarkan oleh Kementerian yang lain iaitu Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos. Jadi, saya ingin mendapat kepastian sejauhmana Kerajaan benar-benar tidak akan mengeluarkan lagi lesen TV swasta sepertimana yang dipohon oleh syarikat swasta baru-baru ini? Yang kedua, tentang . . .

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, satu sahaja, sebab masa tidak banyak.

Tuan Mohd. Tamrin bin Abdul Ghafar: Terima kasih.

Dato' Haji Ahmad Dusuki bin Haji Ahmad: Sebagaimana yang saya katakan tadi bahawa tiga saluran TV dan adanya badan penyiaran swasta TV3 itu adalah dirasai sudah mencukupi dan pihak Kerajaan tidak bercadang untuk mengeluarkan satu lesen yang lain kepada satu badan penyiaran yang lain. Memang kita tidak dapat nafikan bahawa permohonan ada dibuat dan pihak Kerajaan telah membuat keputusan dalam perkara ini. Tentang mengeluarkan lesen ini, memang kita telah pun meluluskan Akta Penyiaran 88, tetapi tanggungjawab mengeluarkan lesen TV ini menurut Akta Penyiaran itu memang dikeluarkan oleh Kementerian Penerangan, tetapi sehingga sekarang ini. Akta Penyiaran 1988 itu tidak dapat dilaksanakan sepenuhnya kerana Akta Telekom belum dipinda dan dijangka Akta Telekom ini akan dipinda pada sidang Parlimen yang akan datang.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Masa sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 2, 9 dan 12 hingga 24 adalah diberi di bawah ini).

GERAKAN SEMARAK

2. Tuan Mohd. Noh bin Rajab minta Menteri Penerangan menyatakan sejauh manakah kesannya Gerakan SEMARAK, Gerakan Sedar dan Insaf dapat membantu rakyat mempertingkatkan sikap dan semangat patriotik mereka.

Dato' Haji Dusuki bin Haji Ahmad: Gerakan SEMARAK atau "Setia Bersama Rakyat" juga Gerakan Sedar dan Insaf di Peringkat Daerah telah berjaya menanam semangat Patriotik dan Cinta Negara di kalangan rakyat berbilang kaum. Melalui Semangat Patriotik ini diharap semangat ingin membangun masyarakat dapat dibina dengan lebih berkesan demi kepentingan rakyat dan negara. Dengan demikian untuk jangka panjang kita dapat mengatasi wujudnya masyarakat yang hanya tahu meminta-minta (a dole society) atau masyarakat subsidi yang menyerahkan segala-galanya kepada Kerajaan.

Gerakan SEMARAK juga telah berjaya merapatkan lagi hubungan rakyat dengan Kerajaan dan Kerajaan dengan rakyat, serta menanam semangat dan sikap setia dan cinta negara di kalangan rakyat dan pemimpin-pemimpin.

Ianya juga mendekatkan pemimpin-pemimpin di semua peringkat baik diperingkat Kebangsaan atau di peringkat Negeri dan melibatkan pihak swasta dan rakyat jelata dalam usaha-usaha pembangunan, dan kemajuan negara. Lebih-lebih lagi SEMARAK dapat mewujudkan kesatuan dan juga perpaduan yang lebih berkesan di antara Kerajaan, swasta dan rakyat jelata dalam usaha pembinaan negara atau "nation building". Usaha-usaha

ini dijalankan melalui berbagai-bagai kegiatan semasa gerakan tersebut diadakan seperti kerja gotong-royong, perbincangan, dialog, acara-acara sukan, program-program keagamaan, kebudayaan, ekonomi dan sebagainya.

Kesan yang dapat disaksikan, sebagai contoh, sikap Patriotik yang ditunjukkan oleh rakyat semasa Sukan SEA Yang Ke XV baru-baru ini adalah sangat membanggakan.

ELEKTRIK LUAR BANDAR DI SABAH—BEKALAN

9. Tuan Maidom bin Pansai minta Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar menyatakan bahawa terdapat beberapa kampung dalam daerah Kota Belud seperti:

- 01 Kg. Bayayat
- 02 Kg. Bahab/Pmotodon/Soronsob
- 03 Kg. Tuguson
- 04 Kg. Moroulu
- 05 Kg. Kaung Melawan
- 06 Kg. Bokilong
- 07 Kg. Lasou Tintapon

telah pun mendapat surat makluman daripada Lembaga Letrik Sabah yang menyatakan bahawa permohonan mereka bagi bekalan Tenaga Letrik Luar Bandar akan dipertimbangkan dalam tempoh Rancangan Malaysia Kelima dan oleh sebab rancangan tersebut akan tamat pada tahun 1990, bilakah agaknya bekalan tenaga letrik yang dimaksudkan itu dapat dilaksanakan di kampung-kampung tersebut.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar (Tuan Mohamed bin Jamrah): Semasa penyediaan Rancangan Malaysia Kelima sebanyak 253 buah projek Bekalan Letrik Luar Bandar yang melibatkan peruntukan sebanyak \$120 juta telah dicadangkan untuk dilaksanakan di Negeri Sabah bagi tempoh Rancangan Malaysia Kelima (1986-1990). Walau bagaimanapun, oleh kerana masalah kewangan negara peruntukan yang dapat disediakan untuk program Bekalan

Letrik Luar Bandar ini hanyalah sebanyak \$45.56 juta sahaja. Dengan peruntukan yang sedemikian adalah dijangka hanya sebanyak 77 buah projek sahaja yang dapat dilaksanakan bagi tempoh tersebut. Ini bererti walaupun projek-projek yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat itu telah pun disenaraikan dalam Rancangan Malaysia Kelima namun perlaksanaannya bergantung kepada peruntukan yang diluluskan. Bagi menyesuaikan peruntukan yang disediakan dengan projek-projek yang ingin dilaksanakan, maka Kerajaan Negeri telah diminta untuk menentu dan memilih projek-projek yang akan dilaksanakan pada satu-satu tahun.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada tahun 1990 peruntukan yang dicadangkan bagi program Bekalan Elektrik Luar Bandar Sabah ialah \$11 juta. Oleh itu, jika sekiranya tiada halangan beberapa projek yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat itu akan dipertimbangkan pada tahun hadapan.

Bagi projek-projek yang tidak dapat dilaksanakan dalam tempoh Rancangan Malaysia Kelima, ianya akan dibawa ke Rancangan Malaysia Keenam.

SEKOLAH KERAJAAN— MELULUSKAN PERMOHONAN

12. Tuan Madatang Morejal minta Menteri Pendidikan menyatakan dasar-dasar Kementerian untuk meluluskan permohonan sekolah Kerajaan di tempat-tempat yang sesuai di seluruh negara, khasnya di Sabah dan Sarawak.

Tuan Woon See Chin: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kelulusan permohonan pembinaan sesebuah sekolah sama ada Sekolah Kebangsaan, SRJK (C) atau SRJK (T) adalah berdasarkan kepada keperluan menyeluruh yang wujud di sesuatu kawasan itu setelah mengambilkira beberapa perkara. Antaranya ialah:

- (i) Tidak terdapat sekolah di kawasan yang berkenaan dan kawasan-kawasan yang berhampiran.

- (ii) Sekolah-sekolah yang sedia ada tidak dapat menampung pertambahan murid di kawasan tersebut.
- (iii) Tidak ada rancangan untuk menambah bangunan atau bilik darjah di sekolah-sekolah yang sedia ada di kawasan-kawasan berkenaan.
- (iv) Adanya peruntukan kewangan untuk projek berkenaan.

SEKOLAH RENDAH/MENENGAH EXPATRITE

13. Tuan Chian Heng Kai minta Menteri Pendidikan menyatakan:

- (a) bilangan sekolah asing berada dalam negara ini dengan pecahan bilangan murid dan bahasa pengantar; dan
- (b) bilakah sekolah asing bagi anak-anak pelabur Taiwan akan didirikan dan di manakah lokasinya.

Tuan Woon See Chin: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sehingga Mac 1989, terdapat 19 buah sekolah rendah dan 11 buah sekolah menengah "expatriate" di negara ini.

Pecahan bilangan sekolah dan murid mengikut bahasa pengantarnya adalah seperti berikut:

Bahasa Pengantar	Bilangan Sekolah	Bilangan Murid
Bahasa Inggeris	Menengah - 8	3,568
	Rendah - 14	
Bahasa Jepun	Menengah - 2	585
	Rendah - 3	
Bahasa German	Rendah - 1	249
Bahasa Indonesia	Menengah - 1	235
	Rendah - 1	
Jumlah Keseluruhannya		4,637

Kementerian Pendidikan telah memberi kelulusan pada prinsipnya bagi penubuhan sebuah sekolah "expatriate" khas untuk menampung persekolahan anak-anak warganegara atau pekerja Taiwan di negara ini. Walau bagaimanapun, lokasinya belum ditentukan dan terpulanglah kepada mereka untuk memutuskan tempatnya.

LANDASAN KERETAPI DI PANTAI TIMUR

14. Tuan Haji Mohamed bin Haji Isa minta Menteri Pengangkutan menyatakan pihak Keretapi Tanah Melayu telah mengubahsuaikan landasan keretapi di Pantai Timur (Kelantan):

- (a) sejak menggunakan landasan baru ini, apakah perbezaan yang dicapai oleh pihak KTM dari segi:
 - (1) hasil pendapatan;
 - (2) sambutan penumpang;
 - (3) perjalanan keretapi;
 - (4) kemalangan; dan
- (b) adakah pihak Kementerian sedar bahawa dengan pelaksanaan landasan baru KTM ini banyak batang jalan-jalan telah rosak akibat pengangkutan batu-batu oleh pihak pembuat landasan (MJH). Apakah sumbangan pihak MJH kepada pembaikan jalan-jalan yang telah rosak seperti jalan batu 30 ke Temangan di Kelantan dan lain-lain lagi.

Dato' Seri Dr Ling Liong Sik:

- (a) Setakat ini kerja-kerja pemuliharaan landasan di Pantai Timur masih belum selesai. Oleh itu adalah sukar untuk menentukan perbezaan yang dicapai oleh KTM dari segi hasil pendapatan, sambutan penumpang dan perjalanan keretapi. Semua kerja-kerja pembaharuan landasan ini dijangka akan siap pada akhir tahun 1989 ini.

Walau bagaimanapun, semenjak kerja-kerja pembaharuan telah dimulakan pada tahun 1987 kejadian kemalangan seperti kegelinciran yang disebabkan oleh kecacatan landasan tidak berlaku lagi.

- (b) Batu-batu untuk pembaharuan landasan dibekalkan kepada Syarikat MJH Sdn. Bhd. di tiga lokasi, iaitu di Stesen Keretapi Temangan, sisian keretapi Pahi dan

sisian keretapi Chin Teck berhampiran bandar Gua Musang. Bekalan batu ke sisian Chin Teck dikendalikan melalui jalan-jalan persendirian yang diselenggarakan oleh Syarikat MJH Sdn. Bhd. Beklaan batu ke stesen keretapi Temangan dan sisian keretapi Pahi adalah diuruskan oleh pengusaha kuari yang dibayar oleh Syarikat MJH Sdn. Bhd. termasuk kos pengangkutan batu.

Sekiranya terbukti lori-lori pengusaha kuari telahpun merosakkan jalan yang dilaluinya, pihak pengadu bolehlah mengemukakan aduan terus kepada pihak kontraktor untuk pertimbangan yang sewajarnya.

KEMALANGAN JALAN RAYA

15. Tuan S. S. Subramaniam minta Menteri Dalam Negeri menyatakan berapakah jumlah kemalangan serius yang telah berlaku di jalan antara Rawang dan Tanjung Malim pada tahun 1988 dan 1989 hingga bulan September. Apakah sebab-sebab kemalangan tersebut dan apakah tindakan yang sedang diambil oleh Menteriannya dan Kementerian Kerjaraya untuk mengelakkan kemalangan tersebut.

Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri (Dato Seri Dr Mahathir bin Mohamad): Jumlah kemalangan jalanraya yang serius yang berlaku di jalan antara Rawang dan Tanjung Malim bagi tahun 1988 ialah 80 dan bagi tahun 1989 sehingga bulan September ialah sebanyak 115.

Antara sebab-sebab utama berlakunya kemalangan itu adalah seperti berikut:

- (i) memandu dengan tidak cermat dan tidak bertimbangrasa;
- (ii) memandu dengan terlalu laju;
- (iii) memandu secara melulu dan membahayakan;
- (iv) memotong serta memberi isyarat yang tidak sempurna.

Tindakan yang sedang diambil untuk mengelak ataupun mengurangkan kadar kemalangan jalanraya di tempat berkenaan ialah dengan:

- (i) menjalankan operasi lari laju di tempat yang kerap berlakunya kemalangan;
- (ii) menjalankan operasi menyaman kereta/kenderaan yang memotong di kawasan dua garisan berkembar;
- (iii) mengadakan rondaan kereta peronda di lebuhraya dan jalan-jalan yang mudah berlaku kemalangan;
- (iv) mengadakan lebih banyak operasi khas di kawasan-kawasan yang berkenaan dengan memberi tumpuan ke atas kesalahan-kesalahan yang boleh mengakibatkan kemalangan jalanraya.

Langkah penguatkuasaan sahaja tidaklah memadai dan kesedaran orang ramai sendiri supaya berhati-hati di jalanraya adalah lebih utama.

PERBELANJAAN PEMBANGUNAN KERAJAAN

16. Tuan Chew Kam Hoy minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) apakah perbelanjawan pembangunan Kerajaan terjejas oleh perbelanjaan semasa yang melambun dalam tahun 70an bilamana peranan Kerajaan dalam melaksanakan Dasar Ekonomi Baru begitu menonjol, memandangkan perbelanjaan Kerajaan merupakan penggerak penting dalam pertumbuhan ekonomi sepanjang tempoh masa itu; dan
- (b) apakah pula kesan pelaburan Kerajaan dalam tahun 80an.

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed:

- (a) Kenaikan perbelanjaan mengurus tidak menjejaskan perbelanjaan

pembangunan kerajaan. Perbelanjaan Kerajaan sama ada perbelanjaan mengurus atau perbelanjaan pembangunan adalah berdasarkan kepada banyak faktor seperti kedudukan ekonomi, hasil serta keperluan pengurusan dan perkhidmatan bagi berbagai agensi. Ia juga mengambil kira objektif sosio ekonomi berdasarkan rancangan jangka panjang seperti yang diluluskan oleh Parlimen.

Sebahagian besar daripada perbelanjaan pembangunan Kerajaan adalah dibiayai melalui pinjaman sama ada dari pasaran dalam negeri ataupun antarabangsa. Oleh yang demikian, perbelanjaan pembangunan Kerajaan tidak semata-mata bergantung kepada lebihan atau kurangan dalam akaun semasa belanjawan tetapi berdasarkan kepada matlamat dasar fizikal, matlamat pembangunan serta sumber-sumber yang ada.

Dalam tahun 1970an, perbelanjaan pembangunan, Kerajaan meningkat sebanyak 19.6% setahun. Walau bagaimanapun mulai 1982, Kerajaan mula mengurangkan perbelanjaan pembangunan ekoran daripada kemelesetan ekonomi dunia dan juga dasar Kerajaan untuk mengurangkan perbelanjaan. Pengurangan perbelanjaan adalah begitu ketara selepas tahun 1985 disebabkan oleh kemelesetan ekonomi yang teruk dan kejatuhan hasil Kerajaan. Perbelanjaan Kerajaan Persekutuan dikurangkan bagi mengukuhkan kedudukan kewangan Kerajaan, mengurangkan pinjaman luar negeri dan sebagai langkah untuk memulihkan keadaan ekonomi. Sungguhpun demikian, Kerajaan terus melaksanakan projek-projek yang perlu dan menyediakan peruntukan yang mencukupi bagi memperbaiki taraf hidup khususnya rakyat di kawasan luar bandar.

Pada masa ini, kedudukan sumber-sumber telah kembali pulih dan oleh yang demikian peruntukan pembangunan Kerajaan pada tahun 1989 telah ditingkatkan semula.

Tuan Yang di-Pertua,

- (b) Pelaburan Kerajaan mempunyai yang kesan positif dan memberikan sumbangan yang besar kepada ekonomi negara. Pertumbuhan dalam pelaburan Kerajaan akan secara langsung mempengaruhi pertumbuhan Keluaran Dalam Negara Kasar (GDP), Keluaran Negara Kasar (GNP Perkapita) dan juga pertumbuhan gunatenaga. Misalnya, pada tahun 1980 pelaburan Kerajaan menyumbang kira-kira 37.4 peratus dari jumlah pelaburan dan memberikan sumbangan kira-kira 11.7 peratus kepada jumlah Keluaran Dalam Negara Kasar. Pada tahun-tahun 80an, pelaburan Kerajaan menunjukkan dua arah aliran yang berbeza. Sebelum tahun 1985 pelaburan awam telah berkembang dengan pesat, berikutan daripada usaha pembangunan yang besar. Selepas tahun 1985, akibat daripada kemerosotan ekonomi dan punca-punca pembiayaan yang berkurangan, Kerajaan telah mengambil langkah berjimat cermat dengan mengurangkan perbelanjaan dan juga pinjaman. Dalam melaksanakan projek, keutamaan diberikan kepada projek-projek terpilih sahaja. Selain dari itu Kerajaan memberikan tumpuan untuk membangunkan kawasan perindustrian serta memperbaiki kemudahan infrastruktur bagi menggalakkan lagi pelaburan swasta serta meningkatkan pencapaian Dasar Ekonomi Baru. Berikutan dengan usaha-usaha ini, kedudukan ekonomi semakin pulih dan bertambah kukuh lagi.

GURU-GURU KE NEGARA DUNIA KETIGA

17. Tuan Haji Mohamed bin Haji Yaacob minta Menteri Pendidikan menyatakan, adakah negara kita telah menghantar guru-guru ke Negara Dunia Ketiga. Kalau ada, berapakah jumlah guru yang sudah dihantar dan sebutkan negara-negara tempat mereka ditempatkan dan bidang yang ditugaskan.

Tuan Woon See Chin: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat semenjak akhir-akhir ini, berapa buah negara seperti Maldives, Seychelles, Papua New Guinea dan negara Brunei Darussalam telah memohon untuk mendapatkan perkhidmatan guru-guru dari negara kita berkhidmat di negara mereka. Pada tahun 1987 kita telah menghantar lima (5) orang guru, empat dalam mata-pelajaran sains dan matematik dan seorang guru agama bertugas di Maldives selama dua tahun. Sekarang ini mereka telah pun pulang ke tanahair. Oleh kerana berpuashati dengan perkhidmatan mereka, Kerajaan Maldives telah memohon supaya lebih ramai guru kita dihantar bertugas di negara itu. Selain dari itu pada pertengahan tahun ini, seramai enam (6) orang guru sains dan matematik telah dihantar bertugas di Seychelles untuk tempoh dua (2) tahun atas permintaan negara itu. Permohonan dari Papua New Guinea dan negara Brunei Darussalam sedang diproses dan dijangka selesai tidak lama lagi.

BAHASA MALAYSIA— PENYALAHGUNAAN

18. Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah minta Menteri Pendidikan menyatakan sejauh manakah usaha yang dijalankan oleh beliau bagi membetulkan penyalahgunaan Bahasa Malaysia yang terdapat pada setengah-setengah nama syarikat perniagaan dan pertubuhan yang merangkumi ejaan istilah dan struktur ayat, sama ada di papan tanda atau sijil pendaftaran. Pihak manakah lagi yang bertanggungjawab dalam masalah ini.

Tuan Woon See Chin: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, usaha-usaha yang telah dijalankan oleh Kementerian Pendidikan, melalui DBP bagi membetulkan penyalahgunaan Bahasa Malaysia yang terdapat pada papan-papan tanda dan sijil pendaftaran adalah seperti berikut:

- (i) menerbitkan buku panduan bertajuk "Senarai Perkataan dan Istilah untuk Pendaftaran Nama Rasmi Syarikat dan Pertubuhan;
- (ii) menganjurkan bengkel dan seminar mengenai penggunaan Bahasa Malaysia yang betul;
- (iii) mengadakan kegiatan khidmat nasihat;
- (iv) mengadakan perundingan dengan pihak-pihak yang terlibat; dan
- (v) memberikan taklimat kepada pihak-pihak lain yang bertanggungjawab dalam masalah ini.

Pihak-pihak lain yang bertanggungjawab dalam masalah ini ialah:

- (i) Bahagian Pendaftaran Syarikat dan Bahagian Pendaftaran Perniagaan (Kementerian Perdagangan dan Perindustrian);
- (ii) Bahagian Pendaftaran Pertubuhan (Kementerian Dalam Negeri); dan
- (iii) Bahagian Pelesenan Pihak Berkuasa Tempatan (Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan).

INSENTIF KEPADA DOKTOR KERAJAAN

19. Datuk Haji Sakaran bin Dandai minta Menteri Kesihatan menyatakan:

- (a) adakah pihak Kementerian bercadang untuk meningkatkan gaji serta memberikan lebih banyak insentif kepada doktor-doktor yang berkhidmat dengan Kerajaan bagi mengelakkan daripada meninggalkan perkhidmatan mereka;

- (b) jika ya bilakah akan dilaksanakan dan jika tidak apakah usaha-usaha yang sedang dan akan dibuat oleh pihak Kementerian bagi mengelakkan lebih ramai para doktor meninggalkan perkhidmatan Kerajaan.

Tuan Mohamed Farid bin Ariffin:

- (a) Kementerian Kesihatan sentiasa peka dengan masalah-masalah perkhidmatan yang dihadapi oleh Doktor-doktor Kerajaan. Langkah-langkah sedang diambil untuk memperbaiki lagi syarat-syarat perkhidmatan Pegawai Perubatan yang ada sekarang dengan tujuan untuk menarik mereka berkhidmat lebih lama lagi dalam Perkhidmatan Kerajaan. Di antara langkah-langkah tersebut ialah:
 - (i) mewujudkan lebih banyak lagi peluang kenaikan pangkat; dan
 - (ii) menambah peluang menghadiri persidangan, seminar, latihan dan kursus lanjutan;
 - (iii) mengkaji lain-lain kemudahan dan peralatan;
 - (iv) mengkaji elaun yang ditetapkan;
- (b) Langkah-langkah ini akan dilaksanakan berperingkat-peringkat bergantung kepada keadaan.

ANCAMAN DADAH

20. Tuan Ong Tee Keat minta Menteri Dalam Negeri menyatakan jumlah peruntukan Kerajaan yang dikhususkan untuk memerangi ancaman dadah pada tahun 1986, 1987, 1988 dan 1989; di antaranya, berapakah yang telah disalurkan melalui PEMADAM dalam tempoh yang sama.

Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamed: Jumlah peruntukan Kerajaan yang dikhususkan untuk memerangi ancaman

dadah pada tahun 1986, 1987, 1988 dan 1989 adalah seperti berikut:

1986	—	\$ 54,427,964
1987	—	\$ 56,363,768
1988	—	\$ 49,324,225
1989	—	\$ 53,780,314

Daripada peruntukan tahunan tersebut, sejumlah \$100,000 adalah disumbangkan kepada PEMADAM tiap-tiap tahun.

Berhubung dengan kelonggaran pemberian lesen senjata kepada para petani, setakat ini Kerajaan tidak bercadang untuk berbuat demikian. Ini ialah kerana amalan yang diikuti sekarang adalah memuaskan dan sesuai dan praktikal dengan keperluan pemohon senjata itu, termasuklah para petani untuk menjaga ladang atau kebunnya.

SENJATAPI YANG DIRAMPAS

21. Tuan Mutang Tagal minta minta Menteri Dalam Negeri menyatakan setakat ini berapakah jumlah senjata yang dirampas oleh Kerajaan daripada penyeludup, penjenayah dan pemegang senjata. Nyatakan jenis senjata ini mengikut negara pengeluarannya. Apakah terjadi kepada senjata dirampas ini; adakah Kerajaan bercadang melonggarkan pemberian lesen senjata kepada petani-petani yang memerlukannya untuk menjaga ladang.

Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamad: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, setakat ini jumlah senjata yang dirampas oleh Kerajaan daripada penyeludup, penjenayah dan pemegang senjata ialah sebanyak 1018 pucuk iaitu terdiri dari pistol, revolver, sub-machinegun dan sebagainya. Ada di antara senjata itu dibuat sendiri, akan tetapi kebanyakannya dibuat oleh pengeluar senjata negara Barat iaitu seperti Browning, Colt, Smith and Wesson dan sebagainya.

Senjata yang telah dirampas itu akan disimpan oleh Polis sehingga kesnya selesai di Mahkamah dan selepas itu kesemua senjata tersebut akan dimusnahkan.

PERDAGANGAN TUKAR BARANG DI LABUAN

22. Tuan Nurnikman Abdullah minta Perdana Menteri menyatakan adakah beliau sedar bahawa kegiatan dagangan secara tukar barang atau Barter Trade di W.P. Labuan telah semakin berkurangan akibat tindakan pedagang-pedagang Filipina yang menukar pusat mereka ke Singapura. Adakah beliau juga sedar ini telah banyak mengurangkan aktiviti ekonomi para peniaga di W.P. Labuan dan seterusnya melibatkan ekonomi di W.P. Labuan keseluruhannya. Apakah rancangan Kerajaan untuk mengatasi masalah ini dan apakah pula rancangan Kerajaan untuk meningkatkan ekonomi di W.P. Labuan.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Drs. Suleiman bin Mohamed): Mengikut statistik, adalah didapati perdagangan tukar barang atau Barter Trade di Labuan telah meningkat semenjak Pulau itu dijadikan Wilayah Persekutuan. Sebagai contohnya, pada tahun 1988, nilai import perdagangan tersebut ialah \$743,119.05 dan nilai eksportnya pula ialah \$49,204,679.41. Manakala pada tahun 1989 (sehingga Mac 1989), nilai importnya ialah \$348,062.95 dan nilai eksport pula ialah \$19,618,709.97. Kerajaan telah dan sedang mengambil langkah-langkah tertentu bagi menggalakkan lagi perdagangan ini. Di antaranya ialah:

- (a) mengasingkan jeti tukar barang daripada jeti penumpang. Ini bertujuan bagi mengurangkan berlakunya kesesakan di jeti tukar barang dan membantu meningkatkan aktiviti perdagangan tukar barang.
- (b) bagi menggalakkan lebih ramai peniaga-peniaga tukar barang dari Filipina datang berniaga di Labuan, beberapa aturan baru telah ditetapkan untuk dilaksanakan iaitu:
 - (i) peniaga-peniaga tersebut dikehendaki mendapatkan "Kad Pengenalan Seamen" yang dikeluarkan oleh Jabatan Imigresen. Dengan kad tersebut, peniaga-peniaga Filipina yang sudah lama bergiat dalam aktiviti tukar barang tetapi tidak

mempunyai dokumen perjalanan yang sah, mereka dibenarkan berada di Labuan selepas jam 6.00 petang. Manakala peniaga-peniaga yang baru datang ke Labuan pula, mereka akan dibenarkan mendarat di Labuan pada waktu siang sahaja;

- (ii) peniaga-peniaga Filipina juga tidak lagi dikehendaki bergambar secara beramai-ramai dengan memegang tanda pengenalan seperti dahulu. Mereka hanya disyaratkan mengemukakan gambar berukuran paspot kepada Jabatan Imigresen.
- (c) Memperbaiki kemudahan-kemudahan di kawasan pelabuhan seperti:
 - (i) membenarkan kapal-kapal kumpit tukar barang berlabuh di Pengkalan jeti dan kemudahan jeti berkenaan dipertingkatkan;
 - (ii) menyediakan kemudahan yang lebih baik bagi mengelakkan kerosakan kepada kapal-kapal yang berlabuh di Pelabuhan "New Liberty Wharf"

JENAYAH KOLAR PUTIH

23. Tuan Lee Lam Thye minta Menteri Dalam Negeri menyatakan memandangkan semakin bertambah jenayah kolar-putih di negara ini:

- (a) bilangan kes jenayah kolar-putih untuk tahun-tahun 1987, 1988 dan tempoh sehingga Jun, 1989 dan pecahan angka menurut pelbagai negeri;
- (b) amaun wang yang terlibat dalam kes-kes penipuan dan amaun yang diperolehi semula oleh polis berkaitan tahun-tahun tersebut di atas;
- (c) sejauh mana tindakan polis berkesan dalam memerangi jenayah kolar-putih dan apakah tindakan akan diambil untuk memperkuatkan dan meningkatkan Bahagian Jenayah Perdagangan bagi menjadikannya lebih berkesan dalam mengatasi jenayah perdagangan.

Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamad:

- (a) Bilangan kes jenayah berkolar putih bagi tahun 1987, 1988 dan 1989 (sehingga Jun) mengikut negeri adalah seperti berikut;

Perangkaan Jenayah Berkolar Putih Bagi Tahun 1987, 1988 dan sehingga Jun 1989 mengikut Negeri

Negeri	1987	1988	1989 (Sehingga Jun)
	Kes	Kes	Kes
Perlis	30	27	13
Kedah	166	230	102
Pulau Pinang	397	503	214
Perak	440	500	252
W. Persekutuan	1,352	1,225	857
Selangor	644	753	326
Negeri Sembilan	226	239	162
Melaka	72	128	134
Johor	351	390	110
Pahang	160	177	127
Terengganu	54	88	86
Kelantan	91	153	56
Sabah	227	274	83
Sarawak	384	339	117
Jumlah	4,594	5,026	2,639

- (b) Jumlah wang yang terlibat dan jumlah wang yang diperolehi semula bagi tahun 1987, 1988 dan sehingga Jun 1989 adalah seperti berikut:

Negeri	1987		1988		1989 (Sehingga Jun)	
	Kerugian (\$ Juta)	Dapat Balik (\$ Juta)	Kerugian (\$ Juta)	Dapat Balik (\$ Juta)	Kerugian (\$ Juta)	Dapat Balik (\$ Juta)
Perlis	0.4	0.05	0.47	—	0.02	—
Kedah	15.1	0.05	1.07	0.01	1.0	0.2
Pulau Pinang	5.8	0.02	3.3	0.09	84.9	0.05
Perak	6.0	0.04	3.2	0.13	1.9	0.001
W. Persekutuan	84.1	—	95.5	—	32.4	0.1
Selangor	19.9	2.4	11.8	0.2	4.6	0.1
Negeri Sembilan	5.0	0.10	1.9	0.4	1.1	0.01
Melaka	0.5	0.04	0.2	—	0.05	—
Johor	12.4	0.01	6.3	—	7.1	0.01
Pahang	1.0	0.2	0.7	0.01	1.4	0.1
Terengganu	0.2	—	0.14	—	0.6	—
Kelantan	2.6	0.5	1.6	0.3	1.9	—
Sabah	11.2	—	13.2	—	5.2	—
Sarawak	9.0	1.0	5.9	0.01	1.4	0.02
Jumlah	173.2	4.41	145.28	1.15	143.57	0.591

Bagi soalan (c) pula, tindakan polis telah dapat membantu untuk mendapatkan sebahagian kecil wang yang terlibat; di samping itu pihak-pihak yang terlibat juga telah dapat didakwa di mahkamah-mahkamah dan seterusnya menjalani hukuman yang telah ditetapkan apabila disabitkan kesalahan.

Tuan Yang di-Pertua,

Kerajaan telah mengambil beberapa langkah yang tertentu bagi mengatasi masalah tersebut di antaranya ialah:

- (1) Meningkatkan hukuman kesalahan jenayah kolar-putih. Akta Bank dan Institusi Kewangan 1989 telah pun diluluskan di mana Akta itu memberi kuasa kepada pegawai polis dan Bank Negara untuk memeriksa dan menyiasat apa-apa penyelewengan dan penipuan di bank-bank dan institusi-institusi kewangan. Pesalah-pesalah boleh dihukum penjara sehingga 10 tahun di bawah Akta ini. Pindaan Kanun Kesiksaan di mana kesalahan tipu telah ditingkatkan hukuman penjara dari 7 tahun kepada 10 tahun dan

kesalahan pemalsuan dari 2 tahun kepada 7 tahun.

- (2) Pembesaran Cawangan Jenayah Perdagangan selain daripada mengemukakan undang-undang dan meningkatkan Penalti, Cawangan Jenayah Polis Diraja Malaysia telah diperbesarkan menjadikan sekarang ini 117 orang pegawai, anggota dan kakitangan. Pegawai-pegawai yang dilantik di cawangan ini adalah terdiri daripada pegawai-pegawai yang mempunyai berbagai-bagai bidang seperti undang-undang, perakaunan, bank, insuran dan pentadbiran perniagaan.

Di samping langkah-langkah tersebut, beberapa langkah lain juga telah diambil seperti berikut:

- (i) memberi syarahan dan taklimat kepada institusi-institusi kewangan dan sektor-sektor swasta;
- (ii) mengadakan seminar, mesyuarat dan perbincangan antara agensi penguatkuasa dan sektor-sektor yang terlibat;

- (iii) memberi khidmat nasihat kepada sesiapa yang inginkan khidmat tersebut; dan
- (iv) pendedahan melalui kenyataan akhbar mengenai langkah-langkah jenayah kolar putih supaya perkara ini menjadi pengetahuan orang ramai agar berwaspada.

PERBEZAAN BUMIPUTERA DAN BUKAN BUMIPUTERA

24. Tuan Ting Chek Ming minta Perdana Menteri menyatakan sama ada Kerajaan bersedia untuk menghapuskan perbezaan warganegara di antara bumiputera dan bukan bumiputera dan mengubah polisi-polisi nisbah (ratio) yang diamalkan oleh Barisan Nasional supaya dapat menggalakkan perpaduan dalam pembangunan negara Malaysia.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Dr Siti Zaharah binti Haji Sulaiman): Kerajaan tidak pernah membeza-bezakan warganegara sama ada bumiputera atau bukan bumiputera. Keistimewaan yang berbentuk kuota dalam perkhidmatan awam, biasiswa dan permit seperti yang termaktub dalam Perlembagaan itu bertujuan untuk mengimbangkan ketidak-samarataan taraf sosio-ekonomi di kalangan rakyat. Ia sekali-kali tidak menghalang perpaduan, malah di atas kepentingan perpaduanlah maka peruntukan-peruntukan Perlembagaan ini dipatuhi.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN 1990

DAN

USUL

ANGGARAN PERBELANJAAN 1990

Jawatankuasa

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan atas

“Rang Undang-undang Perbekalan, 1989 dan Anggaran Pembangunan, 1989 dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis”. (Hari Ketiga)

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

(Timbalan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Jawatankuasa*)

Maksud B.1, B.2, B.3, B.4, B.5, B.6, B.7, B.8, B.9, B.10, B.11 dan B.12 (Jadual)—

Maksud P.7 dan P.8 (Anggaran Pembangunan)

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Sebelum saya menjemput Ahli Yang Berhormat dari Lembah Pantai untuk menyambung ucapan beliau, saya minta Yang Berhormat pendek-pendekan, sebab ramai lagi Ahli-ahli Yang Berhormat akan berucap dan kita mesti habiskan Jabatan Perdana Menteri ini pada hari ini juga. Teruskan Yang Berhormat.

3.37 ptg.

Tuan Haji Abdul Razak bin Haji Abu Samah (Lembah Pantai): Tuan Pengerusi, saya akan cuba pendekkan masalah yang saya hendak sebutkan dalam Majlis ini, iaitu menyambung berhubung dengan perumahan awam Wilayah Persekutuan dan juga pengawalan penempatan semula di Wilayah Persekutuan yang semalam saya sebutkan berhubung dengan keadaan rumah-rumah yang sepatutnya pihak Dewan Bandaraya pihak Jabatan Perdana Menteri mempercepatkan mendirikan rumah-rumah di kawasan Wilayah Persekutuan iaitu rumah-rumah murah kaum miskin untuk mereka dapat tinggal.

Sebagaimana yang diterangkan semalam ini berhubung dengan keadaan yang begitu mendadak di kawasan-kawasan setinggan yang sentiasa dibanjiri oleh banjir kilat yang tidak tentu masanya tiba. Keadaan inilah kita mengharap supaya rumah-rumah di kawasan-kawasan setinggan ini dapat

dimajukan oleh Dewan Bandaraya dan sebagainya. Sungguhpun pihak Kerajaan sekarang telah mendirikan banyak rumah-rumah oleh pihak-pihak swasta, tetapi mereka ini mendirikan rumah-rumah yang berharga tinggi yang tidak berkemampuan oleh kaum miskin yang duduk di Kuala Lumpur ini.

Sebagaimana Tuan Pengerusi maklum di Wilayah Persekutuan ini masih ada 250,000 setinggan yang masih menunggu, yang duduk di kawasan-kawasan tanah-tanah setinggan di Kuala Lumpur ini.

Satu lagi projek-projek ini yang dijalankan oleh usahasama dan juga swasta yang telah pun diberi oleh pihak Dewan Bandaraya kepada pihak-pihak swasta untuk mendirikan rumah. Sehingga ke hari ini banyak di kawasan saya, ada empat lima kawasan yang sudah terbengkalai hingga lima enam tahun sudah. Apa sebabnya kita tidak tahu kerana projek-projek ini tidak dijalankan sedangkan pihak kita berkehendakkan rumah seberapa segera yang boleh. Oleh itu saya mencadangkan jikalau sekiranya tanah-tanah atau projek-projek ini telah pun diberi kepada pihak swasta, kalau mereka ini tidak sanggup untuk berjalan atau memajukan supaya pihak Dewan Bandaraya ataupun Kerajaan menarik balik projek-projek yang diberi kepada mereka ini untuk diberi kepada syarikat-syarikat yang mampu yang boleh menjalankan usaha-usaha ini dengan seberapa segera yang boleh.

Soal yang lain, soal banjir ini juga tadi berhubungan dengan kebakaran, banjir dan seterusnya rumah-rumah yang tidak mencukupi, ini juga saya mengharapkan supaya pihak Kerajaan ataupun Dewan Bandaraya menyediakan pusat-pusat sementara bagi menampung jikalau sekiranya ada kebakaran-kebakaran yang berlaku di Kuala Lumpur ini. Sehingga ke hari ini banyak kebakaran kerap berlaku, mereka ini duduk menumpang di sana dan sini ada juga duduk di dewan-dewan yang kecil sehingga sebulan, dua bulan dan tiga bulan. Sehingga hari ini rasa saya masih ada lagi kampung Siam yang mana belum dapat

dipindahkan lagi sudah hampir-hampir tiga bulan. Oleh itu dalam keadaan ini kita merasai kasihan, sedih melihat keadaan mereka ini, maklum sahajalah mereka berkeluarga. Bagaimana isteri dan seterusnya anak-anak hendak belajar dan juga berbagai-bagai masalah yang ditimpa oleh mereka itu. Oleh itulah saya mengharapkan pihak-pihak Dewan Bandaraya ataupun Jabatan Perdana Menteri memperuntukkan sedikit wang untuk mendirikan satu pusat bagi menempatkan sama ada kebakaran atau sebagainya apabila malapetaka yang menimpa penduduk-penduduk khasnya di kawasan-kawasan setinggan yang sekarang ini terlalu sesak di Kuala Lumpur ini.

Satu lagi, Tuan Pengerusi, saya dulu dua tiga bulan yang lalu ataupun sebulan yang dulu, Yang Berhormat Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri ada mencadangkan supaya diadakan "free tuition centre" atau pusat tuisyen yang percuma yang diadakan untuk anak-anak orang miskin di Kuala Lumpur ini, termasuk juga tempat untuk menempatkan kaum-kaum wanita yang berhubungan dengan wanita-wanita melarat, orang-orang tua yang miskin dan seterusnya supaya diadakan satu pusat di Kuala Lumpur ini. Berhubungan dengan free tuition centre tadi yang disebut, yang diadakan, supaya diadakan di pusat-pusat di bangunan-bangunan flat-flat yang ada di Kuala Lumpur ini. Oleh itu, dalam keadaan ini saya melihat dalam ini adalah soal yang bersangkutan dengan 04800 iaitu di bawah 03800 Projek Nadi, yang mana peruntukan hanya \$860 ribu sahaja. Kalau ini yang hendak diadakan di atas Projek Nadi, sebagaimana yang dicadangkan, saya bagi pihak Kuala Lumpur mengalu-alukan di atas cadangan yang dibuat, usaha-usaha yang dibuat oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri untuk mengatasi masalah-masalah ini. Tetapi peruntukannya bagitu sedikit untuk dijalankan projek-projek sebagaimana yang saya sebutkan tadi bagi anak-anak orang miskin dan juga orang-orang tua dan juga kaum-kaum wanita yang melarat dan sebagainya yang berlaku di Kuala Lumpur ini.

Satu lagi Tuan Pengerusi saya ingin berhubungan dengan 04800 Projek-projek Agama, yang mana perlanjaannya, peruntukan yang telah dipersetujui sebanyak \$11.8 juta yang merupakan peruntukan bagi tahun 1990. Projek-projek agama ini, masih lagi khasnya di Kuala Lumpur ini, umpamanya sekolah-sekolah rakyat yang mana dapat bantuan penuh, kadang kala dapat bantuan dan tidak daripada Jabatan Perdana Menteri. Iaitu saya mengharapkan supaya sekolah-sekolah agama rakyat yang ada di kawasan-kawasan setingan, di kawasan-kawasan tanah tradisional yang masih ada umpamanya di Sungai Pencala, Segambut, Setapak dan juga di kawasan Pantai Dalam dan seterusnya masih banyak sekolah-sekolah ini yang mana tidak dapat melihat keadaan bentuk bangunan-bangunan itu yang kopak kapik yang atap dinding dan pagarnya tidak ada. Begitu juga guru-gurunya tidak mencukupi. Oleh itu dalam keadaan ini, saya mengharapkan supaya kerana dari segi akhlak, agama, rasa saya amat perlu supaya ini dapat diajari kepada anak-anak kita khasnya mereka ini tidak dapat hendak bebas begitu sangat, kerana kawasan-kawasan sebagaimana saya sebutkan tadi. Oleh itu dapat mereka ini belajar di sekolah-sekolah agama rakyat yang ada.

Di samping itu juga, ada ura-ura saya dengar daripada pihak Kementerian, Jabatan Agama supaya hendak mendirikan satu Masjid Negeri di Wilayah Persekutuan ini. Ini juga saya bagi pihak Kuala Lumpur mengalu-alukan kerana ini salah satunya amat penting, kerana tiap-tiap negeri ada Masjid Negerinya masing-masing, sedangkan di Wilayah Persekutuan ini tidak ada, sungguh pun banyak mesjid-mesjid kita hendak banggakan. Kalau benar, saya rasa ini akan berlaku, kita harapkan supaya ini dapat dijalankan seberapa segera yang boleh kerana masjid-masjid tempat-tempat agama yang kita sembahyang khasnya kerana apabila hari-hari Jumaat sekarang ini penuh sesak oleh manusia-manusia yang tak mencukupi tempat-tempat untuk bersembahyang.

Di samping itu juga, sekolah masih juga ada di Kuala Lumpur ini iaitu masjid-masjid yang masih lagi berbentuk kayu iaitu yang saya dapat tahu di Setapak dan di Gombak ada dua-tiga masjid lagi sehingga ke hari ini, sungguhpun telah meminta peruntukan-peruntukan daripada Jabatan Agama dan Jabatan Perdana Menteri, tetapi sehingga ke hari ini, mereka itu datang berjumpa saya, mereka belum dapat lagi. Oleh itu, dalam masalah ini saya mengharapkan pihak Jabatan Perdana Menteri supaya dapat menengok ataupun melihat sedikit masjid-masjid yang begitu usang sudah 80-90 tahun umurnya, tidak dapat bantuan. Saya pun terlupa akan nama-nama masjid yang berkenaan.

Soal yang lain, berhubungan dengan perparitan, sedikit sahaja saya ambil masa. Tuan Pengerusi. Butiran 05600 Perparitan dan Saluran Najis. Ini juga, yang berlaku di Kuala Lumpur, yang mana perparitan ini masih begitu juga kerana dalam keadaan perparitan yang tak betul inilah bila kita lihat di Kuala Lumpur ini penuh dengan air. Apabila hujan, kenderaan-kenderaan terkandas, sungguhpun selalu dibawa dalam Parlimen ini dalam perbahasan, dan juga kepada pihak-pihak yang berkenaan tetapi apabila disebut, itu sahaja dibuat, selepas itu dibiarkan begitu sahaja. Kita boleh lihat, siapa sahaja yang ada di Kuala Lumpur ini bila hari hujan, kita akan menunggu sampai berjam-jam untuk balik ke rumah kerana kesesakan jalan. Dengan ini, perparitan ini amat penting, culvertnya iaitu pembetung-pembetung yang ada ini tak sesuai lagi. Pembetung-pembetung yang kecil ini, yang dahulunya dipasang 20-30 tahun yang lalu, sepatutnya dibesarkan sekarang dua kali ganda kerana dengan keadaan ini saya rasa kemungkinan ini akan dapat menyekat sedikit sebanyak banjir ataupun banjir kilat yang berlaku di Kuala Lumpur ini.

Oleh itu, Tuan Pengerusi, sebagaimana yang disebutkan tadi, itu sahajalah pandangan saya berhubungan dengan membahaskan Belanjawan Jabatan Perdana Menteri, Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Labuan.

3.44 *ptg.*

Tuan Abdul Mulok bin Awang Damit (Labuan): Tuan Pengerusi, saya cuma ingin mengambil masa yang pendek sahaja untuk membincangkan beberapa perkara yang berkaitan.

Yang pertamanya, saya ingin merujuk kepada mukasurat 32 Maksud Bekalan 7, butiran 04000—Keselamatan Negara di bawah Program 040100, Pentadbiran Am yang telah diperuntukkan sebanyak \$26,924,300.

Tuan Pengerusi, masalah pendatang-pendatang asing di Sabah dan di Wilayah Persekutuan Labuan bukanlah merupakan satu masalah baru kepada kita, malah ianya seringkali disebut di dalam Dewan yang mulia ini sejak beberapa tahun kebelakangan ini. Malah setiap kali Dewan bersidang, masalah mengenainya dikemukakan dalam bentuk soalan ataupun perbincangan. Pada hari ini pun satu soalan telah dikemukakan. Ini jelas membuktikan bahawa ianya merupakan satu masalah baru kepada masyarakat di Sabah dan Labuan. Ianya bukan sahaja mendatangkan masalah dari segi sosio-ekonomi, kebajikan dan kawalan, malah ianya mendatangkan masalah keselamatan kepada penduduk tempatan. Peningkatan kes-kes jenayah juga berlaku yang kebanyakannya dilakukan oleh pendatang-pendatang dari Filipina atau Indonesia. Masyarakat tempatan di Sabah dan Labuan sudah lama bertahan dan kadang kala terpaksa mengalah selain daripada bersaing dalam mendapatkan pekerjaan.

Kita telah tolerate, dengan izin, Tuan Pengerusi, pada keadaan ini. Masalah ini telah lama, sudah lapuk dan basi. Sudah sampai masanya bagi Kerajaan untuk membuat satu dasar ataupun keputusan yang tegas terhadap kedudukan mereka.

Saya khuatir lebih lama kita bertahan maka akan bertambah rumit lagi bagi Kerajaan untuk mengambil tindakan kemudian. Dan rakyat Sabah dan Labuan akan terus menghadapi masalah ini. Di setengah-setengah tempat sudah wujud "mini Manila" di dalam pekan-pekan

di Sabah dengan keadaan yang buruk dan menjijikkan kita.

Tuan Pengerusi, Kerajaan harus bertindak tegas dan berani dan bukannya "juggling" dengan izin, di antara keputusan Kerajaan Filipina sama ada mahu menggugurkan tuntutan terhadap Sabah atau menunggu keputusan Kerajaan Filipina sama ada mahu memberikan kuasa autonomi kepada Filipina Selatan barulah Kerajaan akan bertindak.

Saya merasakan tindakan Kerajaan selama ini terlalu lemah dan terlalu perlahan. Tindakan yang terlalu berhati-hati ini saya khuatiri akan menyebabkan rakyat kehilangan kepercayaan kepada Kerajaan untuk menyelesaikan masalah pendatang-pendatang asing tersebut.

Saya kira semenjak kedatangan pendatang-pendatang asing Filipina pada tahun 1970an hingga kini adalah merupakan satu jangka masa yang cukup panjang bagi Kerajaan untuk membuat kajian dan perancangan yang spesifik dan konkrit untuk bertindak. Saya juga masih samar-samar sama ada Kerajaan mahu menerima mereka dan seterusnya menempatkan mereka atau menghantar mereka pulang ke negara asal mereka atau menempatkan mereka ke negara ketiga, masih dipersoalkan.

Dua tahun yang lepas sebuah Pasukan Petugas Khas VII ditubuhkan dan kini sebuah lagi Pasukan Petugas Khas Persekutuan diwujudkan di Sabah dan Labuan untuk tujuan yang sama. Saya ingin menyarankan supaya pasukan ini menjalankan tugasnya dan bertindak dengan segera bagi mendaftar, mengawal dan mencegah pendatang-pendatang asing di Sabah dan Labuan. Tindakan ini haruslah dibuat dengan segera terutamanya bagi Wilayah Persekutuan Labuan kerana kita mahu melicinkan transisi Labuan menjadi pusat perlindungan cukai berjalan dengan baik serta memperbaiki imej dan keindahan Labuan untuk menarik lebih ramai pelabur asing.

Tuan Pengerusi, saya juga ingin menyentuh Butiran 120000, mukasurat

33, Maksud B.7, Program Bahagian Wilayah Persekutuan (termasuk Labuan).

Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh soal pentadbiran Labuan yang ditadbir oleh Majlis Bandaran Labuan yang masih menggunakan Ordinan Kerajaan Tempatan. Tetapi fungsi Majlis Perbandaran Labuan masih di peringkat level 3. Fungsi di level 2 daripada Kerajaan Negeri sudah tidak ada lagi apabila Labuan dijadikan Wilayah Persekutuan. Dari aspek pembangunan, fungsi Kerajaan Negeri di level 2 seperti Majlis-majlis Perbandaran di lain-lain negeri memainkan peranan yang penting untuk menjamin pembangunan di level 3 oleh Majlis Perbandaran dapat dipergiat dan dipertingkatkan lagi. Umpamanya, Majlis-majlis Perbandaran di Selangor akan mendapat faedah daripada pelaburan yang dibuat oleh Kerajaan Negeri Selangor melalui PKNS dan lain-lain agensinya. Ketiadaan Kerajaan Negeri juga menjadikan Labuan ketiadaan agensi yang membuat promosi di luar negeri. Bahagian Kemajuan Persekutuan tidak berupaya seperti Kerajaan Negeri dan ianya juga bukan berfungsi untuk mengambil alih Kerajaan Negeri. Oleh yang demikian, Majlis Bandaran Labuan sebagai sebuah majlis bandaran tidak mempunyai keupayaan baik dari segi kakitangan mahupun kewangan untuk mengambil langkah-langkah untuk membuat promosi pelaburan di luar negeri.

Sebagai contoh, Kerajaan Tempatan di Selangor dapat diperkenalkan di Korea, di Taiwan, di Hong Kong oleh delegasi perdagangan Kerajaan Negeri Selangor. Tetapi tiada agensi ini yang membuat promosi untuk Labuan.

Tuan Pengerusi, memandangkan kelemahan yang terdapat, saya sekali lagi ingin mencadangkan di Dewan yang mulia ini supaya Lembaga Pembangunan Labuan (Labuan Development Board) ditubuhkan yang berfungsi dan dipertanggungjawabkan dengan tanggungjawab untuk membangun Labuan sebagai tempat perlindungan cukai dan destinasi pelancongan. Dengan penubuhan Lembaga ini, ianya boleh menggantikan Jawatankuasa Tetap

Pembangunan Wilayah Persekutuan Labuan yang ada pada hari ini, yang saya fikir tidak dapat berfungsi sebagai agensi untuk membawa dan meneruskan pembangunan bagi Labuan.

Selain dari itu saya juga ingin mencadangkan supaya beberapa delegasi perdagangan keluar negeri yang diketuai oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri dibuat dari sekarang dan akan membuat publisiti berkenaan Labuan dan menarik lebih ramai pelabur-pelabur asing untuk melabur di Labuan dengan kedudukannya sebagai kawasan tax haven.

Akhirnya, Tuan Pengerusi, saya ingin bertanya kepada Kementerian ini apakah perkembangan tentang cadangan lawatan perdagangan ke Vietnam yang telah dimajukan oleh pihak Majlis beberapa tahun yang lalu. Dengan itu, sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat dari Pasir Mas.

3.57 ptg.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali (Pasir Mas): Tuan Pengerusi, terima kasih. Saya, insya Allah, tidak akan mengambil masa yang panjang, cuma beberapa perkara sahaja.

Pertama Maksud B.4, Butiran 010000, mukasurat 26, Program 010200—Operasi Pilihanraya. Suruhanjaya Pilihanraya sekarang ini telah mendapat perhatian akibat daripada beberapa pilihanraya kecil yang diadakan sehingga banyak pihak meragui di atas kebebasan dan pengecualian Suruhanjaya dalam mengendalikan pilihanraya.

Tuan Pengerusi, saya ingin mencadangkan pertama, jika pihak Yang Amat Berhormat Perdana Menteri memutuskan untuk mengadakan pilihanraya umum, kita berharap supaya Buku Daftar Pengundi mestilah dibersihkan daripada nama bertindih yang menjadi keraguan bagi menjamin pilihanraya berjalan dengan sebaiknya.

Perkara yang kedua, mengenai dengan operasi pilihanraya ini, Buku Daftar Pemilih akan mula dipamerkan besok selama satu minggu dan bantahan boleh dibuat dalam satu minggu. Tidak mungkin dalam masa satu minggu, pengundi-pengundi baru atau yang berpindah tempat ataupun mereka yang terlibat mempunyai masa yang cukup untuk menyemak nama-nama mereka, dan tidak mungkin boleh membuat bantahan dalam tempoh seminggu. Saya ingin mencadangkan waktu untuk menyemak dan membuat bantahan ini dilanjutkan bagi memberi kesempatan kepada semua pihak menyemak dan memastikan setiap rakyat menjadi pengundi.

Perkara yang ketiga, Tuan Pengerusi, mengenai dengan kebebasan Suruhanjaya Pilihanraya mengendalikan pilihanraya. Mungkin Suruhanjaya Pilihanraya yakin dengan kebebasannya. Tetapi dalam menjalankan operasi pilihanraya, Suruhanjaya terpaksa melibatkan lain-lain agensi Kerajaan termasuklah Polis, pegawai-pegawai Kerajaan dan sebagainya di peringkat bawah dan akhirnya Suruhanjaya sendiri tidak dapat mengawal mereka ini dalam memainkan peranan untuk melaksanakan pilihanraya supaya ianya benar-benar berkecuali. Maka timbulah macam-macam masalah termasuk peristiwa di Sungai Besar yang cukup memalukan.

Tuan Pengerusi, yang keempat, mengenai dengan perkara ini ialah supaya Kerajaan dapat mempertimbangkan oleh kerana negara kita, negara yang demokrasi katanya, keamanan terjamin dan mengikut saranan Setiausaha Suruhanjaya Pilihanraya oleh kerana keamanan negara sebagaimana yang ditegas oleh Kerajaan terjamin, wajar sekali sampai masanya Kerajaan mengizinkan atau membenarkan rapat umum diadakan apabila diadakan pilihanraya.

Syarat-syarat tertentu boleh ditetapkan iaitu di antara lain perkara-perkara yang berunsur perkauman tidak boleh disentuh; perkara-perkara yang sensitif tidak benar dicakapkan. Tetapi sekurang-kurangnya perkara-perkara sejagat dan perkara-perkara

keadilan yang tidak melibatkan soal sensitiviti dari segi keamanan negara, sewajarnya pihak Kerajaan boleh mempertimbangkan supaya dibenarkan semasa diadakan pilihanraya umum.

Tuan Pengerusi, perkara nombor dua, ialah mengenai 010800-Biro Tata Negara, mukasurat 31 yang perbelanjaannya melibatkan \$5,022,000.

Tuan Pengerusi, saya menyemak Buku Program Prestasi mengenai dengan Biro Tata negara. Laporan Program Prestasi tujuh baris iaitu rancangan melatih pemimpin masyarakat dalam bidang-bidang tertentu yang saya kira Biro Tata negara ini sentiasa mendapat perhatian banyak pihak mengenai dengan fungsi dan peranannya. Kadang-kadang menjadi kontroversi, dijadikan agen atau pun alat kepada kegiatan politik, malah menimbulkan masalah sesama sendiri. Oleh kerana banyak Kementerian-kementerian juga sudah mengadakan kursus-kursus, latihan-latihan kepimpinan, ceramah-ceramah di bawah macam-macam Kementerian, apakah perlu lagi program seperti ini dengan hendak membelanjakan sebanyak \$5 juta, manakala boleh menimbulkan berbagai kontroversi mengenai Biro Tata negara ini.

Oleh itu, saya mencadangkan kepada Kerajaan supaya ditimbangkan supaya Biro Tata negara ini dimansuhkan sahaja dan diserapkan kursus-kursus seperti ini di bawah lain-lain Kementerian yang dikira sesuai dari segi keperluan untuk kelicinan program pembangunan yang dianjurkan oleh Kerajaan.

Tuan Pengerusi, perkara yang ketiga yang saya hendak membangkitkan ialah B.11 mukasurat 44—Badan Pencegah Rasuah, 0100000 hingga 0600000 sebanyak \$20,727,800. Saya juga menyemak mengenai prestasi Badan Pencegah Rasuah dan sudahpun dibincangkan sewaktu Yang Berhormat dari Tanjong mengemukakan usul untuk memotong \$10.00 gaji Ketua Pengarah. Saya percaya Ketua Pengarah tidak menjadi masalah. Yang menjadi masalahnya ialah sikap Kerajaan terhadap

Badan Pencegah Rasuah dari segi kebebasan menjalankan tanggungjawab bagi membasmi kegiatan rasuah. Saya lihat di sini, prestasi aktiviti, bilangan kes yang diteliti, tahun 1988—763; anggaran 1989—1990—922, bilangan kes dan dibi-cayakan 1,363; anggaran tahun 1989—1,400 dan seterusnya ada dalam Buku Program Prestasi ini. Maknanya kalau dilihat pada laporan ini hebat betul, bersih sungguh negara kita ini, dengan perbelanjaan yang diperuntukkan sebanyak \$20 juta bagi usaha hendak memerangi rasuah yang sedang berlaku dalam negara kita. Dalam beberapa tahun ini memang banyak masalah penyelewengan rasuah dibicarakan.

Antara lain rasuah ini, bukan sahaja bagi duit ambil duit, menyalahgunakan kuasa pun rasuah dan ada disebut bagaimana Kerajaan hendak bertindak ke atas mereka yang melakukan rasuah. Kononnya, tidak ada orang yang berani tampil ke hadapan memberi bukti. Macam mana hendak beri bukti kalau sudah ada Akta Rahsia Rasmi Kerajaan? Mahu pegawai-pegawai berani bercakap kalau kita lihat tentang beberapa kes yang menjadi kontroversi? Siapa yang sanggup kalau periuk nasi mereka yang membawa ketengah perkara tersebut akan dikenakan ataupun dicap—hendak berniaga tidak boleh, hendak naik pangkat tidak boleh dan macam-macam perkara lagi.

Dengan secara ringkas, Tuan Pengerusi, tetapi sebenarnya banyak perkara yang saya hendak bercakap dalam soal ini tetapi tinggal lagi secara rumusannya, kalau betul kita ikhlas hendak memerangi rasuah, declare, dengan izin, apa yang dikatakan, war against corruption, dengan izin, seluruh negara daripada atas ke bawah, kecil sampai ke jerung, dari atas turun ke bawah semua kali. Kalau tidak \$20 juta yang diperuntukkan kepada Badan Pencegah Rasuah adalah seperti membuang garam ke laut yang tidak ada apa-apa erti, tidak lebih daripada, for eyewash only, dengan izin. Ini bukan James Bond, tetapi sekadar untuk mempamerkan bahawa kita ada Badan Pencegah Rasuah, Kerajaan kita bersih. Tetapi sebenarnya ianya tidak berkesan dalam ertikata yang sebenarnya.

Perkara yang keempat, B.12, Jabatan Perpaduan Negara, B.12, Butiran 0200000 mukasurat 45—\$17,240,800. Inipun banyak juga. Masalah Perpaduan Negara ini adalah masalah terpenting yang sepatutnya menjadi agenda nasional. Sesudah kita mencapai kemerdekaan sehingga sekarang masih lagi kita bercakap soal perpecahan di antara kaum. Apakah fungsi Jabatan Perpaduan Negara? Prestasinya selama ini? Saya menyemak juga Buku Laporan Prestasinya, laporan semuanya ringkas, tinggal lagi masalah punca perpecahan di antara kaum, pergeseran, susahnyanya hendak mewujudkan integrasi nasional, ini harus diberi tumpuan kepada perpaduan negara, selain daripada ceramah-ceramah, kegiatan seperti yang dijalankan sekarang ini.

Saya ingin mencadangkan supaya diadakan Majlis Penasihat yang diwakili oleh semua pihak, semua lapisan masyarakat dan perpaduan tidak boleh wujud dengan satu pihak sahaja, yang pihak sana kata, “ayuh, datang sini, selesai perpaduan”. Ini tidak mungkin, dari segi falsafahnya, dari segi konsepnya bukan terhad kepada menerima atau menyertai satu-satu kumpulan, tetapi ianya melibatkan soal-soal keadilan, soal-soal kejujuran, kesedaran, keinsafan semua sekali, kerana perpaduan tidak mungkin boleh dibentuk di atas penindasan dan kezaliman. Kalau kita hendak bercakap mengenai soal integrasi, semua kaum tanpa mengira mana-mana kaum, tinggal lagi kita berasaskan kepada tahun 1957 waktu kita mencapai kemerdekaan, *jus soli* perjuangan menuntut kemerdekaan dahulu, sudah dibentuk Perlembagaan di mana beberapa perkara telah dipersetujui di antara semua kaum. Bertitik tolak daripada situ, kita mesti tegas dalam melaksanakan soal-soal mewujudkan integrasi ini berasas kepada Perlembagaan yang telah dibentuk sewaktu kita mencapai kemerdekaan.

Tuan Pengerusi, perkara yang kelima yang saya hendak sebutkan ialah mengenai P.7 di bawah Jabatan Perdana Menteri, mukasurat 34-00100-Kajian Kemungkinan, \$22,250,000. Ini tidak banyak yang saya hendak tanya tinggal lagi sejauh manakah

prestasi ataupun apakah kita masih bergantung lagi kepada konsultan ataupun juruperunding daripada luar dan berapa banyak kita menggunakan juruperunding dalam negara kita ini? Kita, asyik bergantung kepada orang luar lagi ataupun sudah 100% dari segi membuat kajian-kajian projek, perancangan dan sebagainya itu di kalangan juruperunding daripada negara kita yang sudah banyak terlatih, tidak lagi bergantung kepada pihak luar.

Mukasurat Butiran 35, 01700—Peniaga-peniaga Kecil \$11,135,000. Saya mengucapkan terima kasih dan tahniah kepada Kerajaan, yang bagus kita tahniahlah, iaitu memberi perhatian kepada peniaga-peniaga kecil. Ini satu perkara yang baik tetapi saya ingin mengetahui berapa jumlah peniaga-peniaga kecil ini yang mendapat faedah sebelum ini. Saya berharap kalau perlu Kerajaan menambah, wajar ditambah dan membantu peniaga-peniaga kecil ini kerana inilah sumber-sumber kegiatan sosio-ekonomi rakyat yang sebenarnya di peringkat bawah. Kalau hendak bercakap bab besar-besar rakyat tidak mampu, kena bergantung kepada orang luar, orang-orang tertentu, tokoh-tokoh tertentu, orang-orang istimewa, pangkat-pangkat tertentu, tetapi yang bawah-bawah ini, inilah sahaja yang ada. Tetapi jangan pula Kerajaan asyik bergantung kepada \$11 juta ini, minta ditambah kalau perlu ditambah.

Tuan Pengerusi, mukasurat 35, Butiran 02000-HICOM, \$15,792,000. HICOM ini adalah satu perkara yang sentiasa mendapat perhatian daripada Dewan yang mulia ini beberapa tahun kebelakangan ini. Oleh kerana sekarang ini sudah kurang sedikit publisiti sebab sudah disebut beberapa projek besar sudah mendapat keuntungan, Perwaja Terengganu yang dahulu rugi beratus-ratus juta ringgit, tiba-tiba dalam masa tiga bulan, keluar dalam suratkhbar sudah ada untung sekarang ini, banyak sudah untung, kononnya. Tetapi saya hendak tahu apa telah terjadi kepada Perwaja Terengganu, di mana letaknya barang-barang yang dibeli dari Jepun yang kita difahamkan berharga beratus juta ringgit yang tidak boleh dipakai. Jepun

buat barang, kita beli, Jepun tidak guna, kita pun tidak pakai. Ini yang berlaku kepada Perwaja Terengganu. Begitu juga projek Proton Saga HICOM, yang saya sedih ialah apabila saya baca dalam suratkhbar kononnya Proton Saga timbul masalah, rugi begitu begini. Cara hendak jualpun susah di satu ketika. Maka disusun semula dari segi pengurusan. Bila disusun, saya difahamkan, kalau tidak betul minta dibetulkan, tentang kedudukan Pengurusan Bumiputera di dalam Proton Saga, EON dan sebagainya, terutamanya industri yang mengeluarkan kereta ini nampaknya semua sudah Jepun sekarang.

Dahulu ada juga Melayu, bumiputera tempatan. Ini sudah Jepun. Satu Jepun, dua Jepun, tiga Jepun, apa hendak jadi? Jadi, bererti Jepun-Jepun, Jepun jadi Jepun, Jepun jadi Jepun. Jadi, semua sekali jawatan-jawatan penting ini sudah diserahkan kepada pihak-pihak Jepun. Apakah anak-anak bumiputera kita terlatih tidak mampu untuk itu? Jadi, oleh kerana itu, sesuai dengan Dasar Ekonomi Baru, ditengok balik masalah ini supaya dari segi pengurusan walaupun apa sahaja alasan supaya penyer-taan bumiputera dalam segenap peringkat jawatan itu diambil perhatian.

Tuan Pengerusi, mukasurat 35, Program 02900, Tabung Pembangunan Projek Perusahaan Kecil Bagi Usahawan Baru. Ini \$1 juta untuk Tabung Pembangunan Projek Perusahaan Kecil Bagi Usahawan Baru. Hendak wujud usahawan baru dengan peruntukan \$1 juta? Ini hendak berniaga apa? Berapa orang yang hendak mendapat faedah daripada projek ini? Kalau hendak buat, kita sokong. Biarlah peruntukan lebih daripada itu. Golongan mana pula kita hendak agihkan kegiatan perniagaan di bawah Projek Usahawan Baru ini? Kumpulan mana? Kita sudah ada MARA, sudah ada Bank Pembangunan, kita sudah ada macam-macam. Yang ada pula mungkin kita hendak buat banyak lagi. Itu kita sokong tetapi janganlah kita kata pula kita adakan projek peruntukan untuk membantu usahawan. Dia orang minta, bagi saya tidak kira kecil atau besar, kalau dia orang minta dari segi viability yang banyak itu, bagi banyak

itu. Ini orang minta \$100 ribu, bagi \$30 ribu. Apabila rugi berniaga, ini Melayu tidak guna, Melayu tidak pandai, Melayu itu, Melayu ini, Melayu malas. Yang toreh getah, yang pergi ke laut, yang pergi ke ladang, yang kayuh beca, yang duduk di tengah-tengah jalan buat kontrak ialah orang-orang Melayu. Tidak kita katalah orang Melayu ini elok semua tetapi masalah rajin tidak rajin, baik tidak baik ini soal yang subjektif. Orang Melayu ada yang "declare" bankrapsi, bangsa lain pun ramai juga yang diisytiharkan bankrapsi tetapi oleh kerana Kerajaan. . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Sudah cukup masa, Yang Berhormat.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Ini saya hendak bagi contoh, Tuan Pengerusi. Saya sudah hendak habislah ini. Sedikit sahaja lagi. Iaitu supaya kalau boleh ditonjolkan, diberi peruntukan yang lebih dan saya hendak tahu Program Usahawan Baru bentuk mana yang kita hendak lahirkan di bawah Program peruntukan \$1 juta ini?

Yang akhirnya, Tuan Pengerusi, B.7, mukasurat 36 iaitu pertama, Program 03200—Hakisan Pantai Negara sebanyak \$11 juta.

Hakisan pantai negara ini menjadi masalah, banyak tanah-tanah roboh, tanah-tanah rayap pun dihakis oleh pantai, yang ada sedikit-sedikit sekangkang kera pun semakin kurang. Jadi, soal hakis pantai ini saya hendak menarik perhatian pihak Kerajaan atau Tuan Pengerusi supaya dibuat kajian menyeluruh terutamanya di tebing-tebing di mana terdapat penduduk-penduduk yang dhaif yang perlu dipercepatkan bagi menjamin tanah-tanah mereka tidak runtuh akibat daripada hakisan pantai. Ada rumah-rumah sudah sampai ke tebing laut dan tebing sungai akibat daripada hakisan tersebut tetapi janganlah pula buat dengan cara pilih-pilih. Janganlah ditambun tempat yang rumah-rumah batunya besar-besar kerana ada orang-orang tertentu di situ yang kita hendak diberikan keutamaan kepada mereka yang harus diberikan pembelaan.

Yang akhir, Program 04800, Projek-projek Agama. Ini, Tuan Pengerusi, panjang saya hendak bercakap tetapi saya hendak ringkaskan sahaja. Sebenarnya banyak saya hendak bercakap mengenai bab ini tinggal lagi \$11,800,000, satu projek agama ini projek yang penting saya tidak kira berapa belanja, kita sokong penuh soal bab agama ini tetapi yang menjadi persoalannya Tuan Pengerusi, saya hendak tanya. Yang saya dok tengok dalam suratkhbar, dalam televisyen, setahun dua ini banyak sangat muktamar. Muktamar itu, muktamar ini, Menteri di Jabatan Perdana Menteri buat muktamar, Menteri Pendidikan buat muktamar, resolusi pun bermacam-macam. Berapa banyak resolusi muktamar ini dilaksanakan ataupun dok main muktamar sahaja? Tokoh daripada Timur Tengah datang, tokoh itu datang tetapi soalnya resolusi itu dilaksanakan ataupun tidak? Saya hendak bagi contoh, tidak ada ertinya muktamar. Saya hendak tanya Majlis Fatwa Kebangsaan, Majlis Syura, Badan Perunding Islam, apa sikap mereka yang . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Ahli Yang Berhormat, apa ini?

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Tuan Pengerusi, hendak habislah ini. Ini bab agama.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Di bawah berapa ini?

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Mukasurat 36.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Butiran?

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Butiran 05500. Hendak habislah ini. Tuan Pengerusi ganggu.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Projek Agama?

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Hendak habislah ini dan hendak tutup iaitu Majlis Fatwa Kebangsaan.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Itu bukan projek agama, Yang Berhormat.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Majlis Fatwa Kebangsaan itu di bawah agama. Tuan Pengerusi tidak tahu fasal ini Islam. *(Ketawa)*

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Pandai, Yang Berhormat. Yang Berhormat, itu dasar. Walaupun saya tidak beragama Islam tetapi saya tahu bezanya "specific" untuk butiran ini. Ini mengenai projek-projek agama. Bahas apa-apa projek-projek yang ada di dalam butiran itu.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Saya sebut tadi, sudah hendak habislah ini. Seminit sahaja lagi. Kalau tidak Tuan Pengerusi ganggu saya sudah selesai. Iaitu Majlis Fatwa Kebangsaan, Jabatan Perunding Islam, Majlis Syura dan sebagainya. Apa sikap mereka mengenai dengan judi yang kita dok hebohkan baru-baru ini yang kita cadang supaya diharamkan. . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Itu lain, Yang Berhormat.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Mukhtar tidak ada makna kalau perkara seperti ini tidak diambil perhatian. Sekian, terima kasih. Tuan Pengerusi, sudah habislah itu.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat dari Shah Alam.

4.15 ptg.

Datin Paduka Hajah Rahmah binti Othman (Shah Alam): Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya mengambil bahagian pendek sahaja kerana ramai orang hendak bercakap. Saya ingin mengambil bahagian dalam perbincangan Anggaran Perbelanjaan Mengurus dan Pembangunan.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Saya tidak boleh dengar. Mukasurat berapa dan butiran berapa?

Datin Paduka Hajah Rahmah binti Othman: B.4, mukasurat 26 dan B. 10, mukasurat 43. Sudah dapat?

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Mukasurat 26, butiran berapa?

Datin Paduka Hajah Rahmah binti Othman: Butiran 4, mukasurat 26.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): 4?

Datin Paduka Hajah Rahmah binti Othman: Butiran 010200.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Ya, Yang Berhormat.

Datin Paduka Hajah Rahmah binti Othman: Satu lagi Butiran 010300. Menyentuh berhubung dengan B.4 ini, Tuan Pengerusi banyak telah diperkatakan dan dipersoalkan oleh rakan-rakan saya. Sebentar tadi pun banyak perkara yang dipersoalkan tetapi soalan saya ini agak berlainan sedikit. Apa yang ingin saya tegaskan di sini ialah adakah dengan peruntukan sebanyak ini dapat Suruhanjaya ini mengemaskinikan pengurusan terutama daftar pengundi, menyemak pendaftar-pendaftar pemilih kerana ada pertukaran penduduk, perkembangan penduduk dan sebagainya. Kalau saya lihat daripada peruntukan ini sahaja ianya tidak mencukupi apatah lagi yang lain-lain. Kepada saya, oleh kerana peruntukan ini begitu kecil sudah tentu Suruhanjaya Pilihanraya tidak dapat memainkan peranan yang efektif dalam pilihanraya-pilihanraya yang akan datang. Bagi menjadikan ia sebagai satu badan yang berkuasa dan bebas mengikut Perlembagaan Negara. Kalau dilihat dalam bab pertama buku panduan yang dikeluarkan oleh Suruhanjaya Pilihanraya dalam para 1.1 katanya, "Suruhanjaya Pilihanraya adalah satu badan yang berkuasa yang bebas dan ia tidaklah tertakluk kepada apa jua arahan daripada pihak-pihak lain tentang bagaimana hendak menjalankan sesuatu pilihanraya itu." Untuk mengemaskinikan aktiviti-aktiviti pendaftaran pemilihan

sahaja ia memerlukan satu peruntukan yang amat besar sekali.

Tuan Pengerusi, apa benar Suruhanjaya ini bebas, apa benar Suruhanjaya ini satu badan yang berkuasa dan tidak tertakluk kepada apa jua arahan daripada pihak lain? Kalau benar ianya berkuasa dan bebas ianya menjadi tandanya oleh sebahagian besar rakyat hari ini. Oleh kerana sudah banyak sangat di akhir-akhir ini dalam pilihanraya kecil berbagai-bagai perkara yang dibangkitkan seperti daftar pengundi yang berkecamuk dan ini telah disahkan dengan diumumkan oleh Pengerusi itu sendiri baru-baru ini di dalam media, begitu juga orang yang sudah mati, masih hidup lagi dalam daftar pengundi dan ada orang yang menggunakan kad pengenalan orang lain pergi mengundi. Tuan Pengerusi, ini yang amat menyedihkan dan memalukan. Ada orang gunakan kad pengenalan orang lain untuk mengundi sedangkan orang yang punya kad pengenalan sebenarnya hendak mengundi tengok-tengok nama sudah potong. Dilaporkan hal ini kepada polis tetapi malang sekalilah sampai hari ini tidak ada tindakan yang diambil oleh pihak-pihak berkenaan.

Tuan Pengerusi, hendak dikatakan bebas ianya tidak bebas sebab ianya memerlukan bantuan orang luar seperti Polis, KEMAS, Penerangan dan lain-lain. Oleh itu ia tidak bebas dan dengan itu saya maksudkan tadi diadakan satu peruntukan yang besar kepada Suruhanjaya Pilihanraya supaya ianya dapat menentukan kakitangannya sendiri dan ia tidak bergantung kepada jabatan-jabatan lain misalnya untuk daftar pengundi. Ia menggunakan orang luar daripada kakitangan jabatan ini. Dalam masa pilihanraya ia menggunakan kakitangan luar bukan daripada jabatannya sendiri. Sebab itu saya bertanya adakah benar ianya betul-betul bebas dan berkuasa? Seolah-olah ia bergantung kepada orang lain, maka dengan itu dia tidak boleh menggunakan perkataan bebas ini kerana dengan secara tidak langsung dia sudah tidak menjadi bebas lagi.

Oleh itu kepada saya, bagi menyelesaikan dan memberikan satu kuasa yang betul-betul ianya berkuasa dan bebas, saya suka mencadangkan kepada Kerajaan supaya memberikan satu pakej peruntukan setiap tahun kepada Jabatan ini, biarlah dia menentukan siapa yang hendak dilatihnya menjadi kerani, siapa yang hendak dilatihnya menjadi pengurus dalam masa pilihanraya dan seterusnya. Kalau tidak, masyarakat akan terus bertanya.

Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh berkenaan dengan Maksud B.10, mukasurat 43, Butiran 050000 . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Mukasurat Yang Berhormat!

Datin Paduka Hajjah Rahmah binti Othman: Mukasurat 43, Butiran 050000—Perkhidmatan Guaman. Peruntukannya juga banyak, tetapi yang saya hendak cadangkan di sini supaya Kerajaan memperluaskan perkhidmatan guaman ini ke semua daerah, kalau boleh misalnya di kampung-kampung. Orang kampung ramai yang menjual tanah, yang membeli harta, kematian dan sebagainya yang melibatkan harta pusaka dan sebagainya, tetapi mereka agak sukar kalau hendak pergi kepada lawyer-lawyer yang berada di bandar.

Hari ini kita dapati terlalu banyak mahasiswa-mahasiswi di bidang perundangan yang masih menganggur, mengapa tidak Jabatan ini menggunakan tenaga mereka itu, untuk memperluaskan bidang ini supaya mereka bukan sahaja dapat berkhidmat dengan masyarakat, tetapi juga memberikan mereka satu tanggungjawab dan mendapat mata pencarian dengan cara yang baik.

Akhir sekali Tuan Pengerusi, ada satu perkara yang saya ingin bawa dalam Dewan ini, saya baca buku ini, belum habis lagi, tetapi baru baca "May Day for Justice" Saya lihat ghairah sangat semua orang membaca buku ini. . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Sekarang di butiran mana Yang Berhormat?

Datin Paduka Hajjah Rahmah binti Othman: Ini bahagian Jabatan Peguam Negara. Buku ini menzahirkan sebuah cerita yang agak pelik, memeranjatkan dan mengkagumkan dalam sejarah kehakiman dan perundangan. Siapa yang membacanya sudah tentu dapat satu gambaran peristiwa bekas Ketua Hakim Negara yang diberhentikan jawatannya. Adakah Kerajaan hendak meng'bankan' buku ini atau diharamkan atau diteruskan, kerana dalam buku ini Tuan Pengerusi, satu gambaran yang tidak menyeronokkan . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, itu soal dasar.

Datin Paduka Hajjah Rahmah binti Othman: Saya hendak beritahu kerana ini ada kaitan dan ada hubungan dengan Peguam Negara. Maka saya fikir eloklah satu keputusan dibuat kerana saya difahamkan negara-negara luar juga sudah memperolehi buku ini. Kita buat CHOGM hendak memperkenalkan nama Malaysia. Yang Amat Berhormat Perdana Menteri berusaha bersungguh-sungguh, tetapi buku ini kemudian persoalkan oleh orang, Tuan Pengerusi, siapa yang sebenarnya "benar" dalam buku ini, Peguam Negarakah, Perdana Menteri atau siapa, maka saya harap satu keputusan dapat dibuat oleh Kerajaan berhubung dengan perkara ini.

Tuan Pengerusi. (Tuan D. P. Vijandran): Berapa orang Ahli-ahli Yang Berhormat lagi yang ingin berucap? Semuanya ada 7 orang. Saya akan minta Yang Berhormat Menteri menjawab pada pukul 5.30 petang, kalau begitu kita ada satu jam sahaja. Saya minta Yang Berhormat-Yang Berhormat berhati-hatilah. Yang Berhormat dari Simunjan.

4.27 ptg.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis (Simunjan): Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh dalam mukadimah ini mengenai ucapan Yang Berhormat dari Arau semalam, yang mengatakan saya ini sentiasa bercakap mengenai pelajaran sahaja, tetapi saya minta Yang Berhormat dari Arau buktikan. Semenjak . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, itu bukan kena-mengena dengan tugas-tugas kita, sekarang rujukan kepada mukasurat dan butiran.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Dia sentuh semalam, saya mesti jawab . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Itu tidak boleh, Yang Berhormat ini bukan . . .

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Baik.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): . . . tempat hendak berdebat dengan dia.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Buktikan.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Buktikan di luar dengan dia dan saya sudah . . .

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: . . . buktikan bila saya bercakap pendidikan, hanya tahun ini sahaja.

Tuan Pengerusi, muka surat 32—Jabatan Perdana Menteri, Butiran 020000—Unit Perancang Ekonomi. Saya ingin menyentuh mengenai penyelarasan dari segi apa yang disuarakan oleh rakyat di negara kita ini, terutama sekali mereka yang dalam parti komponen Barisan Nasional, kerana saya anggap Unit Perancang Ekonomi ini harus juga merangkumi aspek menyelidiki dan memberi panduan kepada rakyat akan tujuan Dasar Ekonomi Baru dan sebagainya. Saya rasa ini penting sebab dalam Barisan Nasional sendiri kita kadang-kadang terkeliru dengan pendapat parti-parti yang berkenaan, misal kata saya memberi contoh ini dan dari *Sarawak Tribune* . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Minta maaf, Yang Berhormat di mana sekarang?

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Muka surat 32, Butiran 020000—Jabatan Perdana Menteri. . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Unit Perancang Ekonomi?

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Betul. Jadi kerana Dasar Ekonomi Baru ini saya fikir ada hubungan mengikut apa yang diperkatakan oleh Menteri di Jabatan Ketua Menteri Sarawak mengenai N.E.P. ini, Dr George Chan, ingin saya sentuh namanya, beliau mengatakan di Miri pada 13-6-1989 yang berbunyi, dengan izin:

“Contrary to the aspirations of the New Economic Policy, new imbalances have been created that are both divisive and destabilising for the country,” Minister in the Chief Minister’s office, Dr George Chan said in his address at the New Economic Policy Forum held at the Civic Centre in Miri yesterday, “that since the implementation of the New Economic Policy, the Malaysian economy had much bureaucratic control regulation.”

Jadi apa yang saya maksudkan ialah kadang-kadang mengelirukan, kalau DAP kata okay, tetapi ini komponen Parti Barisan Nasional, seorang pemimpin yang beliau menyoalkan dari segi for instance, dengan izin, beliau mengatakan:

“Many cases have arisen where small family businesses that have been running for generations were requested to restructure their share equity before their licences could be renewed.”

Ini dasar Kerajaan yang saya sentuhkan. Jadi, kita mempersoalkan akan keberkesanan pihak Kerajaan sendiri untuk menyelaraskan buah fikiran daripada ahli-ahli parti mereka sendiri supaya tidak timbul satu kekeliruan. . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat semua itu menyentuh dasar.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tetapi ada kena-mengena ini. Jadi harapan saya ialah supaya Unit ini akan dapat menjadi

satu tempat, satu agensi untuk memberi penerangan sebenar, yang mana “betul”, yang mana “tidak”. Dato’ Seri Dr Mahathir kata lain, Dr George Chan kata lain, jadi kitapun terkeliru terutama sekali orang macam saya ini. Jadi, saya kata tadi, kalau DAP kata tidak ada hallah, memang kita tahulah, kalau saya katakan juga tidak ada hal, tetapi dalam komponen Barisan Nasional sendiri yang sungguh mengelirukan.

Saya haraplah pihak Jabatan Perdana Menteri menyelidiki perkara ini dan memohon daripada Kerajaan Negeri Sarawak akan apa yang telah diperkatakan oleh pemimpin ini. . . .

Tuan Sim Kwang Yang: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat dari Bandar Kuching bangun.

Tuan Sim Kwang Yang: On a point of order, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Point of order berapa?

Tuan Sim Kwang Yang: Korum sahaja, saya ingin tahu berapa korum itu biasanya.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Korum tidak cukup. Setiausaha, bunyikan loceng.

Loceng dibunyikan.

(*Ahli-ahli dikira, lebih 26 Ahli hadir*)

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Sudah cukup korum. Yang Berhormat dari Simunjan, sila teruskan.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tuan Pengerusi, saya juga ingin menyentuh B.7 mukasurat 33, Butiran 070000,—Unit Penyelidikan Sosio-ekonomi yang diberi peruntukan lebih kurang \$5.07 juta. Saya mencadangkan supaya Unit ini menggerakkan aktivitinya untuk menyelidiki akan kesan-kesan pembangunan di negara

kita ini terutama sekali di kawasan luar bandar yang mungkin menjejaskan kehidupan harian rakyat di luar bandar.

Misal kata, di negeri Sarawak kita dapati pembangunan pesat walaupun di kawasan luar bandar lain itu kurangnya, tetapi di kawasan luar bandar seperti kawasan Samarahan, iaitu kawasan Parlimen Ahli Yang Berhormat dari Samarahan sendiri begitu pesat. Jadi, oleh kerana kepesatan pembangunan ini, kita dapati bahawa dalam proses membangunkan kawasan-kawasan luar bandar, dalam proses memotong kayu, jadi banyak kawasan-kawasan tanah orang-orang kampung diambil-alih oleh pihak Kerajaan dan kadangkala diberi gantirugi, kadangkala tidak dan yang penting sekali saya rasa ialah aktiviti pembangunan ini menjejaskan dan memusnahkan aktiviti asal rakyat di kawasan kampung-kampung di luar bandar.

Misal kata perusahaan Gula Apong. Kawasan Gula Apong ini ialah kawasan perusahaan Gula Nipah, macam Gula Melaka, bukan dari nipah. Jadi saya mendapat laporan daripada seorang di kawasan itu, yang bernama Bujang Bakar dan beliau dahulu pernah juga bertanding. Perusahaan Gula Apong, beliau kata adalah wujud lebih seratus tahun dahulu dan masih kekal terjamin kekeluaran dan permintaannya hingga ke hari ini. Tetapi akibat daripada pembangunan yang pesat di kawasan tersebut, maka perusahaan ini terpaksa dikorbankan dan rakyat yang pernah menjalankan pekerjaan ini terpaksa mencari kerja lain walaupun pada masa ini kerja susah.

Jadi, di samping itu juga, kawasan-kawasan yang dibangunkan itu ialah kawasan yang dahulunya kepunyaan rakyat kampung, kawasan tanah rizab bumiputera di negeri Sarawak dan diambil-alih dan ada kalanya dibayar gantirugi dan ada kalanya tidak dibayar serta-merta. Jadi pembayaran pun dibuat secara yang lambat dan ini membosankan rakyat di kawasan luar bandar. Jadi saya memohonlah kepada pihak Kerajaan menerusi Bahagian Penyelidikan Sosio-ekonomi ini supaya dapat

menyelidiki akan kesan-kesan pembangunan seumpama ini supaya aktiviti asal rakyat di kawasan luar bandar tidak akan terjejaskan.

Tuan Douglas Uggah Embas: *(Bangun)*

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, Yang Berhormat dari Betong bangun.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Sila.

Tuan Douglas Uggah Embas: Tuan Pengerusi, minta penjelasan. Tadi Yang Berhormat dari Simunan berkata Kerajaan Negeri Sarawak ada mengambil tanah dan tidak mengganti rugi. Saya minta Yang Berhormat memberi bukti, kalau tidak, minta ditarik balik kerana itu satu sangkaan jahat.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tuan Pengerusi, saya kata ada diberi ganti rugi, ada yang tidak, saya kata tadi, ada yang mungkin belumlah, mana kita tahu. Tetapi ada yang diberi, tetapi lambat. Jadi soal yang saya timbulkan bukan saya yang mengatakan Kerajaan tidak betul, tetapi soalnya ialah saya hendak mohon kepada pihak Kerajaan supaya menyelidiki perkara ini.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, Yang Berhormat dari Betong.

Tuan Douglas Uggah Embas: Minta penjelasan lagi.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tetapi masa tidak ada Yang Berhormat.

Tuan Douglas Uggah Embas: Kalau tidak ada bukti . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, nanti dahulu. Yang Berhormat beri jalan atau tidak?

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tidak.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, sila duduk.

Tuan Sim Kwang Yang: (*Bangun*)

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Sekali seorang, bolehlah. Dari Kuching, sekali.

Tuan Sim Kwang Yang: Bukti memang ada—banyak bukti.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, minta penjelasan.

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Pengerusi, saya minta penjelasan dari Ahli Yang Berhormat dari Simunjan. Saya memang ada bukti. Sekiranya Yang Berhormat dari Simunjan tidak ada, saya ada dan saya boleh beri. Dia mahu atau tidak mahu? Minta penjelasan.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Bolehlah. Kalau Yang Berhormat dari Bandar Kuching boleh beri, bolehlah, tetapi soalnya bukan saya hendak menuduh apa-apa, tidak. Sebagai Wakil Rakyat apa salahnya saya bercakap macam ini dan saya tahu Ahli Yang Berhormat dari Sarawak mungkin yang ada di sini, kalau ada apa-apa perkataan yang saya keluarkan mengenai hal Kerajaan Negeri Sarawak ini, dia berdiri kerana hendak mengampu sedikit, dapat mungkin naik pangkat.

Seorang Ahli: Betul!

Tuan Douglas Unggah Embas: (*Bangun*)

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Saya tidak beri jalan Yang Berhormat. Dapatlah pujian daripada pemimpin!

Tuan Douglas Unggah Embas: Peraturan Mesyuarat 36 (6)-Point of Order.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Kalau dapat naik pangkat, alhamdulillah.

Tuan Pengerusi: Nanti Yang Berhormat, Yang Berhormat duduk dahulu, dia hendak menimbulkan Point of Order.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Cuba, boleh.

Tuan Douglas Unggah Embas: Saya minta Yang Berhormat tarik balik perkataan-perkataan yang disebut tadi yang mana kami ini sentiasa hendak menjaga dan mempertahankan kedudukan Kerajaan Negeri Sarawak kerana hendak naik pangkat. Saya rasa itu adalah satu sangkaan jahat. Begitu juga . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Terhadap siapa, Yang Berhormat?

Tuan Douglas Unggah Embas: Terhadap MP dari Sarawak, termasuk dia sendiri, mungkin.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang mana satu? Tidakkah boleh ditentukan?

Tuan Douglas Unggah Embas: Mungkin saya ataupun yang lain.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Secara am pun tidak boleh.

Tuan Douglas Unggah Embas: Secara am pun tidak boleh. Begitu juga mengenai sangkaan bahawa Kerajaan Negeri tidak mengganti rugi tanah, saya rasa itu juga satu sangkaan jahat-tanpa bukti. Kalau dia boleh beri bukti, dia boleh beri bukti, sekarang juga; kalau tidak, minta dia tarik balik perkara itu.

Tuan Hu Sepang: (*Disampuk*)

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat dari Rasah, jangan riuh begitu.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Hendak gaduh, gaduhlah.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat dari Simunjan, sila sambung.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Kalau Tuan Pengerusi kata sambung, saya sambunglah.

Tuan Douglas Uggah Embas: Saya minta keputusan dari Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Saya tidak terima hujah itu, Yang Berhormat. *(Tepuk)*

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Hujah siapa yang tidak diterima?

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Duduk, Yang Berhormat, saya sudah buat ruling. *(Tepuk)*

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tuan Pengerusi, terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, sila tumpukan perhatian kepada tajuk itu.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Saya menyarankan, Tuan Yang di-Pertua . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Unit Penyelidikan Sosio-Ekonomi.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Ya, betul, kesannya ke atas aktiviti sosio-ekonomi. Jadi kita hendak penyelidikan dari pihak Kementerian, bukan niat jahat-tidak ada, tetapi hendakkan supaya agensi yang bertanggungjawab ini mempergiatkan aktiviti supaya apa yang berlaku akibat daripada pembangunan ini akan tidak merugikan rakyat. Ini saranan daripada saya.

Satu lagi yang hendak saya sentuh ialah muka surat 35, Butiran 00400 Pembangunan Masyarakat: 01 Projek-projek Kecil Pembangunan Luar Bandar dan 02 Program Rakyat Termiskin.

Saya tertarik hati dengan pengumuman yang dibuat oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri semasa di Kelantan beberapa minggu yang lepas menyatakan bahawa kawasan Parlimen di Kelantan diberi \$1 juta untuk Pembangunan Projek Kecil. Jadi, saya mohonlah supaya pemberian ini juga diselaraskan supaya bukan hanya di Kelantan diberi tetapi di kawasan-kawasan di Sarawak, di Sabah,

kawasan Yang Berhormat dari Betong pun beri, tolong dia supaya dapat rakyat di kawasan itu membangun dengan adil dan saksama dan supaya pembangunan itu dapat diseimbangkan.

Jadi, memanglah kita mengalu-alukan perkara ini dan memohon juga oleh kerana itu supaya dipanjangkan pemberian peruntukan yang besar ini di kawasan-kawasan Parlimen yang lain.

Tuan Sim Kwang Yang: Minta penjelasan. Bolehkah Yang Berhormat menjelaskan kenapa dalam negeri Sarawak, projek-projek kecil cuma diberi kepada mereka yang menyokong Barisan Nasional Tiga di negeri Sarawak. Ahli dari PDBS yang merupakan Pembangkang di negeri Sarawak dan DAP . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, itu tidak ada kaitan dengan tajuk yang dibincangkan sekarang.

Tuan Sim Kwang Yang: Ini pelaksanaan projek dalam menggunakan wang yang diperuntukkan.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Itu dasar, Yang Berhormat.

Tuan Sim Kwang Yang: Ini memang relevant, Tuan Pengerusi. Saya minta penjelasan.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Tidak payah jelaskan itu, Yang Berhormat.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tuan Pengerusi, saya fikir untuk berlaku adil kepada Yang Berhormat dari Betong, saya pun jelas sejelasnya, kita ini tidak hendak berkelahi, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, ringkaskan, ada ramai lagi yang hendak berucap.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Saya tahu itu, kerana saya ini pun dahulu Barisan Nasional. Jadi, cara melaksanakan pemberian itu kalau sudah Bebas dan

Pembangkit memang tidak diberi kuasa, apa boleh buat, Tuhan sahaja yang tahu. Jadi, hanya saranan saya.

Yang keempat yang saya hendak sentuh di sini ialah soal perpaduan negara.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Mukasurat berapa, Yang Berhormat?

Tuan Haji Bujang bin Haji Uli: Jabatan Perpaduan Negara, mukasurat 45, Butiran 010000 dan juga mukasurat 45, Butiran 030000, Perhubungan Masyarakat.

Saya rasa ini di antara tajuk yang paling penting yang memerlukan kita untuk meneliti dan sebagainya. Saya sentuh bukan soal apa-apa tetapi saya tertarik dengan saranan Yang Berhormat atau apa yang telah diperkatakan oleh Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan dua hari yang lepas, mengatakan bahawa kita sedih kerana matlamat perpaduan negara terjejas akibat daripada penarikan Pasukan Bolasepak Sarawak dari FAM. Jadi, kalau kita hendak kaji sebenarnya adakah football ini benar-benar boleh membawa kepada perpaduan, saya berpendapat bahawa kalau sekiranya perlawanan bolasepak di antara negeri-negeri ini dijalankan, saya rasa kalau dijalankan secara yang begini memang tidak akan dapat menyatupadukan rakyat kerana "regionalism", dengan izin, akan sentiasa berterusan. Orang Sarawak sokong orang Sarawak, orang Sabah sokong orang Sabah . . .

Seorang Ahli: Memanglah itu!

Tuan Haji Bujang bin Haji Uli: Orang Kuching sokong orang Kuching.

Tuan Mutang Tagal: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat dari Bukit Mas.

Tuan Mutang Tagal: Minta jalan.

Tuan Haji Bujang bin Haji Uli: Sila.

Tuan Mutang Tagal: Apakah sebab-sebabnya dalam pandangan Yang Berhormat dari Simunjan, Pasukan Sarawak menarik diri daripada Semi-Pro dan juga daripada FAM? Adakah ini disebabkan sebelum peristiwa terjadi di antara Pasukan Sarawak dan Pasukan Kuala Lumpur sebelum itu ada pihak-pihak tertentu yang telah merendah-rendahkan status ataupun prestasi pemain-pemain dari Sarawak seperti mass media, *The Star*, *The New Straits Times*, *Malay Mail* dan juga mass media lain dalam bahasa Cina, Tamil dan sebagainya. Kalau ini benar, adakah Yang Berhormat berpendapat bahawa Jabatan Perdana Menteri mungkin dapat mengambil satu ketetapan iaitu untuk memberi satu amaran, satu garis panduan kepada pihak mass media di negara ini supaya jangan merendah-rendahkan orang dari Sarawak, pemain Sarawak, Pasukan Sarawak dalam Semi-Pro dan adakah ini salah kalau Sarawak dapat mencapai satu prestasi yang begitu cemerlang tanpa mengimport . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, Yang Berhormat buat ucapan.

Tuan Mutang Tagal: . . . pemain-pemain daripada negara lain seperti Piyapong dari Thailand yang mengatakan bahawa kalau kita bermain dengan Sarawak menjadi di "slaughter" dan apakah Yang Berhormat setuju dan kalau mass media tidak mengubah sikap, habis perpaduan di antara Semenanjung dan Sarawak.

Tuan Haji Bujang bin Haji Uli: Yang Berhormat ini sudah tolong saya. Saya memang berpendapat begitu, saya setuju dengan Yang Berhormat. Dengan Yang Berhormat dari Betong pun kalau dia bercakap begitu, saya setuju, (*Ketawa*) saya bersetuju 100%.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, gulungkan, sebab kita tidak ada masa untuk beberapa . . .

Tuan Hu Sepang (Rasah): Tuan Pengerusi, saya ingin minta penjelasan. Saya harap . . .

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tetapi Yang Berhormat, takut nanti masa saya habis.

Tuan Hu Sepang: Bersabit dengan bolasepak, ada berkaitan dengan Perhubungan Masyarakat dan Integrasi Nasional.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Ya, memang ada kerana Yang Berhormat Menteri pun ada bercakap.

Tuan Hu Sepang: Saya belum minta lagi! (*Ketawa*) Sekarang baru mahu minta penjelasan. (*Ketawa*) Saya mahu tanya Yang Berhormat Ahli dari Semenanjung . . .

Seorang Ahli: Simunjan!

Tuan Hu Sepang: Simunjan! (*Ketawa*) Apakah maksud beliau apabila beliau menyentuh penarikan keluar dari FAM oleh Persatuan Bolasepak Sarawak, adakah beliau bermaksud mempolitikkan bolasepak atau tidak, sebab ini ada menjadi pengetahuan umum bahawa Sarawak dengan cara mainnya adalah sedikit keras, hampir ganas (*Ketawa*) dengan cogan kata "Ngap Sayot" dan sebagainya. Walaupun Pasukan Negeri Sembilan selalu kalah tetapi kita tidak berasa kecewa atau apa-apa, kita berasa sebahagian dari Malaysia, sebahagian negara dan tanah air ini. Mengapa Sarawak hendak keluar kecuali mereka adalah . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, sudah keluar dari tajuk.

Tuan Hu Sepang: Ini Perhubungan Masyarakat, kita mahu tegas lagi. Saya tahu dia keluar, dia sudah . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, sudahlah!

Tuan Hu Sepang: Baik.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Ada lain pointkah, Yang Berhormat, kalau tidak saya hendak Yang Berhormat gulungkan.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Saya cadangkan, satu: FAM itu mesti diarah oleh pihak Jabatan Perdana Menteri supaya dijadikan satu badan yang dapat benar-benar bukan hanya main bolasepak tetapi menyatupadukan rakyat. Yang keduanya, referee macam Steven Ovinis itu tidak layak kerana mengikut perasaan.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Sudah, Yang Berhormat.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Yang ketiganya pihak mass media saya rasa bertanggungjawab sedikit kerana perkara yang ditimbulkan itu sensitif kerana ada yang mengatakan the law of the jungle. Jadi . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, kita tidak bincangkan tentang mass media sekarang. Lembaga Perpaduan Negara dan juga Perhubungan Masyarakat. Sudah Yang Berhormat.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Pihak FRU pun mesti berjaga-jaga (*Ketawa*) sebelum mengambil tindakan. Ini cadangan saya kerana ini untuk kebaikan semua, untuk rakyat Malaysia, masa depan Malaysia dan sebagainya.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Okay, sudah Yang Berhormat.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Okay, itu sahaja.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat dari Sabak Bernam.

4.51 ptg.

Tuan Haji Hussein bin Haji Taib (Sabak Bernam): Terima kasih, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Secara ringkas Yang Berhormat, ada ramai Yang Berhormat yang ingin berucap.

Tuan Haji Hussein bin Haji Taib: Saya cuba ringkaskan. Saya merujuk kepada Butiran B.4...

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Mukasurat, Yang Berhormat?

Tuan Haji Hussein bin Haji Taib: Mukasurat 26, B.4, Butiran 010000—Program Aktiviti 10100 dan 101200, sekali gus.

Tuan Pengerusi, banyak orang bercakap tentang operasi Pilihanraya. Saya suka mengingatkan kepada Suruhanjaya Pilihanraya supaya persiapan-persiapan yang sempurna hendaklah diambil apabila menjelang pilihanraya umum yang akan datang ini. Ini pengalaman saya, Tuan Pengerusi. Apa yang berlaku di dalam pilihanraya baru-baru ini di Sungai Besar didapati banyak kelemahan-kelemahan daripada pihak Suruhanjaya sendiri, antaranya ialah kerana Suruhanjaya telah mengubah tempat polling di saat-saat akhir hendak mengundi. Ini menyebabkan ramai pengundi-pengundi kita tidak dapat berbuat demikian kerana mereka telah terkeliru perubahan tempat polling dalam masa sehari dua sahaja yang dilakukan oleh Suruhanjaya. Perkara ini tidak sepatutnya berlaku, seolah-olah tidak ada persiapan awal diambil oleh pihak Suruhanjaya.

Selain daripada itu Suruhanjaya juga telah lemah, dalam mengendalikan pemilihan semasa pengundian ini. Sebagai contoh, apabila daftar-daftar telah dikenalpasti pengundi-pengundi di tempat-tempat tertentu dan apabila mereka masuk ke dalam tempat mengundi, nama mereka tidak ada, sedangkan di luar nama mereka ada. Oleh hal yang demikian, apabila berlaku beberapa kali rujukan dibuat, ternyata pengundi yang berkenaan memang ada nama mereka dalam daftar tersebut dan mereka boleh mengundi. Hal ini berlaku di banyak tempat. Saya juga menyebutkan

peristiwa dua, tiga, tempat, umpamanya, di Sekolah Sri Utama, di Sekolah Sin Min, di Sekolah Sri Makmur di mana pengundi-pengundi kita datang untuk mengundi ke sana, tetapi pihak Suruhanjaya yang mengendalikan pusat mengundi itu mengatankan nama mereka tidak ada. Sebenarnya nama mereka ada dalam daftar, tetapi kelemahan pihak Suruhanjaya sendiri menyebabkan ramai ahli-ahli atau pengundi-pengundi tidak dapat mengundi.

Tuan Yang di-Pertua, selain daripada itu juga satu perkara yang mengelirukan kerana perbezaan ejaan nama juga, sedangkan nombor kad pengenalan sama, menyebabkan mereka itu tidak boleh mengundi. Apakah ini benar? Kerana dalam Pilihanraya yang sebelum, yang terdahulu daripada ini, kalau nombor kad pengenalan sama, sedangkan ejaan sahaja yang lain, ianya berhak untuk mengundi. Perkara ini berlaku di Sungai Besar.

Jadi, saya suka mengingatkan kepada Suruhanjaya Pilihanraya supaya mengemaskan terlebih dahulu kakitangan-kakitangan mereka selain daripada mengambil bahagian-bahagian kepada perkara-perkara yang lain kerana ini adalah penting di mana rakyat yang berhak mengundi tidak dapat mengundi. Kita selalu diingatkan oleh pihak Kerajaan kerana Pilihanraya tidak lama lagi. Saya berharap perkara ini akan dapat diatasi dan perkara-perkara yang berlaku di Sungai Besar itu tidak akan berlaku lagi dalam pilihanraya umum yang akan datang.

Selain daripada itu, saya suka menafikan tuduhan daripada wakil Pengkalan Chepa yang mengatakan bahawa peristiwa penahanan MB di Sungai Besar itu yang dibangkitkan oleh sahabat saya dari Sepang perkara itu tidak betul, sebenarnya saya yang merasakan hal itu, saya akui dan saya nyatakan di sini apa yang dibangkitkan oleh saudara dari Sepang itu adalah benar, kerana saya adalah di antara orang yang terlibat. Memang perbuatan-perbuatan yang dibuat oleh mereka yang nakal ini yang terdiri daripada parti PAS pada malam itu patut diambil tindakan.

Saya berharap Kementerian Dalam Negeri yang tidak menjawab ucapan saya dalam ucapan dasar dahulu mengenai peranan polis dalam mengendalikan kes ini supaya memberi jawapan di peringkat Jawatankuasa ini. Saya berharap supaya pihak Polis dan Pihak Keselamatan Dalam Negeri mengambil tindakan kepada mereka yang melibatkan diri yang menyebabkan kejadian buruk ini berlaku.

Tuan Pengerusi, saya beralih kepada peristiwa yang lain ataupun butiran yang lain iaitu B.7—mukasurat 33, Butiran 050000 iaitu berjumlah \$41,874,000—Bahagian Hal Ehwal Agama Islam. Dalam Bahagian Hal Ehwal Agama Islam ini saya menyokong pandangan saudara dari Arau yang menyatakan berapa banyak amalan salah yang dilakukan oleh penduduk ataupun rakyat kita yang berzikir dengan berbagai-bagai cara seperti yang telah disebutkan oleh saudara dari Arau semalam. Apa yang saya hendak tegaskan di sini ialah mengenai Jabatan Perdana Menteri, Bahagian Hal Ehwal Agama Islam yang selalu membuat kenyataan akhbar yang mengatakan sudah mengenalpasti 26 agama salah, mengenalpasti 30 lebih agama salah. Saya tidak dapat menyebut angka yang tepat, berapa amalan salah ini, tetapi statement yang mengatakan sudah mengenalpasti amalan-amalan yang salah ini sudah dua tahun saya tengok—mengenalpasti, mengenalpasti—apakah kenyataan ini akan terus menerus dibuat dari masa kesemasa. Apa yang kita mahu hari ini kalau sudah dikenalpasti ambil tindakan sahaja supaya perkara-perkara yang tidak diingini seperti perkara yang disebutkan oleh Yang Berhormat dari Arau tidak berulang. Jadi, saya berharap pihak Jabatan Perdana Menteri, Bahagian Hal Ehwal Agama Islam supaya bertegas kepada amalan-amalan salah ini dan kepada mereka yang telah menyalahgunakan agama ini supaya diambil tindakan.

Selain daripada itu, saya menyeru juga dalam butiran ini yang memperuntukan begitu banyak di mana amalan-amalan agama di masjid-masjid, kelas-kelas pengajian mesti ditambah. Di peringkat

awal dahulu ada kelas takmir di masjid, tetapi kali ini dipotong sedikit dan dikurangkan. Kenapa mesti dipotong, kita perlu meningkatkan pengajian ini dan perlu ditambah dari masa kesemasa.

Seorang Ahli: Marah!

Tuan Haji Hussein bin Haji Taib: Tidak marah. Tuan Pengerusi, saya beralih kepada butiran yang lain—saya hendak cepat. Saya suka menyentuh butiran 150000—Peranan LUTH yang diberi peruntukkan \$7 juta. Saya tidak setuju dengan cadangan daripada pihak LUTH sendiri yang hendak memendekkan masa untuk menunaikan fardhu haji. Untuk orang beramal ibadah selama berada di Tanah Suci, mereka perlu mengambil masa sekurang-kurangnya 9 atau 10 hari di Madinah sahaja untuk mengambil fadhilat sembahyang di sana dan selain daripada itu hendak berada di Tanah Suci, di Masjidilharam dan sebagainya. Kalau hendak dikurangkan juga di mana logiknya, masa kurang sedangkan bayaran tidak diturunkan. Saya berharap pihak LUTH sendiri akan mengkaji semula hal ini. Kalau perlu pun dikurangkan, jangan terlampau pendek dan bayaran perlu dikurangkan lagi, tidak seperti yang dijawab oleh Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri yang mengatakan bayaran tidak dikurangkan.

Selain daripada itu, rundingan dengan pihak Muasasah mesti dibuat walaupun telah dijawab oleh Setiausaha Parlimen rundingan pada tiap-tiap tahun dilakukan. Saya beranggapan bahawa rundingan ini mungkin di peringkat pegawai sahaja dan selepas itu pihak JPM terus mengarahkan kepada pihak Muasasah dan menyerahkan perkara ini, menyebabkan orang Malaysia sendiri tempatnya jauh daripada negeri-negeri lain. Ini perlu diambil perhatian supaya rakyat Malaysia mendapat tempat yang dekat dengan tempat ibadah di Tanah Suci kerana kita tidak mampu berjalan terlampau jauh.

Selain daripada itu, saya suka menegaskan sekali lagi di sini berhubung dengan jemaah-jemaah kita yang mengibarkan

bendera semasa menunaikan fardhu haji. Dia bawa bendera ke sana. Patutnya kalau kita bawa bendera mestilah bawa bendera Malaysia kerana ini Jemaah Malaysia, tetapi dibawanya bendera PAS ke sana. Negara lain membawa bendera mengenalkan identiti negara masing-masing, jemaah haji dari negara masing-masing. Rupanya ada jemaah kumpulan di sini yang bawa bendera PAS untuk menunaikan fardhu haji. Saya berharap ini akan diambil ingatan, terutamanya wakil dari Pengkalan Chepa supaya mengingatkan ahli-ahlinya dan pihak Kerajaan juga supaya mengambil perhatian hal ini. Adakah perlu kita mengibarkan bendera lain untuk membawa jemaah kita ke sana?

Tuan Pengerusi, selain daripada itu saya beralih kepada perkara lain berhubung dengan P.7 Butiran 04800—Projek-projek Agama berjumlah \$11.8 juta, mukasurat 36, dan di bawah sana ada Butiran 05500—Projek Agama juga, \$1 juta. Jadi, kalau hendak dikumpulkan keduanya berjumlah \$12.8 juta-mukasurat 36 juga. Projek agama ini tentulah membina masjid, membina surau dan tempat-tempat pengajian Islam, tidak lari daripada ini, Tuan Pengerusi.

Saya suka menyatakan bahawa terdapat trend hari ini, ada rakyat atau ada kumpulan yang ingin menjadikan masjid, surau dan rumah-rumah ibadat untuk kegiatan politik mereka. Jadi, saya ingin mengingatkan Kerajaan kepada kegiatan ini, kepada mereka yang mengambil bahagian dalam perkara ini supaya diambil tindakan, supaya rumah ibadat ini tidak disalahgunakan oleh mereka. Kerana mereka tidak ada tempat lain barangkali atau kekurangan tempat untuk membuat kegiatan mereka, mereka jadikan surau dan masjid sebagai forum politik mereka.

Tuan Pengerusi, sebagai contohnya, dalam projek agama ini, peristiwa pilihanraya di Sungai Besar, sebuah surau—saya boleh sebut namanya—Surau Batu 8, Jalan Sungai Limau telah ditawan oleh parti PAS untuk menjadikannya sebagai pusat gerakan mereka, pusat kegiatan mereka sehingga masyarakat di situ tidak dapat

hendak berbuat apa-apa lagi. Sepatutnya surau adalah tempat untuk ibadat dan siapa juga yang datang ke surau itu mestilah meminta izin daripada Jemaah Jawatankuasa Surau berkenaan. Jadi, tidak seperti yang dilakukan oleh mereka, mereka datang tanpa memberi salam, tanpa meminta izin, mereka terus masuk dan mereka tawan di sana, mereka jadikannya sebagai markas mereka. Jadi, saya ingin mengingatkan kepada Kerajaan dalam memperuntukkan peruntukan yang besar bagi projek agama ini, mengingatkan kepada rakyat, mereka yang menggunakan rumah-rumah ibadah untuk tujuan politik ini mesti diambil tindakan, sebab kita tidak mahu rumah ibadat ini dicemar oleh pihak-pihak yang tertentu khususnya parti-parti lawan. Pihak Barisan Nasional tidak akan berbuat demikian. Inilah satu perkara yang memalukan sepertimana yang dikatakan oleh saudara saya dari Pasir Mas tadi, pilihanraya di Sungai Besar memalukan—yang menyebabkan malu itu bukan BN kerana Kumpulan 46 dan PAS menjadikan peristiwa itu boleh dikatakan memalukan.

Tuan Pengerusi, saya beralih kepada B.7, mukasurat 35, Butiran 00400—Pembangunan Masyarakat, Program Rakyat Termiskin—\$11 juta. Saya berharap pihak jabatan yang berkenaan iaitu Jabatan Perdana Menteri akan benar-benar menyalurkan bantuan ini kepada rakyat miskin sama ada bantuan untuk mempunyai rumah yang telah dijanji oleh pihak Kerajaan akan disampaikan oleh pihak yang berkenaan di Bahagian Pembangunan Masyarakat menerusi ADO Pembangunan yang mengendalikan rancangan ini supaya benar-benar menyampaikan rancangan ini kepada rakyat-rakyat ataupun penduduk yang benar-benar memerlukan khususnya di luar-luar bandar dan di daerah-daerah pendalaman. Angka yang begini besar seharusnya dapat dibelanjakan menurut jadualnya dan tidak akan ketinggalan, tidak akan tidak dibelanjakan kerana rakyat di luar bandar masih banyak memerlukan bantuan-bantuan ini dan saya percaya kalau capacity Jabatan Bahagian Pembangunan ini berjalan dengan cekap dan lancar, ianya akan dapat dinikmati oleh rakyat sekalian.

Tuan Pengerusi, akhirnya, saya akan merujuk kepada Maksud B.7, Butiran 030000—Unit Penyelarasan Pelaksanaan, mukasurat 32, yang dianggarkan \$176 juta.

Saya suka menarik perhatian di sini bahawa pihak Pegawai Kemajuan Negeri yang mengendalikan peruntukan ini, saya sangat tertarik bahawa selama ini peruntukan-peruntukan luar bandar, peruntukan daripada Jabatan Perdana Menteri yang disalurkan kepada Pegawai Kemajuan Negeri di mana daripada situ akan disalurkan ke daerah-daerah. Terdapat beberapa perkara, kes-kes di mana pihak Pegawai Kemajuan Negeri sendiri telah mengarahkan pihak ADO Pembangunan membuat sesuatu kerja sedangkan wangnya belum sampai lagi tetapi diarahkan terlebih dahulu. Ini berlaku di Sabak Bernam sendiri apabila Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri datang baru-baru ini dan hendak meluluskan peruntukan \$1.5 juta, seperti tuan-tuan sedia maklum, kerana janji Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri akan datang ke sana dan meluluskan peruntukan, membawa buah tangan. Betul, dia bawa buah tangan \$1.5 juta, tetapi peruntukan \$1.5 juta itu telah habis dibelanjakan dahulu oleh pihak Pegawai Kemajuan Negeri sedangkan belum lagi diluluskan oleh pihak Jabatan Perdana Menteri ataupun Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar.

Ini nampaknya tidak ada satu penye-larasan dibuat. Sapatutnya pihak PKN lebih bercermat dalam mengendalikan kes ini supaya kes-kes seperti ini tidak akan berulang. Saya berharap bahawa Pegawai Kemajuan Negeri akan terus berhubung dengan pihak Pegawai-pegawai Daerah setelah peruntukannya wujud dan sebaik-baiknya perkara ini dimaklumkan juga kepada Wakil Rakyat yang berkenaan, khususnya Ahli-ahli Parlimen di kawasan masing-masing supaya kami tahu kerana kami bertanggungjawab dalam peruntukan Persekutuan ini. Kalau peruntukan yang disalurkan oleh Kerajaan Negeri menerusi ADO Pembangunan, mungkin kami tidak campur tangan kerana itu boleh jadi Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri mengambil

tahu, mengambil berat, tetapi peruntukan Persekutuan (Federal) yang disalurkan kepada PKN dan Pegawai-pegawai Daerah ini perlu diberitahu kepada Ahli-ahli Parlimen kerana kamilah yang meluluskan hal ini di Dewan Rakyat. Kami yang bercakap supaya peruntukan luar bandar ditambah tetapi bila ia sampai ke peringkat bahagian, peringkat daerah, kami tidak dimaklumkan hal ini. Saya harap ini tidak akan berlaku lagi.

Tuan Pengerusi, itu sahaja pandangan saya. Saya menyokong segala perbelanjaan ini.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Ahli Yang Berhormat dari Batu Gajah.

5.06 ptg.

Tuan Ting Chek Ming (Batu Gajah): Tuan Pengerusi, B.8, mukasurat 38, Butiran 060000—Pencen dan Butiran . . .

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Mukasurat berapa Yang Berhormat?

Tuan Ting Chek Ming: Mukasurat 38, dan Butiran 090000—Perkhidmatan Am.

Tuan Pengerusi, adalah seorang bekas kakitangan Dewan Bandaraya, namanya Arokiam a/I Innasimuthu, Bil. rujukan: JPA/PEN/74488(16), semasa dia bersara dia adalah memegang jawatan Ketua Buruh di Dewan Bandaraya Ipoh. Pada tahun 1983 atau 1984, dia telah hantar permohonan untuk mendapat tunggakan gaji, tetapi sampai hari ini masih belum dapat bayaran. Walau bagaimanapun, surat bertarikh 13hb Januari, 1986 telah dihantar daripada Jabatan Perkhidmatan Awam Malaysia kepada Setiausaha Kerajaan Negeri Perak serta juga salinan kepada Dewan Bandaraya Ipoh. Pada bulan Julai tahun ini, saya bagi pihak dia menanya Dewan Bandaraya Ipoh dan pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri Perak dan saya dapat jawapan seperti ini bahawa mereka menunggu Kuala Lumpur di sini mengkaji hal ini, dan apabila saya

tanya Dewan Bandaraya, Dewan Bandaraya juga beri jawapan bahawa mereka juga menunggu pihak Setiausaha Kerajaan Negeri Perak menyelesaikan hal ini.

Walau bagaimanapun, surat bertarikh 13hb Januari, 1986 adalah dengan jelasnya mengatakan dan saya ingin membaca surat itu: "Dua salinan kertas pencen atau ganjaran yang telah diluluskan kepada pegawai tersebut di atas dikembalikan bersama-sama ini untuk rekod tuan". Tetapi selepas beberapa tahun ini—Encik Arokiam sekarang sudah berumur 81 tahun—dia belum dapat bayaran ini. Saya juga dapat tahu ada lebih kurang 40 orang seperti dia masih menunggu dan saya harap selepas ini pegawai-pegawai daripada Jabatan berkenaan yang ada di sini boleh melayan hal ini dan jangan biarkan bekas kakitangan Kerajaan ini menunggu bayaran selama ini.

Sekarang saya ingin menyentuh mukasurat 33, Butiran 09000, Unit Tenaga Nuklear dan 10000, Lembaga Pelesenan Tenaga Atom.

Buat masa ini saya dapat tahu ada satu kilang bernama Titanium Corporation Sdn. Bhd. di Jalan Lahad, Bukit Merah dalam kawasan saya sudah mulai operasi sekali lagi walau kilang ini telah tutup operasi selama 8 hingga 10 tahun. Di sini ingin saya dapat tahu sama ada kilang ini ada dapat lesen untuk memulai operasi kerana kegiatan-kegiatannya adalah boleh mengancam, ada merbahaya kepada nyawa dan kesihatan penduduk-penduduk di kawasan yang di sekitar. Juga ingin saya tahu mengapa kilang ini dibenarkan kegiatan-kegiatan selepas ia telah berhenti operasi selama-lamanya. Apa manfaat yang kilang ini boleh beri kepada negara dan masyarakat kita? Mengapa Kerajaan membenarkan capitalist to commercialise at the expense and cost of the life and health of the people, dengan izin. Tidakkah Kerajaan ingat daripada mogok-mogok dan protest daripada rakyat atau penduduk-penduduk dari kawasannya terhadap ARE pada masa dahulu yang di mana masalah seperti ini belum diselesaikan dan semua penduduk masih belum puas hati dengan perkara ini? Saya tidak faham mengapa

Kerajaan boleh membenarkan kilang seperti Titanium Corporation Sdn. Bhd. mulai operasi tanpa mengira alam sekitar dan kesihatan penduduk-penduduk di kawasannya. Jadi, penduduk-penduduk di kawasannya ingin dapat tahu atas apa asas dan atas sebab-sebab apa Kerajaan telah membenarkan kilang ini sekali lagi beroperasi.

Tuan Pengerusi, ingin saya menyentuh mukasurat 45, B.12 Jabatan Perpaduan Negara.

Tuan Pengerusi (Tuan D. P. Vijandran): Butiran berapa Yang Berhormat?

Tuan Ting Chek Ming: Pentadbiran Am, Butiran 010000. Nampaknya Jabatan Perpaduan Negara sepatutnya dibubarkan kerana Jabatan ini telah gagal untuk menjalankan tugas mereka. Kita boleh nampak hari ini di negara kita polarisasi perkauman sudah jadi berlebih di mana-mana peringkat. Di sekolah rendah murid-murid beli makanan daripada kantin yang dikendalikan oleh bangsa yang sama. Jadi soalnya, apakah syor-syor yang diberi oleh Jabatan Perpaduan Negara kepada Kerajaan untuk "nation building", dengan izin, dalam masyarakat berbilang bangsa di negara kita. Kalau mereka sudah memberi syor-syor yang benar untuk manfaat masyarakat kita, saya percaya hari ini masyarakat kita seperti berbilang bangsa tidak boleh menghadapi masalah seperti polarisasi perkauman.

(Tuan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Jawatankuasa*)

Tuan Pengerusi, ingin saya menyentuh muka surat 43, B.5 Jabatan Peguam Negara, Butiran 010000, Pentadbiran Am dan 040000, Perkhidmatan Pendakwaan.

Apakah Peguam Negara bebas menyediakan tuduhan-tuduhan "as and when he pleases", dengan izin. Tidakkah benar bahawa Peguam Negara menarik balik atau meminda tuduhan-tuduhan supaya hukuman tidak berat seperti di awal,

contohnya kes Tan Koon Swan dan lain-lain. Apabila Peguam Negara menjalankan tugas begitu dan beliau tidak ada tanggungjawab kepada Parlimen, maknanya tidak ada tanggungjawab atau "public accountability", dengan izin. Siapakah boleh cek Peguam Negara sama ada beliau telah menyalahguna kuasa? Sehingga hari ini dia sudah jadi sebagai seorang, dengan izin . . .

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Perkara 36(8), Yang Berhormat tidak boleh berucap begitu terhadap Peguam Negara.

Tuan Ting Chek Ming: Okay. Sekarang saya mahu merujuk satu buku bernama "May Day for Justice" dengan specific . . .

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, tadi Yang Berhormat bercakap bersangkut dengan cara-cara Peguam Negara menjalankan tugas-tugasnya. Itu bercanggah dengan 36 (8).

Tuan Ting Chek Ming: Ya, Tuan Pengerusi, tetapi di sini ada mengenai Perkhidmatan Pendakwaan dan juga . . .

Tuan Pengerusi: Itu yang tidak boleh dibuat . . .

Tuan Ting Chek Ming: . . . Tajuk, Butiran, Perkhidmatan Guaman.

Tuan Pengerusi: Jikalau hendak buat macam itu, kenalah membuat satu usul berasingan.

Tuan Ting Chek Ming: Saya merujuk kepada Butiran 1, muka surat 23, Parlimen.

Sepatutnya Speaker dan kedua-dua Timbalan Speaker harus patut dan adil apabila menjalankan urusan dalam Parlimen . . .

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, itupun tidak boleh.

Tuan Ting Chek Ming: Ini semua ada dalam.

Tuan Pengerusi: Adalah, tetapi mengikut Peraturan Mesyuarat tidak boleh, melainkan Yang Berhormat mengadakan satu usul persendirian.

Tuan Ting Chek Ming: Saya belum masuk isi kandungan, bagaimana Tuan Pengerusi boleh tahu apa saya mahu berucap?

Tuan Pengerusi: Saya tahu Yang Berhormat sudah bercakap, saya tahulah. Ayat yang pertama sudah keluar tadi.

Tuan Ting Chek Ming: Tetapi isi kandungan belum jelas.

Tuan Pengerusi: Jikalau saya benarkan isi kandungan, tidak payah stop, sudah jalanlah.

Yang Berhormat dari Besut.

5.19 ptg.

Dato' Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman (Besut): Tuan Pengerusi, saya mohon izin untuk bercakap di bawah Maksud Bekalan B.1, Parlimen, Butiran 010000 di bawah Program 010200, Mengurus dan Mentadbirkan Hal-hal Berkaitan dengan Persidangan Dewan Negara dan Dewan Rakyat.

Tuan Pengerusi, barangkali saya adalah salah seorang daripada Ahli Dewan ini yang bernasib baik kerana telah dapat bersama-sama dan telah dapat pula memerhatikan perjalanan Dewan ini selama 15 tahun terus-menerus semenjak tahun 1974 sehingga sekarang iaitu menyertai Parlimen Keempat, Kelima, Keenam dan Ketujuh. Sebagaimana ramalan ramai orang mungkin sesi kali ini adalah merupakan sesi terakhir bagi Parlimen Ketujuh ini, kerana ada kemungkinan Parlimen dibubarkan tidak berapa lama lagi. Oleh yang demikian . . .

Tuan Mohd. Tamrin bin Abdul Ghafar: (Bangun)

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat dari Batu Berendam bangun, Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Tamrin bin Abdul Ghafar: Saya minta penjelasan. Yang Berhormat kata banyak orang buat ramalan mungkin sesi Parlimen kali ini merupakan sesi terakhir. Saya hendak tahu, adakah ini ramalan 46?

Dato' Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman: Tuan Pengerusi, saya menyebut ramai orang, jadi tidak perlulah dinyatakan sesiapa, kerana ramalan ini mungkin betul, mungkin tidak betul. Tetapi apa yang saya maksudkan di sini ialah saya hendak mengambil peluang untuk menyatakan dan merekodkan pandangan saya tentang pengalaman-pengalaman dalam jangka masa yang demikian itu.

Memang benar saya perhatikan bahawa peranan-peranan yang dimainkan oleh semua pihak dalam persidangan Dewan Rakyat di Parlimen-parlimen yang berkenaan itu berbeza daripada satu masa ke satu masa yang lain. Peranan Tuan Yang di-Pertua, umpamanya, saya hendak ucapkan tahniah bahawa mengikut perhatian saya adalah lebih baik dari masa ke semasa.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Yang Berhormat kena bawa usul persendirian itu.

Dato' Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman: Sekarang saya hendak bawa pula peranan Ahli-ahli Dewan, kerana Ahli-ahli Dewan dibayar elaanunya daripada peruntukan yang dipohon di bawah Butiran ini. Saya akui mengikut perhatian saya memang benar peranan Ahli-ahli Dewan Rakyat, Ahli Parlimen Yang Ketujuh ini adalah lebih rendah mutunya jika dibandingkan dengan Ahli-ahli Parlimen pada Parlimen-parlimen yang terdahulu. Pada masa ini kita dapati komen di dalam akhbar-akhbar hampir setiap hari yang menyatakan tentang tidak cukup korum, tentang mutu perbahasan, tentang sikap dan tingkah laku, dan ini sesungguhnya memalukan kita sekalian sebagai Ahli Dewan yang mulia ini.

Mengikut pendapat saya dan perhatian saya ada sebab-sebabnya dan ianya tidak

boleh disalahkan 100% kepada Ahli-ahli Dewan. Kesalahan yang pertama menyebabkan kurangnya minat Ahli-ahli Dewan untuk memainkan peranan, sama ada Ahli itu penyokong Kerajaan atau Ahli Pembangkang, ialah kerana minat yang kurang juga ditunjukkan oleh anggota pentadbiran.

Umpamanya jika dibandingkan dengan masa-masa yang lalu, setiap kali perbahasan diadakan terutama sekali perbahasan berhubung dengan Belanjawan seumpama ini, saya difahamkan bahawa Menteri-menteri, Timbalan-timbalan Menteri memang diarah supaya seboleh-bolehnya berada di dalam Parlimen dan memerhati, mendengar, mencatatkan apa-apa point yang dikemukakan oleh setiap Ahli Dewan. Menteri-menteri yang berkenaan biasanya menjawab apabila menggulung ialah dengan memberi pandangan berasaskan kepada hujah-hujah atau pandangan-pandangan yang dikemukakan oleh Ahli-ahli Dewan yang mereka dengar sendiri oleh Menteri-menteri. Tetapi pada masa ini kita dapati-macam sekarang, tadi sebelum bunyi loceng, apabila Ahli dari Bandar Kuching panggil korum diadakan, saya bilang Menteri Blok A tidak ada satu orang pun. Blok B ada satu orang sahaja Timbalan Menteri, Setiausaha Parlimen tidak ada satu orang pun. Kalau Ahli Pembangkang atau Ahli backbencher-penyokong Kerajaan bercakap dengan bersungguh-sungguh mengemukakan masalah rakyat, memberi pandangan-pandangan yang bermutu, maka sudah tentu pihak pentadbiran yakni Menteri, Timbalan Menteri, Setiausaha Parlimen tidak dapat menghayatinya dengan betul, kerana besok apabila mereka datang, mereka menjawab hanya membaca jawapan yang disediakan oleh pegawai-pegawai yang ditugaskan bertugas untuk mencatat—itu sahaja. Ini saya rasa satu sebab utama, maka Ahli-ahli Dewan tidak mempunyai minat dengan bersungguh-sungguh untuk berada di dalam Dewan bersama-sama mendengar dan sebab itulah kadang-kadang saya pun terdengar macam balas geram, kata orang bila Menteri menjawab, yang sebelah backbencher pula terpaksa keluar kerana

di dapati sambutannya tidaklah begitu baik daripada kedua-dua pihak.

Jadi, saya mencadangkan untuk masa akan datang, kalau tidak pun Parlimen ini supaya keadaan ini diubah, iaitu hidupan kembali Jawatankuasa Parlimen untuk setiap Kementerian. Jawatankuasa Parlimen ini dibentuk bukan sahaja untuk dijemput makan tengahari, beri taklimat lebih kurang untuk mencari undi waktu hendak ada perhimpunan agung parti, tetapi hendaklah diadakan dari masa ke semasa dan diperkenalkan Ahli-ahli Dewan Rakyat ini dengan pegawai-pegawai kanan di Kementerian, Ketua-ketua Pengarah Jabatan, Ketua Setiausaha, Timbalan-timbalan Ketua Setiausaha yang membuat dasar di Kementerian-kementerian yang berkenaan. Boleh dengan cara yang demikian Ahli Dewan mengemukakan idea secara terus kepada pihak pembuat dasar di Kementerian-kementerian. Dengan yang demikian, dialog dua hala dapat diwujudkan dan sudah tentulah apabila Ahli-ahli Parlimen yang berkenaan bercakap memainkan peranan di dalam Dewan ini, mereka mempunyai penuh minat untuk memberi idea-idea secara rasional dan bermutu dan ianya patut pula diberi perhatian oleh semua pihak.

Sebab yang kedua, saya rasa agak memalukan sedikit dalam persidangan Parlimen, bukan kali ini, tetapi pada keseluruhan sesi persidangan-persidangan dalam Parlimen Ketujuh ini, kita dapati ada tingkah laku Ahli-ahli Dewan yang agak kalau saya hendak sebut kebudak-budakan barangkali takut ditakrif sebagai unparliamentary, tetapi keadaannya hampir begitu. Macam budak-budak main pasir, lukis gambar, siapa bijak kepala gambar ini—bertumbuk, macam itu keadaannya. Sehingga saya sendiri pun berasa malu kepada pegawai-pegawai Kerajaan yang memerhati, kepada pemberita-pemberita dan kepada orang ramai. Kadang-kadang murid-murid sekolah yang menonton di sana, kita merasa malu, macam ini lagak Ahli-ahli Parlimen.

Saya bersetuju untuk menghidupkan Persidangan Parlimen dan perbahasan,

sekali-sekala kita perlu ada panas, sekali-sekala kita ada sejuk, sekali-sekala kita boleh bergurau. Ahli Pembangkang juga ialah Wakil Rakyat yang dipilih oleh rakyat melalui kuasa yang diberi oleh Perlembagaan negara. Tarafnya tidak ada beza, seorang Ahli Pembangkang dengan seorang Ahli penyokong Kerajaan di dalam Dewan ini. Kita boleh bertelagah, kita boleh bertelingkah pendapat. Kita boleh bertengkar sekali-sekala dan boleh bergurau sekali-sekala, tetapi janganlah sampai kepada tahap kita ini menjadi peringkat budak-budak. Saya dengan pandangan ikhlas atas perkara ini kerana saya perhatikan pada peringkat-peringkat akhir ini kadang-kadang budak-budak menyebut macam Parlimen lumba-lumba—ikan lumba-lumba, macam aquarium di mana apabila ada pertunjukan melompat, apabila ada Perdana Menteri, Timbalan Perdana Menteri, ramailah yang sebelah belakang ini melompat cepat-cepat hendak tunjuk ataupun kalau ada waktu Pembangkang berucap, ramailah pula yang berlumba-lumba. Kalau tidak, senyap semua. Jadi, inilah macam tempat pertunjukan.

Tuan Yang di-Pertua, oleh sebab masa tidak mengizinkan, saya mencadangkan beberapa perkara lagi sebagai pandangan yang ikhlas yang mungkin boleh memperbaiki prestasi Ahli-ahli Dewan Rakyat.

Yang pertama, naikan taraf Ahli-ahli Dewan, iaitu dengan mengasingkan peranan Ahli Dewan ini yang sebenarnya, iaitu maksud saya bahawa Ahli Parlimen ini seorang Wakil Rakyat, ia tidak sepatutnya dilibatkan dengan kuasa-kuasa eksekutif melainkan sekiranya orang itu dilantik menjadi Anggota Pentadbiran—Setiausaha Parlimen, Timbalan Menteri atau Menteri. Ahli-ahli biasa sepatutnya tidak diberi kuasa walaupun tidak secara langsung untuk meluaskan peruntukan projek, untuk melaksanakan projek-projek kecil, untuk mengarah jabatan-jabatan, Ketua-ketua Jabatan buat itu dan ini. Kerana ini dengan sendirinya menggambarkan seolah-olah Ahli-ahli Parlimen juga diberi kuasa eksekutif dan dengan yang demikian

mereka terdedah melakukan penyelewengan ataupun sekurang-kurangnya mungkin dituduh melakukan penyelewengan dan menyalahgunakan kuasa.

Peranan wakil rakyat ialah menyuarakan hasrat rakyat, pandangan rakyat, aspirasi rakyat kepada jabatan-jabatan berkenaan, kepada pegawai-pegawai yang dipertanggungjawabkan, melainkan mereka yang menjadi EXCO dalam Kerajaan Negeri atau menjadi anggota Kabinet, bolehlah melaksanakan kuasa-kuasa eksekutif. Ini membersihkan Ahli Parlimen ini daripada kemungkinan tuduhan-tuduhan yang tidak sihat. Dan seelok-eloknya hendaklah layanan diberikan sama rata sama ada Ahli itu di sebelah Pembangkang, Bebas atau Ahli Penyokong Kerajaan di dalam memainkan peranannya. Seorang wakil rakyat Pembangkang apabila pergi ke satu jabatan Kerajaan sepatutnya diberikan layanan yang sama oleh jabatan berkenaan seperti layanan yang diberikan kepada seorang Ahli Parlimen daripada parti yang menyokong Kerajaan. Kerana sesungguhnya Jabatan Kerajaan adalah jentera yang bebas yang berkecuali, neutral di dalam memainkan peranannya.

Tuan Pengerusi, saranan saya yang kedua ialah Ahli-ahli Parlimen saya rasa patut diberikan perlindungan undang-undang terutama sekali Ahli Parlimen tidak boleh dikenakan tahanan di bawah ISA. Ahli Parlimen tidak boleh menyorok seperti ahli kongsi gelap. Ahli Parlimen hanya beberapa orang sahaja—177 orang dikenali di seluruh negara. Kalau mereka bercakap, mereka melanggar Akta Hasutan, Akta Rahsia Ramai dan lain-lain, mereka boleh didakwa di bawah akta berkenaan. Kalau mereka bercakap di bawah perkara-perkara yang melanggar undang-undang, mereka boleh dibawa ke mahkamah. Kenapa perlu mereka diambil tindakan ISA, dikurung. Kemudian setengah-setengahnya tak tahu apa sebabnya dan sepatutnya Parlimen memberikan perlindungan kepada Ahli-ahli Parlimen supaya Ahli Parlimen dapat memainkan peranan mereka dengan berani dan bebas dan jika mereka didakwa atas peranan mereka yang dilakukan sebagai

seorang Ahli Parlimen, maka ianya diberikan pula bantuan guaman sebagai seorang kakitangan Kerajaan.

Saya rasa ini patut diberikan perhatian kerana Ahli Parlimen ini, saya ulang sekali lagi, sama ada daripada Parti Pembangkang atau daripada parti Kerajaan, apabila melakukan kegiatan-kegiatan yang melanggar undang-undang, mereka tidak dapat menyembunyikan diri. Dalam erti kata yang lainnya, tidak susah bagi pihak yang berkuasa untuk membuktikan kesalahan seseorang Ahli itu di mahkamah.

Yang ketiga, Tuan Pengerusi, saya suka mencadangkan supaya beberapa kemudahan patut ditambah kepada Ahli Parlimen. Kalau saya bercakap awal-awal dahulu, mungkin ditafsirkan bahawa saya menuntut kerana tak puas hati dengan elauan yang telah begitu lumayan diberi. Sebab itu saya sebutkan tadi, ini mungkin Parlimen dalam persidangan yang terakhir, maka cadangan saya ini mungkin untuk kebaikan Ahli-ahli Parlimen di masa akan datang. Saya cadangkan supaya setiap Ahli Parlimen diberikan seorang kerani di pejabat masing-masing, di kawasan masing-masing iaitu dipinjamkan daripada kerani Jabatan yang biasa dan diletakkan di satu pejabat dan diberi sedikit peruntukan untuk mentadbirkan pejabat yang berkenaan untuk kegunaan wakil rakyat, supaya wakil rakyat yang berkenaan boleh menumpukan masanya yang banyak untuk berkerja memberikan khidmat kepada rakyat.

Saya cadangkan juga supaya seorang pemandu Kerajaan diberi kepada setiap Ahli Parlimen. Pada masa ini ada diberi elauan pemandu, saya pun tak tahu berapa banyak hendak disebut di sini, tetapi elauan pemandu ini saya dapati alang kepalang. Hendak gajikan pemandu tak cukup, tidak sama dengan seorang pemandu Jabatan Kerajaan. Dipinjam-pinjam, maklum sahajalah dipinjam-pinjam, kadang-kadang bayarannya tak cukup. saya fikir pemandu ini penting kerana kita dapati Ahli Parlimen ini berjalanannya ke sana ke sini terlampau banyak. Kadang-kadang sambai pukul 12, pukul 1 malam, kadang-kadang hari Jumaat, bila ada persidangan di sini, selepas

pukul 6.30 malam, ada lagi yang bawa kereta sendiri balik ke Perak, ke Perlis, ke Kelantan. Yang kemalangan di tengah jalan pun kita dengar banyak berlaku. Musim sekarang ini tidaklah besar sekiranya seorang Ahli Parlimen itu mempunyai seorang pemandu, seorang driver kerana sudah menjadi lumrah pada masa ini, boleh dikatakan kebanyakan orang menggunakan kemudahan tersebut. Kalau dahulu barangkali, rasa besar sangat seorang Ahli Parlimen ada pemandu. Untuk mengatasi masalah pentadbiran, pemandu tersebut boleh dipinjamkan daripada Jabatan-jabatan Kerajaan yang ada, dari mana-mana jabatan, apabila seorang Ahli Parlimen memerlukan seorang pemandu, maka ditumpangkan pemandu itu atau dipinjamkan kepada beliau dan selepas itu apabila Ahli Parlimen berkenaan berhenti, maka pemandu yang berkenaan balik bertugas di Jabatan yang berkenaan.

Saya mengesyorkan begini, Tuan Pengerusi, sebab kalau diberi elaun kepada Ahli Parlimen itu mengambil seorang pemandu, tetapi kalau selepas satu penggal Ahli Parlimen itu berhenti, tak bertanding lagi, maka biasanya sudah pula pemandu yang berkenaan itu untuk meneruskan hidupnya untuk mencari pekerjaan.

Tuan Pengerusi, saya tidak hendak bercakap dalam butiran-butiran yang lain. Saya sekali lagi hendak mengulang, hendak memberikan pandangan saya berhubung dengan perkara ini. Saya fikir eloklah kita sekalian Ahli-ahli Parlimen berusaha bersama-sama untuk mengekalkan taraf kedudukan sebagai Ahli Dewan yang mulia ini yang dihormati kerana rakyat telah memberikan suatu gelaran yang tidak diberikan kepada orang lain iaitu gelaran "Yang Berhormat". Maka sepatutnya kita menjaga imej diri sebagai Ahli Parlimen dan imej Dewan ini sebagai Dewan pembuat undang-undang yang tertinggi di dalam negara, maka kita menyumbangkan tenaga kita masing-masing secara bermutu, secara rasional dan sudah tentulah di dalam masa kita memberikan pandangan itu ada perkara yang barangkali tidak sesuai dengan pandangan dan pendapat orang lain. Itu

memang perkara biasa. Tetapi kalau perkara dan pandangan yang diberi itu ada asasnya, maka apa salahnya ia diterima dan diteliti dan diambil tindakan jika perlu. Kadangkadang kita tengok terbalik dan saya berikan satu contoh sahaja Tuan Pengerusi, sebelum saya berhenti, iaitu misalnya, apabila Ahli dari Pasir Mas mengemukakan perkara Saujana Car Hire yang telah memperolehi 200 permit.

Pada mulanya hampir semua Ahli Dewan daripada pihak penyokong Kerajaan cuba memperli "Boo", menidak-nidakkan pandangan itu. Seolah-olahnya itu suatu fitnah, perkara yang tidak betul. Perkara yang tidak munasabah atau suatu niat jahat. Tetapi kemudiannya, kita dapati dibuktikan oleh pihak-pihak yang berkenaan bahawa perkara ini ada berlaku, sama ada ianya tertakluk di bawah amalan atau di bawah perbuatan rasuah atau penyelewengan dan sebagainya, itu terpulanglah kepada keputusan mahkamah, tetapi sekurangnya perkara itu ada asas. Dan kemudiannya saya dapati Ahli Yang Berhormat dari Batu Berendam pula menjadi jaguh mengemukakan perkara itu. Ini menunjukkan perkara yang dikemukakan itu bukanlah seratus peratus tidak mempunyai asas, walaupun ianya dikemukakan oleh pihak Pembangkang.

Saya ucapkan terima kasih dan sekali lagi saya mengambil peluang mengucapkan terima kasih dan tahniah kepada Tuan Pengerusi yang telah dapat membimbing Dewan Rakyat di dalam persidangannya selama ini dan dengan peranan yang dimainkan oleh Tuan Pengerusi itu telah dapat membantu mengekalkan imej Dewan yang mulia ini. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Menteri, untuk menjawab berapa lama, mungkin memakan masa untuk pihak Kementeriannya?

Drs Suleiman bin Mohamed: Saya jangka satu jam setengah.

Tuan Pengerusi: Satu jam setengah. Jikalau begitu, saya minta Yang Berhormat menjawab sekarang.

5.40 ptg.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Drs Suleiman bin Mohamed):

Terima kasih, Tuan Pengerusi. Terlebih dahulu saya ingin mengambil peluang untuk mengucapkan terima kasih dan setinggi-tinggi penghargaan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dari Nibong Tebal, Padang Terap, Pengkalan Chepa, Arau, Sungai Petani, Bukit Bintang, Pagoh, Tasik Gelugor, Lembah Pantai, Labuan, Pasir Mas, Shah Alam, Simunjan, Sabak Bernam, Batu Gajah dan Besut yang telah mengambil bahagian di dalam perbincangan dan mengemukakan beberapa soalan yang berkaitan dengan belanjawan Jabatan Perdana Menteri bagi tahun 1990 dan di atas segala pandangan, pujian, teguran dan syor-syor serta minat Ahli-ahli Yang Berhormat itu terhadap Jabatan Perdana Menteri saya sekali lagi mengucapkan terima kasih.

Saya dapati banyak perkara-perkara yang telah ditanya oleh Ahli-ahli Yang Berhormat di bawah tanggungjawab Jabatan Perdana Menteri dan antaranya ialah isu mengenai keagamaan, perpaduan, dadah, keselamatan, peniaga-peniaga kecil dan Lembaga Urusan dan Tabung Haji. Justeru itulah sama ada pihak Menteri ataupun pihak Timbalan Menteri yang menjawab memerlukan kerjasama daripada pegawai-pegawai Kerajaan lebih-lebih lagi di Jabatan Perdana Menteri ini sebanyak 15 Ahli Yang Berhormat yang telah mengemukakan pandangan dalam berbagai isu maka adalah tidak benar sama sekali seperti yang disebut oleh Ahli Yang Berhormat dari Besut bahawa Menteri atau Timbalan Menteri hanya mengambil sepenuhnya catatan-catatan yang dikemukakan oleh pegawai-pegawai. Oleh kerana banyak—sebenarnya off-the-cuff saya boleh sebut—tetapi oleh kerana banyak itu maka kerjasama dengan kakitangan Kerajaan adalah perlu.

Tuan Pengerusi, pandangan-pandangan yang konstruktif daripada Ahli-ahli Yang Berhormat itu tentulah merupakan unsur-unsur yang berpotensi yang boleh mempertingkatkan lagi pembangunan sosio-

ekonomi rakyat dan negara ini di bawah Jabatan Perdana Menteri.

Saya suka menarik perhatian Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap, termasuk juga Ahli-ahli Yang Berhormat dari Labuan, yang telah membangkitkan mengenai ancaman komunis di kawasan sempadan. Dalam hubungan ini sukalah saya menjelaskan bahawa Kerajaan sejak tahun 1980 lagi telah mengadakan rancangan pembangunan yang menyeluruh di kawasan sempadan Malaysia dan Thailand. Rancangan ini bukan sahaja memberi tumpuan kepada pembangunan semata-mata tetapi menekankan juga kemanfaatan untuk mengatasi masalah-masalah keselamatan.

Rancangan Pembangunan dan Keselamatan atau ringkasnya KASBAN di kawasan sempadan dilaksanakan oleh berbagai agensi Kerajaan yang diselaraskan di bawah Jabatan Perdana Menteri. Rancangan ini bukanlah satu perkara yang dibuat secara ad hoc tetapi merupakan rancangan yang tersusun dan mendapat perhatian serta kerjasama Kerajaan Pusat dan Kerajaan-kerajaan Negeri berkenaan. Rancangan ini terbukti dapat memberi faedah kepada penduduk di kawasan-kawasan pendalaman dari segi sosio-ekonomi.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat dari Padang Terap juga ada membangkitkan isu hakisan pantai negara. Untuk makluman Yang Berhormat, termasuk Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas, sukalah saya jelaskan bahawa Kerajaan sedar masalah hakisan ini dan tuduhan Yang Berhormat dari Pasir Mas mengatakan hanya hakisan yang berdekatan dengan kawasan-kawasan masyarakat yang berstatus tinggi sahaja yang diambil perhatian oleh Kerajaan, ini adalah tidak benar. Tetapi di mana dirasakan perlu bagi mengelakkan keadaan yang merbahaya, Kerajaan sentiasa mengambil serius dan tindakan wajar telah dan akan diambil dari masa ke semasa untuk mengatasi masalah ini.

Tuan Pengerusi, hasil daripada kajian yang telah dijalankan pada tahun 1985 beberapa kawasan pantai yang mengalami

hakisan telah dikenal pasti dan tindakan kawalan sedang dilaksanakan khasnya kawasan-kawasan yang mengalami hakisan yang kritikal. Antara kawasan-kawasan tersebut ialah kawasan pantai di Kuala Kedah.

Untuk mambantu usaha mencegah hakisan pantai, Kerajaan telah menubuhkan Majlis Kawalan Hakisan Pantai Negara dan juga Pusat Teknik Jurutera Pantai untuk menguruskan kajian kemungkinan rancangan reka bentuk dan perlaksanaan projek-projek pengawalan pantai ini.

Mengenai ketiadaan kemahiran dan kepakaran pegawai-pegawai tempatan yang dibangkitkan, untuk mengatasi masalah hakisan pantai ini, Kerajaan memang sentiasa berusaha untuk meninggikan lagi kemahiran dan kepakaran pegawai-pegawai di dalam bidang-bidang kejuruteraan pantai. Cadangan yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat itu supaya menghantar pegawai-pegawai ke luar negeri untuk mempelajari teknologi baru dalam bidang hakisan pantai amatlah dihargai dan ianya sedang dilaksanakan.

Megenai kegiatan menebang pokok gelam yang berfungsi sebagai benteng lintang terhadap ancaman hakisan pantai, Kerajaan sedar tentang kegiatan tersebut boleh mengancam hakisan seperti yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap. Dengan ini usaha-usaha untuk mengekalkan pokok itu juga sedang dilaksanakan.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Nibong Tebal telah membangkitkan mengenai perpustakaan Parlimen yang tidak mempunyai perkhidmatan penyelidikan dan beliau mencadangkan supaya Kerajaan mengadakan..

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Bagan Serai bangun, Yang Berhormat.

Drs Suleiman bin Mohamed: Sila.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Tuan Pengerusi, saya ingin minta penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan

Menteri mengenai hakisan pantai. Dalam jawapan tadi ada disebut mengenai satu Task Force atau badan pengelola pengawalan hakisan pantai dan terdapat pegawai-pegawai yang tidak begitu mendalam kepakaran mereka. Adakah kerana pegawai-pegawai kita yang tidak berupaya dan tidak mendalam kepakaran mereka dalam masalah hakisan pantai ini maka Kerajaan ataupun Kabinet sendiri telah membuat keputusan untuk membuat tebusguna tanah daripada Perlis sehingga ke Johor, dan tebusguna tanah ini adakah untuk mengatasi hakisan pantai ataupun untuk mengadakan satu pendekatan rancangan penempatan baru nelayan-nelayan pantai ataupun untuk mendapat satu kawasan tanah baru untuk pembangunan lain. Ini diisytiharkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pada waktu berucap di Perlis, kalau saya tidak salah, pada bulan lepas.

Drs Suleiman bin Mohamed: Tuan Pengerusi, usaha Kerajaan untuk mengadakan, dengan izin, reclamation, daripada Perlis ke Johor adalah satu usaha pembangunan untuk memberi manfaat kepada rakyat jelata di negara ini.

Tuan Pengerusi, berkaitan dengan tidak adanya perkhidmatan penyelidikan seperti yang dibangkit oleh Ahli Yang Berhormat dari Nibong Tebal dan mencadangkan supaya Kerajaan mengadakan kemudahan perkhidmatan penyelidikan kepada perpustakaan Parlimen seperti yang terdapat di lain-lain negara, memanglah cadangan itu dialu-alukan tetapi ianya memerlukan kakitangan tambahan. Dalam hal ini Jabatan Parlimen akan berusaha untuk mewujudkan perkhidmatan tersebut dengan cara mendapatkan tambahan kakitangan daripada agensi pusat. Mengenai latihan kakitangan perpustakaan pula, ianya tidaklah perlu di buat di luar negeri kerana kakitangan perpustakaan boleh dilatih di dalam negeri tanpa memerlukan perbelanjaan yang banyak.

Cadangan Ahli Yang Berhormat supaya pegawai-pegawai Kerajaan yang telah bekerja bersungguh-sungguh bagi

membantu sektor swasta di dalam menjayakan dasar "Malaysia Incorporated" diberi galakan atau insentif dalam bentuk bonus, ingin saya jelaskan bahawa Kerajaan memanglah mengambil langkah-langkah yang sesuai untuk memberi galakan insentif kepada pegawai-pegawai Kerajaan yang bekerja bersungguh-sungguh bukan sahaja untuk menjayakan dasar "Malaysia Incorporated" ini tetapi juga untuk menjayakan keseluruhan dasar Kerajaan, misalnya Kerajaan baru-baru ini telah bersetuju untuk melaksanakan insentif kewangan berdasarkan merit.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa telah menyatakan bahawa Jabatan Perpaduan Negara seperti mana Ahli-ahli Yang Berhormat yang lain termasuk dari Shah Alam dan Batu Gajah telah menyatakan ia gagal di dalam mencapai perpaduan dan kesannya tidak dapat dilihat. Yang Berhormat dari Batu Gajah yang meminta supaya Jabatan ini ditutup. Ini adalah satu pandangan yang di luar dugaan dalam usaha kita untuk menjayakan intergrasi nasional.

Dalam hal ini ingin saya nyatakan bahawa di mana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, fungsi dan matlamat Jabatan Perpaduan Negara antaranya ialah mengesan dan mengikuti iklim perpaduan dan mencadangkan tindakan-tindakan sewajarnya diambil, menyelaraskan usaha-usaha ke arah memantapkan perpaduan dan melaksanakan program perhubungan masyarakat khususnya di bawah skim Rukun Tetangga.

Kenyataan Ahli Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa seperti yang disebutkan tadi bahawa Jabatan Perpaduan Negara hanya semata-mata mencetak klendar dan buku sahaja, ini menunjukkan betapa kurangnya pengetahuan Ahli Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa tentang fungsi Jabatan Perpaduan Negara ini. Sebenarnya banyak aktiviti-aktiviti yang dijalankan oleh Jabatan tersebut. Antaranya ialah menjalankan penyelidikan, menilai dasar Kerajaan dengan perpaduan, mentadbir dan memajukan Rukun Tetangga, mengadakan khemah-khemah kerja kejiranan, Tabika

Perpaduan dan sebagainya. Perpecahan di dalam parti-parti politik tidak kena mengena dengan fungsi Jabatan Perpaduan Negara dan tidak menunjukkan bahawa ianya telah gagal dalam melaksanakan tugasnya. Perpecahan atau isu-isu dalam parti politik adalah satu perkembangan dan hakikat politik yang biasa dalam amalan demokrasi. Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa juga membangkitkan mengenai layanan yang kurang baik kepada Ketua-ketua Negara Asing yang melawat Malaysia. Dalam hal ini, ingin saya menjelaskan bahawa . . .

Tuan Lee Lam Thye: *(Bangun)*

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Bukit Bintang bangun, Yang Berhormat.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Pengerusi, berkenaan tajuk Jabatan Perpaduan Negara yang telah disentuh oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri, suka saya mendapat penjelasan sama ada Jabatan itu bercadang untuk memperluaskan keanggotaan Majlis Penasihat Jabatan Perpaduan Negara agar lebih banyak wakil-wakil dari berbagai-bagai jenis pertubuhan yang boleh menyumbangkan idea-idea kepada badan yang berkenaan untuk mencari jalan untuk mewujudkan perpaduan negara, oleh kerana pada masa kini adalah menjadi pendapat saya bahawa keanggotaan dalam Majlis itu sangat terhad.

Drs Suleiman bin Mohamed: Tuan Pengerusi, kalau ianya memberi manfaat dan boleh memperkukuhkan lagi jika sekiranya terdapat kekurangan, maka Kerajaan akan sedia menimbangkan cadangan Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa juga seperti yang saya sebutkan tadi membangkitkan layanan yang kurang baik kepada Ketua-ketua Negara Asing yang melawat Malaysia. Dalam hal ini, saya ingin menjelaskan bahawa Kerajaan akan memberikan layanan yang sebaik-baiknya kepada Ketua-ketua Negara yang melawat Malaysia sebagai mana yang dikehendaki oleh mereka dan

perbincangan dengan wakil Kerajaan yang berkenaan telah dibuat sebelum lawatan rasmi itu dilakukan.

Berkaitan dengan pengubahsuaian bangunan Carcosa, ianya akan dijadikan Rumah Penginapan bagi semua Ketua-ketua Negara Asing yang membuat lawatan rasmi ke negara ini dari masa ke semasa. Pengubahsuaian itu tidaklah untuk kegunaan bagi lawatan Ratu Elizabeth sahaja. Untuk penjelasan Ahli Yang Berhormat itu, Ratu Elizabeth tinggal di Carcosa semasa lawatan rasmi beliau adalah atas persetujuan pihak Kerajaan British selepas mengambil kira beberapa faktor termasuk keselamatan.

Mengenai Jawatankuasa Kabinet Pengurusan Kerajaan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa, ingin saya jelaskan bahawa Urusetia Jawatankuasa Kabinet berkenaan diletakkan di bawah Jabatan Perkhidmatan Awam dan bukannya di bawah Urusetia Kabinet. Oleh hal yang demikian, ia tidak termasuk dalam aktiviti Urusetia Kabinet seperti mana yang dinyatakan oleh Ahli Yang Berhormat itu.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap juga telah membangkitkan soal penyewaan kapal terbang atau charter Haji. Sukalah saya jelaskan bahawa mengenai penyewaan kapal terbang dan pengangkutan jemaah Haji ke tanah suci termasuk yang disebut mengenai penyewaan kapal terbang jenis DC10 termasuk juga umur kapal terbang yang disewa dan jumlah muatan tempat duduk. Sukalah saya jelaskan bahawa mengikut penyelarasan pihak MAS bahawa kemalangan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap bahawa terdapat beberapa kejadian kemalangan terutama sekali kepada model DC10 dalam tahun 1989 ini—kemalangan-kemalangan yang berlaku itu ialah satu kemalangan di Sioux City, Amerika Syarikat dan di Libya, Benua Afrika.

Selain daripada itu dua kemalangan di Libya seperti disebut awal tadi bukan kerana kerosakan teknikal tetapi kemalangan yang

berlaku terhadap model DC10 itu adalah kerana kecuaihan.

Tuan Pengerusi, bahawa berlakunya sesuatu pesawat itu tidaklah boleh dipastikan sama ada pesawat itu selamat atau tidak dari ukuran umur pesawat tersebut, melainkan terdapatnya masalah kecuaihan seperti yang saya sebutkan tadi.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Yang Berhormat dari Bagan Serai bangun.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Tuan Pengerusi, saya agak susah hati sedikit bila mendengar Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab mengenai keadaan keselamatan kapal terbang itu sendiri tidak diberi pertimbangan dan kalau kemalangan ini hanya berlaku di atas kecuaihan.

Saya terasa ada berlaku satu konflik di sini. Bagaimana kita hendak menilai kecuaihan sebelum kecuaihan itu berlaku? Yang kita boleh menilai ialah tentang keselamatan kapal terbang itu sendiri yang boleh kita nilaikan lebih awal daripada "life-span" dia, masa penerbangan dia dan "maintenance" dia. Kecuaian yang lain kemungkinan hanya sesudah berlaku baru dapat kita kesan. Saya rasa ini patutlah diberi perhatian kalau belum diberi perhatian. Kalau inilah didengar oleh penumpang-penumpang jemaah haji, saya rasa banyak lebih menakutkan kita dan ini akan menjejaskan sokongan jemaah haji kita kepada Lembaga Urusan Tabung Haji untuk mengerjakan haji. Terima kasih.

Drs Suleiman bin Mohamed: Tuan Pengerusi, sebenarnya saya belum habis memberikan penjelasan. Saya hendak memberitahu bahawa semua aspek keselamatan diambil kira oleh Tabung Haji sama ada di segi teknikal tetapi kalau terdapat kecuaihan maka itu amat sukarlah untuk kita memberi satu penjelasan yang teliti. Namun demikian, sehingga hari ini kita boleh meletakkan satu keyakinan yang besar terhadap pilot-pilot ataupun kapal terbang-kapal terbang yang disewa oleh MAS dan saya hendak memberitahu bahawa

ketiga-tiga pesawat seperti yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Padang Terap, pesawat yang disewa oleh pihak MAS bagi kegunaan pengangkutan jemaah haji bukanlah berusia 20 tahun tetapi berusia 10 tahun. Maka, dengan keadaan yang demikian kita bolehlah mengambil lebih "confidence" terhadap pesawat-pesawat ini. Pihak MAS juga . . .

Tuan Haji Abdul Manaf bin Haji Ahmad: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Sungai Petani bangun.

Tuan Haji Abdul Manaf bin Haji Ahmad: Yang Berhormat, saya ingin mendapat jawapan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri, adakah Yang Berhormat bersetuju dengan saya bahawa kita harus bersyukur kepada Allah s.w.t. kerana kapalterbang-kapalterbang yang membawa jemaah haji kita ke Mekah setiap tahun, belum mendapat apa-apa kemalangan. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Itu bukan minta penjelasan. Itu minta sama-sama bersyukur. Bersyukurlah Yang Berhormat (*Ketawa*).

Drs Suleiman bin Mohamed: Syukur, alhamdulillah. Tuan Pengerusi, suka saya menyatakan bahawa pihak MAS juga telah menjelaskan bahawa umur sesuatu pesawat dengan keadaan yang 10 tahun boleh meyakinkan kita. Selain daripada itu, Tuan Pengerusi, disentuh juga soal jumlah ataupun "configuration" yang hendak disediakan di dalam sesuatu kapalterbang tentulah mendapat kelulusan dari pihak yang berkuasa. Semua plan dan tata-atur kerusi mestilah mendapat kelulusan dari pihak berkuasa dan ini juga merupakan salah satu unsur di dalam keselamatan pesawat tersebut.

Tuan Pengerusi, berbalik kepada cadangan Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap yang meminta supaya Tabung Haji menyewa kapalterbang yang lebih baru, suka saya menjelaskan bahawa pasaran penyewaan kapalterbang pada masa ini

amatlah ketat maka bagaimanapun usaha sedang dibuat dari masa ke semasa supaya satu penyediaan kapalterbang yang baru dapat digunakan bagi tujuan mengangkut jemaah-jemaah haji menunaikan fardu haji ke Mekah.

Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap juga telah menyentuh soal "package" haji dan meminta supaya satu alternatif kepada urusan haji oleh muasassah. Saya suka memaklumkan bahawa dalam musim haji yang akan datang ini, Tabung Haji telah pun menambah bilangan "package" haji daripada 4 kepada 6 dan "packages" yang berkenaan yang dikendalikan oleh syarikat-syarikat swasta pula daripada 8 hingga 12 selaras dengan cadangan Yang Berhormat itu dan saya kira dengan yang demikian jemaah haji akan banyak pilihan sesuai dengan jumlah yang ditambah seperti yang disebutkan tadi.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Sungai Petani telah membangkitkan supaya Tabung Haji memberi pengkecualian cukai pendapatan serta cukai pembangunan, khasnya selepas 1991 ini. Saya suka menjelaskan bahawa sebenarnya adalah dibenarkan ditolak daripada cukai pendapatan pendeposit-pendeposit dan suka saya memaklumkan bahawa segala dividen yang diterima daripada Tabung Haji adalah dikecualikan daripada cukai pendapatan.

Tuan Pengerusi, saya suka menyentuh tentang cadangan Ahli Yang Berhormat dari Pengakalan Chepa yang mencadangkan supaya tiada peruntukan kewangan diberi kepada Biro Tatanegara dan juga mencadangkan supaya bahagian tersebut digantung kegiatannya sama juga cadangan yang dibuat oleh Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas. Maka dalam hal ini, suka saya jelaskan bahawa Biro Tatanegara tidak patut dimansuhkan, malah ia memerlukan satu dorongan supaya organisasi ini diperbesar lagi kerana latihan dan bimbingan yang telah diberikan selama ini telah dapat melahirkan rakyat yang cintakan negara, bangsa, agama dan perpaduan serta pembangunan negara.

Dato' Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Besut bangun.

Dato' Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman: Tuan Pengerusi, saya minta penjelasan sedikit daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri. Jabatan Perdana Menteri sendiri mengaku adanya amalan zikir-zikir sesat yang menyalahi agama, sebagaimana yang digambarkan oleh Ahli Parlimen dan lain-lain pihak dan umum mengetahui bahawa satu daripada cara Biro Tatanegara mengubah fikiran atau sikap kumpulan-kumpulan yang diberi kursus ialah dengan mengadakan zikir dalam gelap dengan menggunakan lilin dan bagaimanakah jabatan ini mengamalkan cara yang salah dan melanggar agama ini? Kalau betul ini melanggar agama kerana diadakan dalam gelap dengan menggunakan lilin dan dengan sumpah-sumpah yang agak boleh memesongkan fikiran seseorang peserta dan diberitahu bahawa peserta yang berkenaan selepas menghadiri kursus ini biasanya apabila balik berubah sikapnya, kalau benci kepada sesuatu perkara menjadi sayang kepada perkara yang dibenci itu dan begitulah sebaliknya dan apakah pada masa ini pun Biro Tatanegara masih mengamalkan cara-cara yang demikian itu?

Dato' Zainal Abidin bin Zin: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Nanti dahulu, beri habis.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Dia boleh jawab sekali, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Nanti dahulu, jawab satu-satu. Ya, sila.

Drs Suleiman bin Mohamed: Tuan Pengerusi, saya tidak nampak ada amalan atau latihan yang dibuat oleh B.T.N. seperti yang disebut oleh Ahli Yang Berhormat dari Besut itu, dan amat sukar bagi saya untuk menjawab kerana tidak ada kegiatan yang seperti itu di dalam latihan yang dibuat oleh B.T.N. sama ada dalam kurikulum ataupun corak latihan B.T.N.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Ya, Yang Berhormat dari Padang Serai.

Dato' Zainal Abidin bin Zin: Tuan Pengerusi, saya ingin mendapat penjelasan. Biro Tata Negara ini merupakan satu badan yang selalu menjalankan orientasi dan "indoctrination" kepada sebahagian daripada rakyat negara ini mengikut corak yang dikehendaki oleh pandangan Biro ini sendiri.

Akhir-akhir ini saya dapat melihat bahawa banyak pegawai-pegawai yang berpengalaman sudahpun dipindah ke Jabatan-jabatan lain, sedangkan Biro ini memerlukan kepakaran, kemahiran, kesungguhan, kepekaan, ketekunan dan lain-lain lagi. Apakah dasar yang dimainkan oleh Biro ini ataupun Menteri, orang yang bertanggungjawab untuk mengeluarkan yang lama dan mengambil yang baru? Adakah ini dalam satu pembinaan "leadership" atau "personality cult" melalui Biro ini, kerana ada orang yang tidak disukai dibuang, dipindah dan dimasukkan orang-orang baru, dan ini memang terjadi. Adakah ini tidak benar, oleh sebab kita tahu ini merupakan satu kebenaran.

Drs Suleiman bin Mohamed: Terima kasih. Tuan Pengerusi, pertukaran pegawai dari Jabatan ke Jabatan yang lain adalah satu proses yang normal, maka kalau ada dakwaan bahawa seorang pegawai ditukar daripada satu Jabatan ke Jabatan yang lain disebabkan adanya dengan tujuan-tujuan tertentu, maka saya tidak fikir ia mempunyai satu-satu tujuan yang negatif. Sebaliknya dengan pertukaran pegawai dari satu Jabatan ke Jabatan yang lain sebagai satu proses yang normal pentadbiran ini akan memperkayakan lagi pengalaman pegawai-pegawai tersebut.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Ya.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang

Berhormat Timbalan Menteri di mana disebut tadi B.T.N. akan diperbesarkan lagi daripada cadangan supaya dimansuhkan. Apakah Yang Berhormat Timbalan Menteri menyedari tahun lalu apabila Ahli Parlimen daripada Arau bercakap mengenai dengan isu "Grand Design" dan kita tahu Biro Tata Negara sentiasa menjadi kontrovesi, apakah tepat kita hendak mengatakan peranan mereka ini sepertimana yang disebut oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri, manakala kita difahamkan di kalangan mereka yang tertentu lebih sibuk hendak menaikkan tokoh-tokoh tertentu, malah timbul krisis di kalangan sesama sendiri dalam pimpinan Kerajaan sendiri. Ini yang berlaku. Apakah diadakan pertukaran pegawai-pegawai kerana sebab-sebab ini? Apakah ianya sudah diyakini bahawa Biro Tata Negara sudah bersih daripada unsur-unsur seperti ini, supaya ianya menjadi satu badan atau biro yang benar-benar menuju kepada matlamat yang diharapkan, sebagaimana yang dijelaskan tadi? Jadi oleh itu saya berpendapat . . .

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat . . .

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Maaf, Tuan Pengerusi. Dari segi penjelasan, dari segi soalan, oleh itu memandangkan Kerajaan sudah ada macam-macam Kementerian, ada kursus-kursus hendak melahirkan matlamat tadi, jadi apakah perlu Kerajaan menghabiskan \$5 juta untuk tahun hadapan, peruntukan yang diperuntukkan untuk B.T.N., kalau sudah ada dalam program-program seumpama ini dijalankan oleh berbagai-bagai agensi? Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, sebelum menjawab, bolehkah Yang Berhormat menghabiskan jawapan dalam masa 15 minit lagi?

Drs Suleiman bin Mohamed: Tuan Pengerusi, saya tidak fikir boleh dijawab dalam masa 15 minit.

Tuan Pengerusi: Kalau begitu, cuba jangan beri jalan. (*Ketawa*) Sila teruskan.

Drs Suleiman bin Mohamed: Ya, terima kasih. Tadi Ahli Yang Berhormat

dari Pasir Mas menyebut perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Parlimen daripada Arau. Saya suka hendak mengucapkan terima kasih atas cadangan dan sokongan Yang Berhormat dari Arau supaya Biro Tata Negara dapat menjalankan tugasnya dengan lebih berkesan lagi. Sememangnya dari masa ke semasa, B.T.N. membuat susulan kepada bekas-bekas peserta yang telah diberikan latihan dan bimbingan mengikut keupayaan. Bilangan pegawai seramai 32 orang memanglah tidak mencukupi membuat susulan kepada semua bekas peserta-peserta malah usaha-usaha sedang dibuat menambahkan lagi bilangan pegawai dan kakitangan ke arah peningkatan keupayaan dan profesionalisma B.T.N. ini.

Tuan Pengerusi, berhubung dengan cadangan Ahli Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa supaya Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan dihapuskan kerana tidak mempunyai matlamat dan fungsi yang berkesan di dalam membuat fatwa bagi faedah orang ramai, maka sukalah dijelaskan bahawa Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan bagi Hal Ehwal Agama Islam Malaysia adalah dianggotai oleh Mufti-mufti negeri, alim-ulama serta seorang wakil daripada Jabatan Peguam Negara yang beragama Islam yang dilantik oleh Majlis Raja-raja. Seperti Jawatankuasa-jawatankuasa Fatwa yang lain, Jawatankuasa Fatwa ini adalah mempunyai peraturan-peraturan dan prinsip-prinsip dalam mengeluarkan fatwa-fatwa mengikut kehendak-kehendak ajaran agama Islam. Matlamat dan fungsi Jawatankuasa Fatwa ini tidak seharusnya dipersoalkan dan oleh itu tidak timbul bahawa Jawatankuasa ini tidak tegas.

Mengenai mengeluarkan fatwa dengan cepat ini bukanlah kriteria kecekapan atau kebolehan mengeluarkan fatwa, sama ada sesuatu fatwa dapat dikeluarkan dengan cepat atau lambat adalah bergantung kepada isu yang berkaitan. Jika sesuatu isu itu memerlukan penyelidikan yang mendalam, maka sudah pasti sesuatu fatwa tidak dapat dikeluarkan dengan cepat.

Mengenai anggapan bahawa Jawatankuasa ini kurang berkesan, keberkesanan Jawatankuasa ini hendaklah diukur dari segi kemampuan dan kebolehannya mengeluarkan fatwa-fatwa bukannya menguatkuasaan fatwa-fatwa itu, kerana menguatkuasaan fatwa bukanlah menjadi tanggungjawab Jawatankuasa Fatwa tersebut. Dalam konteks ini, Tuan Pengerusi, Jawatankuasa Fatwa sejauh yang mengenai bidang tugasnya telah menjalankan tugasnya dengan berkesan.

Ahli Yang Berhormat dari Arau telah menyarankan supaya Kerajaan memberi bantuan kewangan serta mengawal dan membimbing Yayasan tersebut. Sukalah saya maklumkan bahawa pada masa ini Kerajaan belum ada cadangan untuk memberi bantuan kewangan kepada Yayasan ini. Yayasan tersebut ini adalah yaysan dakwah al-Arqam, dan pada masa ini Kerajaan tidak bercadang untuk memberi sebarang bantuan kewangan termasuk badan-badan dan pertubuhan dakwah persendirian di negara ini. Walau bagaimanapun, Kerajaan telah dan sedang, akan terus memberi secara tidak langsung bantuan mengenai program serta aktiviti dakwah yang dianjurkan bersama. Kerajaan juga dari semasa ke semasa sentiasa membimbing dan mengawal pergerakan pertubuhan dan badan-badan dakwah supaya pergerakan mereka selaras dengan dasar Kerajaan untuk membangunkan ummah.

Tuan Pengerusi, saya suka menarik perhatian pandangan Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang dan Lembah Pantai yang menurut pandangan mereka, sejumlah \$5 juta yang diperuntukkan bagi perumahan awam Wilayah Persekutuan dan \$2 juta bagi pengawalan penempatan setingan di Wilayah Persekutuan adalah merupakan satu peruntukan yang kecil dan tidak mencukupi dan suka saya menyatakan bahawa sebenarnya di bawah Rancangan Malaysia Kelima Kerajaan telah menyediakan peruntukan pinjaman sejumlah \$40.38 juta bagi membina dan membiayai kira-kira 10 projek perumahan awam kos rendah di Wilayah Persekutuan ini.

Dalam hubungan ini, Kerajaan akan menimbang tambahan peruntukan yang sesuai bagi maksud seumpama ini pada masa-masa yang akan datang dan jika kedudukan kewangan kerajaan mengizinkan.

Tuan Pengerusi, untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang dan Lembah Pantai di bawah Program Perumahan Awam Kos Rendah Wilayah Persekutuan dalam Rancangan Malaysia Kelima ini, suka saya nyatakan bahawa sebanyak 28,332 unit rumah kos rendah telah dibina dan pecahannya mengikut kategori adalah seperti berikut iaitu perumahan awam yang dilaksanakan oleh Bandaraya Kuala Lumpur sebanyak 2,428 unit Usahasama di antara Bandaraya Kuala Lumpur dan pihak swasta 4,261 unit. Perumahan awam yang dilaksanakan melalui projek penswastan 11,263 unit. Perumahan awam yang dilaksanakan oleh pihak swasta iaitu milik swasta sendiri adalah 10,380 unit dan suka saya sebut dalam konteks ini, Kerajaan sentiasa mengawasi berkaitan dengan perumahan-perumahan awam yang diberi kepada pihak swasta dan beberapa projek bagi perumahan awam yang diberikan kepada pihak swasta di dalam pertimbangan sama ada mereka tidak boleh buat akan ditarik.

Sebagai contoh, satu projek perumahan yang diberikan kepada satu syarikat telahpun ditarik balik semalam oleh kerana mereka tidak mampu untuk menjalankan projek ini. Inilah ketegasan Kerajaan, Tuan Pengerusi, di dalam meningkatkan dan memperbanyakkan lagi perumahan kos rendah untuk rakyat jelata di Wilayah Persekutuan.

Berkaitan dengan pengawalan dan penempatan setingan di Wilayah Persekutuan, peruntukan yang disediakan di bawah program ini ialah untuk membiayai projek-projek pembinaan rumah-rumah panjang seperti di Sungai Besi, Pudu Ulu dan juga di kawasan Empat Tin. Dalam hubungan ini, Kerajaan juga sentiasa memberikan perhatian ke atas masalah-masalah kemudahan asas bagi setingan-setingan yang terbiar. Adalah tidak benar

bahawa masalah-masalah seumpama ini diketepikan begitu sahaja tanpa mendapat apa-apa pembelaan yang sewajarnya dari pihak berkuasa.

Berhubung dengan masalah pemindahan mangsa-mangsa bencana alam terutama setinggan dan tempat khusus seperti yang disarankan oleh Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang, sukaiah saya maklumkan bahawa pada masa ini Jawatankuasa Bencana Alam Wilayah Persekutuan mempunyai 36 pusat-pusat pemindahan bagi penempatan sementara mangsa-mangsa bencana alam di Wilayah Persekutuan ini. Bagaimanapun, Ahli Yang Berhormat haruslah juga . . .

Tuan Lee Lam Thye: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang sudah bangun.

Tuan Lee Lam Thye: Saya hendak bertanya sama ada saya boleh bertanya atau tidak. Kalau tidak ada, tidak apalah.

Tuan Pengerusi: Tidak ada. Tidak ada masa yang sebenarnya. Yang Berhormat menjawab pun mintalah supaya kesemua yang mana perkara yang serupa dan membawa soal yang serupa itu di "group"kan di bawah satu perkara, dijawab sekali sahaja, kemudian berbalik-balik-memakan masa panjang sangat.

Tuan Lee Lam Thye: Terima kasih, Tuan Pengerusi.

Drs Suleiman bin Mohamed: Bagaimanapun, Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang haruslah juga sedar bahawa soal mengadakan pusat-pusat pemindahan tetap bagi maksud ini sudah semestinya melibatkan faktor-faktor ekonomi, sosial, persekitaran dan perancangan yang rapi. Masalah yang akan teribat termasuklah kos perbelanjaan meratakan tanah, penjagaan peralatan dan juga lain-lain infrastruktur dan dalam hal ini Kerajaan berpendapat bahawa lebih besar manfaatnya jika perbelanjaan yang besar yang digunakan

untuk pembangunan semula kawasan-kawasan setinggan daripada digunakan untuk penubuhan pusat-pusat ini.

Mengenai kelewatan memberikan kelulusan untuk memperbaiki rumah-rumah setinggan yang telah uzur, sukaiah saya nyatakan bahawa Kerajaan mempunyai dasar dan strategi tertentu bagi mengatasi dan mengawal setinggan di Wilayah Persekutuan. Kerajaan tidak menggalakkan pertumbuhan setinggan sama ada memberi bantuan khusus atau perbaikan rumah-rumah setinggan dan sebagainya. Bagaimanapun, kelulusan yang menyentuh aspek keselamatan sahaja diberi kepada setinggan yang ingin memperbaiki rumah yang telah uzur.

Tuan Pengerusi, berkaitan dengan program perparitan Dewan Bandaraya Kuala Lumpur yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang dan juga Ahli Yang Berhormat dari Lembah Pantai, sukaiah saya nyatakan bahawa di bawah rancangan perparitan pada masa ini, Kerajaan telah memperbaiki sepanjang 111 kilometer daripada 360 kilometer sistem perparitan di Wilayah Persekutuan ini. Dalam konteks mengatasi masalah banjir yang berlaku, Kerajaan telah memberi perbelanjaan lebih daripada \$114 juta melalui Rancangan Tempatan Banjir Wilayah Persekutuan sejak tahun 1975 dan sebanyak \$10 juta lagi melalui Rancangan Perparitan Wilayah Persekutuan semenjak tahun 1980 ini.

Sehingga setakat ini, sistem perparitan telah dapat diperbaiki dengan sewajarnya dan masalah banjir kilat telahpun berkurangan. Pada keseluruhannya saya ingin menegaskan bahawa peruntukan yang besar tidak akan memberi erti sekiranya keupayaan melaksanakan sesuatu projek itu terhad dan tidak berkemampuan.

Tuan Pengerusi, Ahli-ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas, Bukit Bintang, Shah Alam dan Sabak Bernam juga telah membangkitkan masalah keupayaan, masalah Suruhanjaya Pilihanraya termasuk keupayaan komputer termasuk juga soal pilihanraya kecil kawasan Sungai Besar

yang terdapat kecuaian daripada pegawai-pegawai. Sukalah saya merangkumkan bahawa berkaitan dengan komputer ini, pada masa ini "main frame computer" yang digunakan oleh Suruhanjaya Pilihanraya ialah jenis ICL 2957. Komputer ini telah dipasang pada tahun 1986, mengambil alih tugas-tugas menyediakan daftar pemilih yang selama ini dijalankan oleh Jabatan Perangkaan. Adalah didapati komputer yang ada ini kurang keupayaan untuk menampung keperluan Suruhanjaya Pilihanraya.

Di antara kekurangan tersebut, dapatlah saya nyatakan bahawa kepupayaan CPU

sebesar 4MD tidak mencukupi. Maka perlu dibesarkan kepada sekurang-kurangnya kepada 12MD. Kedua, ruang "disk" tidak mencukupi dan perlu ditingkatkan sebanyak 1,067 MD lagi.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, minta sambung besok.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Tuan Yang di-Pertua: Mesyuarat ditangguhkan hingga 3.00 petang besok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.30 petang.